

presentis. a **Nec ante te rē.** Eccl. i. d. Ecce magnus effector sum: et p̄cessi omnis sapientia qui fuerūt aī me in hierusalem. Contrariū videt esse Proverb. xxx. a. Stultissim⁹ sum viroꝝ. Sol. Ibi loquitur de sapientia seculi: q̄ inimica est deo. Unū statim sequit ibi: Et sapientia dominū nō est meū: nō didici sapientiā: et noui sciētiā sc̄rōꝝ. b **Cō**ram tabernaculo. Ergo tabernaculū erat in hierusalē: qđ falsus est: immo erat in ga/baon: ut dictū est s̄. codē. Sol. Nominē tabernaculi intelligit arca: in qua erat tabu/le et cōfā. Quā post p̄david i domū suā rēcepit: māsit ibidē vscq̄ edificaret tēplū: Ita dicit Glo. c **Mil**le qđrūgēnti. Lōtra. in Regl. iiiij. c. di/cit. Vabebat salomō qđraginta milia p̄se/pia equor̄ curriliū: Ergo ad minus erat qđraginta milia eq̄p̄: Ergo decē milia cur/rū: cū quilibet currō nō habeat nisi qđtuor eq̄s. Sol. In li. Regū nūerant equi cur/riiles: hic enumerant currō. Et qđ idē equi nō possunt sp̄ trahere currus: necesse fuit vt plures essent equi qđ currō: vt possent permutari. Et ita habuit salomō milles quadri/gēntos currō: vt hic dic̄t: et quadraginta milia equor̄ curriliū: qui vicissim trahebat currus: vt d̄ i Regl.

d **D**e choz. insula. e **N**egetiatoz. bus. i. a negotiatori/bus. f **Q**uadri/gā equor̄. i. qđtuor eq̄s. g **E**t equū. Et p̄ id est: qđ dīkerat in sūma: specifi/cat per partes. Nā si qđtuor equi p̄stabant secentis argenteis: q̄libet de qđtuor cōsta/bat: cētū qn̄q̄ginta ar/genteis. Ut alit. Qua/drigam equor̄ vocat eq̄s curriles: equū sim/pliciter dicit equū e/questre. Et ita innuit q̄ eiusdem p̄cē erat equū currilis et eque/stris. Sed videat q̄ sa/lonom peccauit habē/do tot eq̄s: qđ Deut. xvii. d. dicit: Cū sue/nit rex constitutus: nō

multiplicabit sibi equos. Sol. Aliquis p̄cedūt q̄ peccauit in eq̄s: sicut et in v̄xoribus. Alij dicūt q̄ nō peccauit: qđ nume/rotas equor̄ nō p̄hibet in Deuteronomio: sed annexū l. fastus et superbia. h **E**mptio celebrabat. i. emebant equi ad opus salomonis.

i **E**cruuit au/tē salomon rē. i. El/lorū. s. p̄selytor̄. k **E**t octoginta milia: Ibi nō erant p̄selyri. l **T**ria milia sexcentos. S̄ in Regl. dicit q̄ tria t̄z. Regl. s. d milia trecentos. Sol. Dic numerant p̄nci/pes omnis: ibi vero t̄m̄ principaliores: q̄ erāt quasi p̄ncipes p̄ncipum. m **D**isit qđ ad hiram rē. Glo. Dic in Regl. plenius dicuntur. iij. Regl. v. n **S**i/bi domum in sion. o **F**umiganda. i. accendēda: Ex quor̄ ascensione p̄cedit fumus. Apoc. viij. a. Et ascendit fumus in/censor̄ de orationib̄ sanctorū de manu an/geli coram domino. p **E**t ad holocau/stomata facienda. q **A**thane offereba/tur vīnus agnus cū libamībus suis: r **E**t vesperē aliꝝ singulꝝ dieb̄. Ervoca/bat iuge sacrificiū: qđ nunq̄ dimittebat: et omnia alia sacrificia su/pe r̄ istud offerebant et post istud: de quo ha/bes Humeri. xxviii. s **S**abbatis qđ rē. De his festis et sacrificiis eorum/ha/bes Humeri. xxviii. et rea. Leuit. xxii. t **Q**ue. s. holocau/sta: Tel que festa. v **D**omus em rē. Quasi quereret aliq̄s: Quare tantū appara/tū q̄rebat salomō ad faciendū domū vñā. Respondebat: Domus em rē. Et ideo mag/na: magnus est enim rē. x **A**rchetina. iij. Regl. v. c. dicit / abiegnā. y **S**ata. Satū nomē ē mēsure

Libri secundi Paralipomenon

La. III

a **Patrē meū.** Glo. Patrē suū vocat: qz de terra israel peregre profectus docuit eū timorē dñi / cognitionē veritatis. b **Tyri.** Glo. Patrē eius tradūt hebrei fuisse hebreū in / de stirpe oolab / de tribu dan: qui cū beselel in eremo opatus est. Qz vero tyriū vocat: aiunt hebrei hoc trāslatiō factū fuisse. q.d. Glo.

tyrius dicif. i. angusti atus / vel plasmanus.

c **Et vinū.** Nō m̄ fit supra mentio de vi no: sed per illa que posita sunt supra iteligū tur alia que salomon pmisit hirā: s̄ auctor causa breuitatis tacuit.

d **Seruis tu is:** q.s. sibi dedi.

e **Mūerauit igit**

tc. Glo. Fuert ope

rarū dom⁹ dñi de isrl̄

de pselyl / de gētib⁹.

De filiis isrl̄ / triginta

milia: qui ad cedēdas

de libano cedros mis

si sunt: sicut legit. iij.

Regū. v.d. De psely

tis / de quibus s. nunc

agit: cesores lapiduz.

De gentib⁹ ipē hirā /

cōserui eius: qui cum

seruis salomonis lig

na cēdebāt de libano.

Omne igit hominuz

genus / per qz edificā

da erat ecclesia / p̄ces

sit in edificio templi.

Judei enī / pselytī / gē

tiles ad vitatē euāgeliū

p̄uersi / eccliam christi

recte viuendo / docē

do p̄struunt.

f **U**niuerauit dauid.

Sed vbi / qz: Forte

postqz castigat⁹ fuit a

dño de supba nume

ratōe: vt tactū est s.

j. Paral. xxvij.

Exposi. La. III.

k **Cepit sa**

lomo tc. s.

Hornābie

busei. s. i. Para. xxi

d. et. q. Regl. xxiij.

d. Silt abrae Ben.

xxij. Et nota q in eo

dēloco in q abraā ius

sus est filiū immolare /

passus ē christus po

stea. b **Gadense se**

cundo. i. maio: q di

cis ciuij. Regl. vi. a

i **Anno quarto:**

Ad quē fuerū qdri-

genti / octoginta a tē

pore egressios de egyp

pto: vt dicit. iij. Regl. vi. a. k **In mensura primā.** i.

ad mensurā tabernaculi moysi. Ita exponit Hiero⁹ in libro

de hebraicis questionib⁹.

Et ita videt q templū nō fuit ni

si triginta cubitorū in longitudine: quia tot fuit tabernaculū.

Sol. Hiero⁹. nō refert ad numerū / sed ad formā: qz sicut ta

bernaculū distinctū fuit in sancta / et sancta cōfaz: sic et tem-
plū. l **Ante frontē: sancto p. s.** m **Cubitorū virgin**
ti. Altitudo vero eius erat vt altitudo templi. n **Centū**
viginti cubitorū. Erat em̄ in templo tres mansiones: pri-
ma habebat triginta cubitos: secunda triginta: tercīa sexagin-

ta. L **Josephus nō**

ponit nisi duas mani

ones: sed ipse duas in

feriores cōprebendit

in vna. L **Glo.** hic

aliter dicit. s. q̄ tria e-

rant cēnacula: quadri-

ber triginta cubitorū: B

et a tertio vsc ad su-

perē tectum templi

erant aliij triginta cu-

bīti. o **Domum**

qz matorē. illa par-

te que dicit sancta.

p **Abiegnis: vel**

lignis. q **Et qua**

si catenulas. i. quā

dā sculpturam reticu-

latā ad modū catena-

rūm connerarum.

r **Lexit domū.** i.

tabularū sanctoū.

s **Et postes: osti**

orū vel tabulati.

t **Fecit qz domū**

tc. Glo. Oraculū vbl

erat arca / viginti cubi-

tos habebat in longi-

tudine / latitudine / alti-

tudine. Sed contra:

Immo triginta in alti-

tudine: vt dicitur. iij.

Regl. vi. a. Sol. L

vinginti cubitos habe-

bat altitudo vsc ad ta-

bulatum: Sed tabule

dividentes sanctis an-

ctoz a sanctis: vinginti

cubitorū erant triū: fin

qz attendit h̄ altitu-

do oraculi. Unde. iij.

Regl. vi. c. dicitur:

Oraculū habebat

vinginti cubitos longitu-

dinis: et vinginti cubi-

tos latitudinis: et v-

inginti cubitos altitudi-

nis: Et cū in p̄inci-

pio eiusdē capituli di-

citur: q̄ altitudo tem-

pli erat triginta cubi-

torū. v **Cena**

cula: que erant tria.

x **Cherubim du-**

og. Doc. iij. Regl. vi

pleniū d. **Ope**

statuario. i. ope quo

stunt statuē. Ut sic

i. ad similitudinē sta-

tuē. 5 **Vinginti cu**

bitis: Cōputata eorū corporis quantitate.

a **Erectis**

pedibus. i. obliquatis et eleuatis: quasi ad iubilandū. Id

hoc dicit: quia innixi erant articulis. Alter dicitur Ezech.

j. b. de animalib⁹ / q̄ pedes eorū recti. i. sine conuersione po-

terant ire et reuerti.

a Ad exteriorē domū: q̄ dī sancta. b Telū: qd̄ pen
debat aī scāscōp̄ diuidēs ea a scis. c An̄ fōres: i por
tico. d Duas colūnas: Immo multas: h̄ iste due erāt
mirabiliores: vñ p̄p̄tis nōibus appellant. iij. Regl. vii. c.
booc̄ t iachim. e Quę triginta et q̄nq̄ cubitos. S̄
quō potuit hec cū n̄
p̄cederet nisi v̄sq̄ ad
pm̄ tabulatum: vbi
nō erāt nisi trīgita cu
biti. Sol. Hoc facie
bat p̄clivitas mōtis:
ibi em̄ erat terra ife
nor q̄nq̄ cubitis.

f In oraculo.

Diuinū responsū
Propitiatorū (ca
Scāscōp̄ vbi fuit ar
Templū cū porticu.
sic accipit hic. t de
noīs a parte totū.

g Et superposuit
cas. i. ita sculpit: q̄
superpositę videbant.

b Capitib̄. i. capi
telis. i. Ipsas q̄z
colūnas posuit in
vestibulo. Glo. Iō
facies sunt due colūne
t ita disposite: vt no
bis in p̄spēris t in ad
uersis/ingressus reg
ni cœlestis aī oculos
habendū doceat. No
tandū vñ q̄ porticus
tēpli etiā vestibulū vo
cat: Et qd̄ legim̄/in
ter vestibulū et alta
re: inter porticu t al
tarī intelligi debet.

Expos. L. III.

k Ecit q̄z al/ Ca. III.

L Ecit q̄z al/
tare enēu. s.
altare holo
caustor. i. Mōre
lauatorū. m. Fu
sile/eneuz. s. n. A
labio v̄sq̄ ad la
biū per diametrū.

o Et funicul̄ tri
gita cubitorū. Hoc
nō videt posse stare:
q̄ oīs circuferēta cō
tinet diametrū pl̄ q̄
ter. Sol. Theologia
nō curat minutias nu
merow supercrescētes
vel inferi succidētes:

B t ideo solidū numerū
posuit. Tel potest di
ci: q̄ iste funicul̄ erat
sub reflectione labij:
q̄ labiū repādū erat:
et diameter sumebat

ab extremitate recur
ua exteri v̄sq̄ ad alia
extremitatē exteri p̄ transuersū: Et ita nō erat recte circuſe
rentia illius diametri: q̄ necessario oportet q̄ funicul̄ ma
ior esset triginta cubitorū. p. Syrū. i. circuſū. q. Sub
ter illō: mare. s. r Celature: Quę in Regl. vocant hi
striate sculpture. i. historiacę: q̄si historias aliq̄s cōtinentes.

Et nota q̄ dicit celatura decē cubitorū circuſire mare. Vide
tur enim falsū qd̄ statim supra dictū est: q̄ funicul̄ decē et no
nē cubitorū ambibat gyrum illius. Sol. Mare latius erat in su
mo: t angustius in imo. In summo triginta cubitorū: in imo
decē cubitorū. s. Cleribus. i. ordinibus. t. Labium

maris. i. mare.

v. Dorro vastitas
i. spissitudo: q̄ in Re. t. Regl. 7. d.
gl. dicit grossitudo.

x. Mensurā pal
mi. In Regl. dicitur t. Regl. 7. d.
triū vñciar. Joseph⁹
dicit quattuor digito
rū: qd̄ in idē redit.

y. Zaria milia me
tretas. In Regl. dī: t Ibidem.

Duo milia bathos:

qd̄ idē est. Mā bath⁹

mensura est triū mo
diorum / eiusdē capa
citatis cui⁹ t ephi. S̄

bath⁹ liquidorū: ephi
aridorum: Et capitā

bathus q̄ ephi me
tretā t dimidiā. Et

ita duo milia bathi /
sunt tria milia metre
tarum. z. Fecit

quoq̄z tē. Hic agi
tur de decem luteri
bus: in quibus sacer
dotes membra hosti
arū lauabant: qz qui
q̄ erant ad dextrā qn
q̄ ad sinistrā. i. atrio

interiori: De quibus

pleniū dictū est. iij.

Regl. vii. f. Et dicun
tur hic cōchē: que ibi
luterēs appellantur.

Habebat autē q̄libet
luter basē suā. De fa
ctura quarum basium

sufficienter dictū est
in Regl. a. Fecit

etiam atrium. Glo.

In Regl. ita: Et edi
ficiavit rex salomō atri
um interius/tribus or
dinibus lapidum po
litorum / t uno ordine

lignorū cedri. De in
teriori atrio breviter

loquitur: de exteriori
prosorsus tacere vide
tur: Sed in verbis di
erum fit mentio viri
us. b. Basili
cam. Glo. i. exterius
atrium. c. Fecit

etiam hiram: arti
fex ille. d. Lebe
tas: ad suscipiendos

cineres t prunias alta
ris. e. Creagras

id est fuscinulas ad extrahēdū carnes de caldarys. f. Phi
las: ad offerenda libamina / dicit Glo. g. Columnas

duas: principales. h. Capita: idēst capitella.

i. Et conchas: id est luterēs. Glo. De his sup̄a tracta
tum est.

Tulit igit̄ in thesauros **Expositio La. V.**
dñi. Et agit hic de translatioē arce in templū. **b** Ar-
gentū et aurū: qđ plus obtulit ppls q̄ esset neces-
sariū ad yasa templi & utensilia facienda. **c** Post q̄ con-
gregauit. **Doc. iij.** Regl. viij. a. **d** Principes tri-
buū: qui erāt duode-
cim: vt patet Numeri.
i. a. e **Et capi-**
ta familiap. i. pnci-
pes familiap. q̄ erant
plures q̄ principes tri-
buū. **f** De ciuitate
david: vbi cā po-
suerat david. iij. Re-
gl. vi. c. g **Ad re-**
gē. s. salomonem.

b In die solēni. i.
decima die septēbris
q̄ fiebat expiatio: vt
legis Numeri. xxvij.
h **Septimi. i. septe-**
bris. k **Et intule-**
rūt in templū. l **Ca-**
bernaculi/moysi.
m **In tabernacu-**
lo/moysi. n **Ante**
oraculū. i. existentia-
bus an oraculū. ppe.
Blo. Apparebat sum-
mitates vectiū foris
an oraculū: nō sp sed
cū ostia oraculī aperie-
batur: Neq̄ h omni-
bus: sed illis qui, ppi-
us accedentes ea que-
intus erāt attenti in-
tuebant. Ipsi autē ar-
ca q̄lis cēt et quō esset
posita: illis solis q̄ ora-
culū intrabant: videre
licebat. Itē alia Blo.
Mō nō fieri poterat:
vt ipsa eorū capita an
oraculū eminerent: q̄ necesse
erat vt clauso
oraculo & appenso an
ostia velo: ipsi q̄ ve-
ctes cū arca & cheru-
bin abderent interiori:
qđ fieri nō poterat: si
prominentes vterius
vectes, pducēdis ad
claudendū ostijs lo-
cū non darēt. o **Ex-**
trinsecus. i. remo-
tor. p **Eos.** i. ve-
ctes. Et nota q̄ hoc
qd dñ h de capitib⁹ re-
ciū nō vissi v̄l vissis:
refert ad totū tēpus
quo arca fuit in tem-
plo. i. in sanctissimor. **T**ū magister in histo-
rijs refert hoc tm ad
tempus quo portaba-
tur arca: quia fm eli
capita vectiū templi: poterant videri a populo sequēte ar-
ca: Sed postē arca reposita est in loco suo/nunq̄. q **Mi-**
si due tabule: quas secūdo dedit dñs moysi: Exo. xxxiiij.
quia priores frēgerat moyses: Exo. xxxij. d. Sed videt sal-

sum qđ hic dicis: qz etiā erat ibi yna aurea & yrga aaron:
vt dicit apostolus ad Heb. ix. a. Sol. In arca erant tabule
moysi lapideꝝ scripte digito dei: Deut. ix. b. Et yna au-
rea plena māna: Exo. xvi. g. Et yrga aaron q̄ floruerat: Mu-
meri. xvij. d. et Deut. xxxi. Sed qz tabule digniores erant

(qua scripte digito
dei) ideo tm de illis
hic fit mentio: tamen
non excluduntur alia.

Simile. iij. Regl. xij.

e. vbi dicitur: q̄ nulla

tribus secura est da-
uid: nisi sola tribus tu-
da: immo et benia-
min: sed tribus iu-
da tm nominatur p/

pter reglam diligua-
tem. r **Mosie-**

rat in arca. s

Tū oreb: vēl in cho-
reb: quedā pars mōi-

sina. t **De san-**

ctuario. i. de tēplo:

vel de sanctissimor. p/
vbi reposuerant arca.

Tunc em omnes sa-
cerdotes dummodo

mundi essent) poterāt
intrare sanctissimor.

ruim / ad deponendū
arcam: sed nunquam
ad ministrandum mi-

si solus ponser.

Conuenit ad po-

stulū. **L**ocus

et Reg. vij. a.

Elegi dāvid. i.

Reg. en. **D**āvid
et voluntate. **S**i si
voluntas bona fuit

pros cum gloriam
reputaret ad eē.

Tunc dāvid: quā 5. j.

Paral. xxv. habi-

tū est q̄ dāvid p̄stuit

vigintiq̄tuor sacerdo-
tes sūmos: singulis as-

signis vicē suā. Solu-

tio. Reuera vices di-

uisse erant tē dāvid:

sed sacerdotes non s̄i
ministrabant fm diui-

siones suas: q̄ tem-

plū nondū factū erat.

Et hoc p̄cordat ei qđ

dictum est. j. Paral.

xxvij. s. q̄ dāvid de-
dit salomoni descripti-

onē sacerdotalis & le-

uiticar divisionū.

TSub asaph tc.

Istis tres p̄ncipales erāt

cantores. **3** Byssi-
nisi. i. vestibus de bry-
so. a **Gloria do-**

oraculū templi in sanctasan-
ctorū subter alas cherubin:
ita vt cherubin expanderēt
alas suas sup locū i q̄ posita
erat arca: t ipsā arcā tegerēt
cū vectibus suis. Electū au-
tē qbus portabat arca (quia
paululū longiores erāt) ca-
pita parebat ante oraculū.

Sivo q̄s paululū fuissest ex-

trinsecus/eds videre nō po-

terat. Fuit itaq̄ arca ibi vs-

q̄ in prēsentē diem. M̄bilq̄

q̄ erat aliud i arca/ nisi dñq̄ ta-

bulē q̄s p̄suerat moyses

in d̄reb/ q̄n legem dedit dñs

filijs isrl̄ egredientib⁹ ex egypto.

Egressis autē sacerdoti-

bus de sanctuariō: omnes

em sacerdotes q̄ ibi potue-
rant iueniri/sanctificati sūt:

nec adhuc in illo tēpices &
ministerior. ordo iter eos di-

uisus erat: tā leuitē q̄ canto

& res. i. t qui sub asaph erant

& qui sub hemā & qui sub idī

thun/filij & fratres eorū/ vesti-

ti byssinis/cymbalis & psalte-

rijs & citharis p̄crepabant/

stātes ad orientalē plagā al-

taris: t cū eis sacerdotes/ cē-

tum viginti/ canentes tubis.

Igit̄ cunctis pariter & tubis

& voce & cymbalis & orga-

nis & diversi generis musi-

cor & cinctibus: et vocē in

sublime tollentib⁹ longe so-

nitus audiebat: ita vt cū do-

minū laudare cepissent & di-

cere: Confitemini dño qm̄

bonus: qm̄ in eternū miseri-

cordia eius: impleretur do-

mus dei nube: nec possēt sa-

cerdotes stare et ministrare

ppter caliginē: Compleue-

rat em glōria dñi domū dei.

Tunc salōd. **Ca. VI.**

mon ait: Dñs polli-

mini. i. nubes perlucida.

Tunc salomon ait: Dñs

pollicif⁹ est. Nūq̄ legit dñs b̄ p̄mississe neq̄ viri

se: s̄q̄ in mōte simi apparuit i nebula: vt legit i Exo. xix. b.

Ecce p̄cessit Isrl̄ in nube
Exo. xiiij. e. Itē ante
morsum positiū in ca-
ueria petre trāstuit in
nebula: Exo. xxiiij. d
Ideo salomō posuit
dictū p̄ opere. Et est
sensus: Dñs pollicit
est siue dixit (vt habe-
tur in Regl.) id ē ope
monstravit. Tn̄ Job
xvij. b. Nubes latib-
ū eius. Ps. Posuit
tenebras latibulū suū.
Vel potest dici: q̄ pol-
licitus est dñs q̄n̄ dī
xit moysi: Hā nūc ve-
niā ad te i caligine nu-
bis: Exo. xir. b.

A Ut habitaret
ibi. Contrariū s. q. b.
Quis poterit p̄uale-
re vt edificet ī. Sol.
Supra. q. credebat iu-
dei vel gentiles (quib⁹
bi loquit) q̄ dñs cor-
poraliter habitaret in
templo: qd̄ ibi remo-
vit. Habitaret autē deus
in templo per deuoti
seruicj exhibitionē: t
sic accipitur hic.

B b. Cōverit: ad po-
pulū. c. Locutus
est. i. Regl. viij. a.

d. Elegi dauid. i.
Regl. xvij. e. Ha-
bēs voluntatē. S; si
voluntas hēc bona fuit/
q̄ dñs eam p̄hibuit
ne p̄ducere ad esse/
cū: Itē si p̄hibuit:
quō bona fuit: Sol.
Mō. p̄hibuit: s; p̄ aliū
ē adimpleri voluit.

f. Surrexi: i regnū.
S. Homini dñi. i.
ad honore dñi.

b. Pactū dñi. i.
tabule. i. Stetit sa-
lomō. k. Altare/
holocausti. l. Ex ad-
uerso. i. ipse erat ex-
vna pte altaris: et mul-
titudo p̄pli erat ex al-
tera parte. m. Ba-
sim ēneā. In Regl.
dicit grad. n. Ba-
silice. i. atrij interio-
ris. i. atrij mūndorum/
qd̄ erat post atrij sa-
cerdotū: qd̄ Joseph⁹
vocat aulā. o. Eu-
stodis. i. adimples.

p. Adsericō rdiā:
qz plus dat q̄ p̄mis-
rit. q. Ambulante/
fide et ope. r. In to-
to corde sine simila-
tione. s. Promi-

citus est vt habitaret in cali-
gine: Ego autē edificavi do-
mū nō ei⁹ / vt habētaret ibi ī
ppetuū. Et obierit rex facie
suā: et bñdixit vniuersē mul-
titudini isrl̄. Hā oīs turba sta-
bat intēta: Et ait: Bñdictus
dñs de⁹ isrl̄: qd̄ locut⁹ est
dauid patri meo / opere cō-
pleuit dicens: A die q̄ eduri
pp̄lm̄ meū de fr̄a egypti: nō
elegi ciuitatē de cuncti tribu-
bus isrl̄ / vt edificaret ī ea do-
mus nomini meo: neq̄z aliū
elegi quēq̄ virū vt esset dux
in pp̄lo meo isrl̄: sed elegi hie-
rusalē / vt sit nomē meū ī ea:
et elegi dauid vt p̄stituerē eū
sup pp̄lm̄ meū isrl̄. Cūq̄ fu-
isset voluntatē dauid patris
mei / vt edificaret domū no-
mini dei isrl̄ / dixit dñs ad eū:
Quia hēc fuit voluntas tua/
vt edificares domū nomini
meo: bñ qd̄ fecisti hābere
huiuscemodi voluntatē: sed
nō tu edificabis mihi domū:
verūt̄ filius tu⁹ q̄ egrediet
de lūbris tuis ipse edificabit
domū nōi meo. Cōpleuit ḡ
dñs sermonē suū quē locu-
tus fuerat: et ego sl̄rrexi pro-
dauid patre meo / et sedi sup
thronū isrl̄ / sic locut⁹ est dñl̄:
et edificavi domū nōm̄ dñi
dei isrl̄: et posui in ea arcā / in
q̄ ē p̄actū dñi / qd̄ pepigit cū
k̄ filijs isrl̄. Stetit ḡ corā altā-
ri dñi / ex aduerso vniuersē
multitudinis isrl̄: et extendit
man⁹ suas. Siquidē fecerat
salomon bāsim ēneā: et posu-
erat eā in medio bāsilice ha-
bentē qn̄q̄ cubitos lōgitu-
dinis / qn̄q̄ latitudinis: et
tres cubitos altitudinis: ste-
titq̄ sup eā: et deinceps fle-
xis genub⁹ / vniuersā mul-
titudinē isrl̄ / et palmis in ce-
lū leuat̄ ait: Dñe de⁹ isrl̄ /
nō est simulis tui de⁹ in celo
et in terra / q̄ custodis pactū /
et misericordiā cū seruis tuis/
qui ambulat̄ corā te in tōto
corde suo / q̄ prestatisti seruo
tuo dauid patri meo / q̄cun-
q̄ locutus fueras ei: et q̄ ore
p̄miseras / opere cōplesti /

sicut et p̄sens tempus pbat.
Nūc ergo dñe de⁹ isrl̄ imple-
v seruo tuo p̄tri meo dauid/
q̄cunq̄ locutus es dicens:
Nō deficiet ex te vir coram
me / qui sedeat sup thronū is-
rael: ita tñ / si custodierint fi-
lij tui viās meas: et ambula-
uerint in lēge mea / sicut et tu
ambulasti corā me: Et nunc
dñe deus israel / firmek ser-
mo tuus quē locutus es ser-
uo tuo dauid. Ergo ne cre-
dibile est / vt hābitet deus cū
hominibus sup terrā: Si ce-
lū et celi celorū non te capi-
unt / quanto magl dom⁹ ista
qua edificauī: Sed ad hoc
tm̄ facta est / vt respicias ora-
tionē serui tui et obsecratio-
nē eius / dñe deus me⁹: et au-
dias preces quas fundit fa-
mulus tuus corā te: vt ape-
rias oculos tuos super do-
mū istā diebus ac noctib⁹/
super locū in quo pollicitus
es / vt inuocaret nomē tuū / et
exaudiēs orationē quā ser-
uus tuus orat in eo: et exau-
dias preces famuli tui et po-
puli tui israel. Quicūq̄ ora-
uerit in loco isto / exaudi de-
habitaculo tuo: id est de ce-
lis / et pp̄itiare. Si peccā-
uerit tñ. Qd̄ orauit
salomō ī generali spe-
cificat dicens: Si pec-
cauerit. Et est sensus:
Si bñ iurauerat / ppi
ti⁹ esto: si male / vindic-
ca. h. Abaledictio:
cū execratione facta.
i. Ellciscarl. i. vlti-
one sumas. k. Gu-
stū. i. piusto. l. Dec-
cabūt em̄ tibi. An-
thypophora ē: q̄si ḡ/
reret aliquis: Supabil-
ne aliqui p̄pli isrl̄: Rñ
det q̄ sic: qz aliqui pec-
cabūt: et tunc merito
pc̄tō pmittet eos do-
min⁹ supari. m. Re-
duces: cū fuerit capti-
uani. n. Pluニア n̄
fluxerit: Ut accidit
tpe helic. ij. Reg.
xvij. o. In loco
isto. Nota: orandū ē
in ecclia / p̄pt loci scri-
tate / quā ex dedicati-
one sortita est. Itē p̄/
pter maiore deuotio-
nē habendā. Itē p̄pt
reliq̄as martȳ q̄ ibi
requiescūt honoran-
das. Itē p̄pt genera-
lis statuti cōmunitatē

seras: patrī meo.

t. Lōpleshi: m̄b̄ier
i me p̄i meo. v. Da-
tri meo i. m̄b̄i p̄p̄
ipsū. x. Elias me
as. i. m̄adata mea: qz
p̄ obseruantia manda-
tor̄ puenif ad dñū.

y. In lege mea: fa-
cieho ipsā. z. Ser-
go ne tñ. Hic reuo-
cat salomō p̄pli a fat-
sa opinōe / q̄ subierat
eū: q̄ credebat dñū ha-
bitare in tēplo / sic ho-
mo habitat in domo.

Et est ergo / nō illati-
ū: s; poti⁹ aduersati-
ū. a. At habitet:
corpalis. b. S; ad
hoc tñ. q. d. nō p̄p̄
bonū dei / s; hoū / fa-
cta est domus hec.

c. Famul⁹. i. salo-
mon. d. Oculos/
misericordie. e. Su-
per domū istā. i. o-
rātes ī ea. f. Et ex-
audires tñ. Ex hlo-
co sūpta est oīo q̄ d̄r
in dedicatiōe templi:
i q̄ d̄r: Pr̄esta q̄sum⁹:
vt q̄sqs hoc tēplū bñ/
ficia tua petitur⁹ igre-
dit / cūcta se ipetrasse
letet. g. Si pecca-
uerit tñ. Qd̄ orauit
salomō ī generali spe-
cificat dicens: Si pec-
cauerit. Et est sensus:

Si bñ iurauerat / ppi
ti⁹ esto: si male / vindic-
ca. h. Abaledictio:
cū execratione facta.

i. Ellciscarl. i. vlti-
one sumas. k. Gu-
stū. i. piusto. l. Dec-
cabūt em̄ tibi. An-
thypophora ē: q̄si ḡ/
reret aliquis: Supabil-
ne aliqui p̄pli isrl̄: Rñ
det q̄ sic: qz aliqui pec-
cabūt: et tunc merito
pc̄tō pmittet eos do-
min⁹ supari. m. Re-
duces: cū fuerit capti-
uani. n. Pluニア n̄
fluxerit: Ut accidit
tpe helic. ij. Reg.
xvij. o. In loco
isto. Nota: orandū ē
in ecclia / p̄pt loci scri-
tate / quā ex dedicati-
one sortita est. Itē p̄/
pter maiore deuotio-
nē habendā. Itē p̄pt
reliq̄as martȳ q̄ ibi
requiescūt honoran-
das. Itē p̄pt genera-
lis statuti cōmunitatē

seruandā. Itē prop̄
vitandū scandalum &
mala suspitionē: & p̄
pter alia huiusmodi.

a. Ingradiant̄ ad
te. b. Herugo. i.
intersectio segetum.

c. Et aurugo. i. au
ra corrūpens. d. Lu
eni solus nosti tē.
Argumentū q̄ diabo
lus nescit cogitatiōes
homīnū. Hiere. xvij.

b. Prauū est cor bo
minis tē. e. Et ti
meāt: filiali timore.

f. Ambulēt: facien
do. g. In vijs tu
is. i. in mandat̄ tuis.

h. Externū q̄. i.
extraneū: q̄lis fuit eu
nuchus candac regi
ne: quē bapticauit phī
lippus. Acti. viij. c.

i. Si venerit i hie
rusalē. k. Propter
nomē tuū adoran
dū. l. Adanū. i. po
tentia. m. Iuocau
erit te. Johel. ii. g.

Et omis q̄ iuocau
rit nomen dñi saluus
erit. Lōtra: Matth.
vij. c. Nō omis q̄ di
cit mibi: dñe dñe tē.

Sol. Iuocauerit q̄
tuor importat. s. p̄c
uerantia: q̄ omne tē
pus cōplectif. Itē tri
plicē invocationem. s.

cordis/oris/opis. In
Matth. tm̄ duo isto
rū q̄tuor tāgūf. En
bis dicit dñe nō ter.

n. Contra viaz. i.
versus illā partē. En
Daniel. vi. c. legit / q̄
daniel tribus reponi
bus agit fenestris do
mus sue flexis genu
bus orabat in die con
tra hierlin. o. Nō
peccet. i. Job. i. c.

Si direrimus tē.
p. Cōuersi: ad te.

q. Peccatum: in
nos. r. Inique se
cūus: in deum.

s. Regl. 8. c. s. In iuste egim:
in primū. t. In to
to corde. i. toto itel
lectu. v. Et tota
aīa. i. toto affectu.

x. Adorabūt: la
tria. y. Terre sue. i.
hierlin. z. Dom̄.
i. templū. a. In
requiē. i. in locū vbi
requiescas. b. Ar
ea fortitudinis:

pctis suis: cū eos afflixeris:
eraudi de celo dñe & dimi
te pctā seruis tuis & pp̄li tui
isr̄: & doce eos viā bonā per

a quā igrediānt̄: & da pluuiaz
terre: quam dedisti pp̄lo tuo
ad possidēdū. Fames si orta
fuerit i tra: pestilētia: hēru

go & aurugo & locusta & bru
chus: & hostes vastal regio
nib̄ portas obsederint ciuitat̄:
oisq̄ plaga & infirmitas

ōssent: si q̄s de pp̄lo tuo is
rael fuerit dep̄cat: cognos
cēs plagā & infirmitatē suā: &
expāderit man̄ suas in do

mo hac: tu exaudies d celo
d sublimi. s. habitaculo tuo:
& pp̄tiare: & redde vnicuiq̄

sm̄ vias suas q̄s nosti eū ha
bere in corde suo: Tu em̄ so
lus nosti corda filior̄ boīm:

f. vt tūneāt te & ambulēt in vi
s is tūs: cūcti dieb̄ qb̄ viuūt
sup faciē tē: quā dedisti pa
trib̄ nr̄is. Externū q̄: q̄ nō

i. est de pp̄lo tuo isrl̄: si vēne
rit de terra longinq̄ pp̄f nō
i mē tuū magnū: & pp̄t manū

tuā robustā: & brachiū tuum
extentū: & adorauerit i loco
isto: tu exaudies de celo fir
missimo habitaculo tuo: & faci

m̄ es cūcta p qb̄ iuocauerit te
ille pegrin̄: vt sciāt oēs pp̄li
terre nomē tuū: & tūneāt te si
cut pp̄ls tū isrl̄: & cognoscāt

q̄ nomē tuū iuocatū est su
per domū hāc: quā edifica
ui noi tuo. Si egressus fue
rit pp̄ls tū ad bellū ōtra ad
uersarios suos p̄viā in q̄ mi

serl eos: adorabūt te & viāz
in q̄ ciuitas hēc est quā elegi
sti: & dom̄ quā edificauit no
mini tuo: vt exaudias de ce
lo p̄ces eoz & obsecrationē:

zvoliscar. Si aut̄ tē peccau
runt tibi. Neq̄ eīn ē hō q̄ nō
ō peccet) & irat̄ fueris & tradi
deri hostib̄: & captiuos eos

duxerint in terrā lōginquā
p̄ vel certe q̄ iuxta est: & p̄liersi
corde suo i terra ad quā cap
tiui ducti fuerāt. egerit pen
itētā: & dep̄cat te fuerint in

terra captiuitat̄ sue: dicētes:
q̄ Peccatum: iniq̄ fecim̄: in

s iuste egim̄: & treuersi fuerint
ad te in tōto corde suo: & tō
ta aia sua in terra captiuitat̄
tis sue ad quā ducti sūt: adō
rabit te & viā terre sue quā

dedisti patrib̄ eoz: & vrbis
quā elegisti: & dōm̄ quā edi
ficiāt̄ noi tuo: vt exaudias

de celo: b est de firmo habi
taculo tuo p̄ces eoz: & faci
as iudicū: & dimittas pp̄lo

tuo quāuis petōri. Tu es em̄
de me: Aperiāt q̄so oculi
tui & aures tuę intētē sint ad
orationē que fit in loco isto.

Nūc igit̄ plurge dñe de in
requiē tuā tu & arca fortitu
dimis tuę. Sacerdotes tui

dñe de idūant̄ salutē: & sc̄ti
tui letent̄ in bōnis. Bñe de
me ne auerter̄ faciē christi
tūi: memēto misericordiarum

david serui tui. C. VII.

Umḡ cōplessor̄ sa
lomon fundēs p̄cesi
s ignis dēscēdit de ce
lo & deuorauit holocausta

b & victimas: & maiestas dñi
i pleuit domū. Nec poterāt
sacerdotes ingredi templū

dñi: eo q̄ implessor̄ maiestas
dñi templū dñi. Sed & oēs
filii isrl̄ videbāt descendētē

ignē & gliaz dñi sup domū:
& coruētes proni in terrā su
p̄ p̄r̄ pauimētū stratū lapidei

adorauerūt: & laudauerūt
dñm q̄m bon̄: q̄m i seculū
misericordia ei. Rex aut̄ et

omis pp̄ls immolabāt victi
mas corā dñs. Mactauit
igit̄ rex salomō hostias boū

vigintiduo milia: arietū cen
tum viginti milia: et dedicā
uit domū dei rex & vniuer
sus pp̄ls. Sacerdotes autē

stabāt in officijs suis: & leui
te in organis carminū dñi q̄
fecit dauid rex ad laudādū

dñm q̄m bonus: q̄m in eter
nū misericordia eius: hym
nos dauid cānentes q̄ ma

nus suas. Porro sacerdo
tes canebāt tubis aīn eos: cūctusq̄ isrl̄ stabat. Gā
ctificauit q̄s salomō mediū atrij aīn tēplū dñi: Ob

tulerat eīn ibi boldcausta & adipes pacificoꝝ: q̄
altare eīneū q̄d fecerāt si p̄t sustinere holocau
sta & sacrificia & adipes pacificoꝝ. Fēc ḡ salomō

Sic vocabat: q̄ do
min⁹ solebat ibi ostend
ere fortitudinē suam
q̄i porrabat in plaq̄s.

Induant̄ salutē
i. aluent̄ vndis.

d. In bonis dom
tue. e. Christi tui
i. dauid regl. f. Adi
sericordiaꝝ: q̄ se
cū in miseros.

Exposi. La. VII.

Umḡ com
plessor̄ tē.

s. S̄gnis de
scēdit: Qdūt signū
q̄ dñs holocausta acce
ptauerat. b. Et ma
iestas i sumo: i. Su
p̄ pauimētū: atrij

i. Et dedicauit. i.
initiauit oblationē ho
stiaz: Tūc em̄ (vt dī
cit Joseph) p̄mo sa
crificia in templo ce
lebrata sūt. k. Que
s. carmina. l. La
nentes: Leuit̄ dico
canētes hymnos da
uid q̄ man̄ suas: q̄d
dr̄: q̄ ore canebāt: et
manu organa tēpēra
bāt. m. An̄ eos. s. le
uitas. n. An̄ hi. i. in
atrio. o. Qd̄ sece
rat salomō. p. Nō
poterāt. q. d. q̄ alta
re eīneū q̄d fecerat sa
lomon: nō sufficiebat
sustineri tot holocau
stoꝝ pond̄: ideo sc̄ti
cauit mediū atrij q̄s
p̄ altari. q. Fecit
ḡ tē. post dedicatio
nē. s. Blo. Rab. Mon
puto hic aliud intelli
gēndū: q̄ exp̄lesis
septē dieb̄ dedicatio
nis tēplū subsecūtū sūt
dies sc̄nophieḡ: q̄
q̄ntadēcia die mensis
septēm̄. f. legē tēcho
abāt: & vicesimāscōa
die finiebāt. Atis
ḡ festiuitanb̄ rite pac
tis: et sc̄nophieḡarū
octaua die finita dñi
sit salomō pp̄lin ad p
p̄ria letant̄ & gaudē
te sup bono q̄d fecerat
dñs dauid & salomō
& isrl̄ populo suo.

A. B. C. D. E. F. G. H. I. J. K. L. M. N. O. P. Q. R. S. T. U. V. W. X. Y. Z.

B. C. D. E. F. G. H. I. J. K. L. M. N. O. P. Q. R. S. T. U. V. W. X. Y. Z.

B. C. D. E. F. G. H. I. J. K. L. M. N. O. P. Q. R. S. T. U. V. W. X. Y. Z.

B. C. D. E. F. G. H. I. J. K. L. M. N. O. P. Q. R. S. T. U. V. W. X. Y. Z.

B. C. D. E. F. G. H. I. J. K. L. M. N. O. P. Q. R. S. T. U. V. W. X. Y. Z.

B. C. D. E. F. G. H. I. J. K. L. M. N. O. P. Q. R. S. T. U. V. W. X. Y. Z.

B. C. D. E. F. G. H. I. J. K. L. M. N. O. P. Q. R. S. T. U. V. W. X. Y. Z.

B. C. D. E. F. G. H. I. J. K. L. M. N. O. P. Q. R. S. T. U. V. W. X. Y. Z.

B. C. D. E. F. G. H. I. J. K. L. M. N. O. P. Q. R. S. T. U. V. W. X. Y. Z.

B. C. D. E. F. G. H. I. J. K. L. M. N. O. P. Q. R. S. T. U. V. W. X. Y. Z.

B. C. D. E. F. G. H. I. J. K. L. M. N. O. P. Q. R. S. T. U. V. W. X. Y. Z.

B. C. D. E. F. G. H. I. J. K. L. M. N. O. P. Q. R. S. T. U. V. W. X. Y. Z.

B. C. D. E. F. G. H. I. J. K. L. M. N. O. P. Q. R. S. T. U. V. W. X. Y. Z.

a Solennitate scenophegia. Nota q̄ decima die septēbris incepit dedicatio templi: qua etiā die erat triplex festus sc̄. Festū sp̄titatiōis: de q̄ Exo. xxv. Festū expiatiōis: Leuit. xvi. Festū afflictiois: Num. xix. Durauit autē dedica-
tio templi septem dieb⁹ p̄tinue: et postea decimaseptima die eiudē mensis incepit scenophegia: et dura-
uit. viij. dieb⁹: et termi-
nata. xxiij. die eiusde-
mēsis: Et in. viij. sc̄e-
nophegia. i. post du-
os septenarios facta
collecta ad usus pau-
pe⁹ dimisit salomon
populū ad pp̄a. gau-
dēte super bono qđ
fecerat dñs dauid et sa-
lomoni. Sc̄on h̄ sce-
nophegia n̄ fuit cele-
brata tpe suo: Sem-
per enī inchoat sc̄eno-
phegia. xv. die septē-
bris: ut dicit Num. xix.
xix. Propter qđ di-
cūt aliq̄ q̄ dedicatio i-
cepit decima die sep-
tembris: ut dictū est:
et celebrata est p̄tinue
diebus q̄nq̄. In. vi.
xv. die. q̄ fuit. xv. dief
mēsis. occurrit sc̄eno-
phegia: q̄ int̄posta ē
septē dieb⁹: q̄ termina-
ta dedicatio celebra-
ta ē iterū p̄ duos dies
q̄ fuerat int̄missi. P̄i-
mam opinione ponit
Rab. in Glo. p̄reno-
tata. b Ab introi-
tu emath: septētrio-
nali plaga terre. s. p/
missionis. c Etsq̄
ad torrentes. Glo.
Rinocorū nomen ē
torrentis. d Die
octauo post sc̄eno-
phegiā. Num. xxir.
e Et solennitate:
sc̄enophegia. f Die
bus alijs. s. g Igi-
tur i die vicesimo
tertio z̄c. Hoc vide
tur falsum. Nam si de-
cima die septēbris in-
cepit dedicatio: et post dedicationē sc̄enophegia: Et vtrūq̄
festum septem dieb⁹ durauit: vicesimatercia die mensis fuit
victima dies sc̄enophegia: et ita in crastinū vltimę diei sc̄eno-
phegia facta fuit collecta: et post collectā dimisit salomon po-
pulum: ergo vicesimotertio die et non vicesimotertio: et h̄ cō-
cedit magister in historijs. Unde sic oportet intelligi qđ hic
dicit: in vicesimatercia die mensis dimisit populos: id ē tūc
dedit eis licentia recedēti post collectā. Archieps Cantua-
riensis dicit: q̄ vicesimatercia die mensis recessit populus post
collectam: quam dicit factā illa die: Id est vicesimatercia. Et
dicit q̄ dedicatio incepit ante decimū diez septēbris: Et qđ
legatur in die solenni incepisse dedicationē: dicit in die solen-
ni: id est iurta: quia parū ante sc̄ilicet uno die: Prior expo-
sito pb̄abilior est. h Mensis septimi qui fere totus
erat festivus: sc̄ilicet septēbris: ut patet Levit. xxiij. et Nu-
me. xxvij. i Qđ fecerat dñs dauid. Glo. dimisso sci-

licet peccato qđ cōmiserat in v̄iam. ii. Regl. xj. et q̄ regnū
concessit illi in sempiternū. k Et salomon. Glo. Quæ
de vxore alienigena natum lex p̄hibebat Deut. xxij. ecclēsiā
dei intrare pmisit: et regno sublimauit. Sed Glo. videtur fal-
sa esse: quia fuit de iudea: sc̄ilicet d̄ bersabee: et legitima: vt pa-
tet. ii. Regl. xij. Sol.

B
Hoc ideo dicit Glo.
quia dauid male acce-
perat eam in uxori: et
sc̄ilicet per p̄ditiones
v̄iæ viri bersabee: ma-
tris salomonis. l

Apparuit autem
ei dñs. iii. Regl.
ix. m Si clauso-
ro z̄c. Rñdet dñs p
ordinez his que ora-
uerat salomon. n

Locustæ. Locusta
bruch⁹ athelab⁹: id
est diuerso tempore.

o Pestilentiam:
id est corruptionē ae-
ris: v̄l laguorē et mor-
bum et fame sequen-
tem. p Conuer-
sus corde et opere.

q Sup quos in-
uocati: id est qui di-
citur populus domi-
ni vel populus israel.

r Faciem meaz:
id est misericordia mee: no-
ticia tamē mee: faci-
es patris proprie di-
citur filius: quia sicut
in facie cognoscit ho-
mo: ita per filium no-
bis manifestat⁹ est pa-
ter. Joh. xvij. a. Ego
te clarificavi super ter-
ram. s A vijs su-
is: id est peccatis.

t Sanabo: id est li-
berabo a malis. v

Aperti ad videndū
in bono afflictionem. 3. Regl. 9. b.

u Suscitabo: id ē
pmouebo. v Nō
auferetur. q. Regl.
vij. s A facie: id
est a pp̄itiatiōe mea.

w In parabolaz:

id ē in fabulis narra-

dū. b Apphēderūt: id ē firmis adhēserūt. c Adora-
uerūt: corpore. d Coluerūt: inēre. e Expo. La. VIII.

f Xpletis autem z̄c. postq̄ edificauit sa-
lomon domū dñi et
domū suā: ciuitates quas dē-
derat hyrā salomoni edifica-
s uit: et h̄abitare ibi fecit filios

g. h. i. j. k. l. m. n. o. p. q. r. s. t. u. v. w. x. y. z.

Et habi-
tare ibi fecit z̄c. Nota iste ciuitates erāt i tra galileę i for-
te neptalin: Hec tra vocat galilę ḡtū. Ela. ir. a. et Math.
iiij. c. Sed q̄re hoc cum ibi habitauerūt filij israel: vt hic di-
citur. Sol. Magister dicit in historijs: q̄ ideo dicit sic: non
quia gentes ibi habitauerūt: sed quia in dictione regis genti-
lis erat. Sed hoc videtur falsuz: quia terra illa displicuit hy-
ram: et ideo reddidit eam salomoni. Ad h̄ dicēdū q̄ salomon

Libri secundi Paralipomenon

terram illam dedit hyram regi tyri: et hyraz misit ibi gentes quae aliquo tempore habitauerunt ibi: Postea disperguit eis hyram: et reddidit eam salomon: Ab illis ergo gentibus dicta est gallia gentium: Quibus remoris fecit ibi salomon habitare filios israel.

a In emath iuba. i. in illa gte emath: sicut de Syria sobat. Emath quoque uocatur est ad ciuitatem quam dicit anthiochia et ad regionem: et ita accipitur hic. **b** In emath/regione. **c**

Bethoron: ciuitas. Sunt autem due ciuitates sic dicte. Una bethoron inferior: et alia superior. Hec data est levir in possessione Iosue. xxi. b. Sic vult Glo.

d Murtas: vel munitas.

e Baalath. Glo. ciuitas est in tribu iuda.

f Urbes quadrigarum: in quibus fiebant quadrigae. Archi episcopus Cantuariensis dicit: urbes quadrigarum: quia de lignis libani erat facta.

g Urbes egypti: in quibus manebant egypti. **h**

Et in libano. Glo. templum est quod cedrorum decorum vestitum erat. **i** In Zach. xi. a. Apud libane portas tuas. **j** Tel regius edificatus: quod facta erat a lignis libani.

k Subiunguit. Sed preceptum erat Deut. ut non parceret illis: ergo salomon peccauit. Sol. Quia diu parcitum erat eis: ideo salomon noluit eos interficere. **l** Tel forte non fuit preceptum nisi de illis gentibus quae tunc erant: sed isti postea longo tempore nati sunt.

m Non posuit. Ad dictum est. q. oes opari templi fuerunt pseleysi. Sed hoc videtur fallsum: quia supra dicit Glo. q. ex tribus generibus hominum edificatum est templum: scilicet iudeis: gentibus: et pseleysi. Sol.

Serum est ut dicunt glossae: hoc autem quod super dictum est: q. omnes erant proselyti: **n** postille dicitur: sed magis credendum est glossa. Et quod dicitur hic: intelligitur de servitio: id est de cultu ter-

re: et huiusmodi: ad que non posuit filios israel. vel de operibus regis. **o** Filiam vero pharaonis: uxorem suam scimus: id est pascha. **p** Hebdomadarum: id est in scenopoegia. Ita

et in solennitate tabernaculorum: et constituit iuxta dispositionem dauid patris sui officia sacerdotum in mysteriis suis: et levitas in ordine suo: ut laudaret et misstraret coram sacerdotibus iuxta ritum viuisque diei: et ianitores in divisionibus suis per portam et portam: Sic enimcepit dauid homo dei. Nec hetergressi sunt de mandatis regis tam sacerdotes quod levitez ex oib[us] quod precepit. Et in custodiis thesaurorum oes impetasque habuit salomon: ex eo dicit quod fundauit dominum domini usq[ue] in diem quod p[ro]fecit eam. Tunc abiuit salomon in asiongaber et in abialath ad oram mari rubrum quod est in terra edom. Dicit autem ei hyra quod manus seruorum suorum naues et nautas agnatos maris: et abiuit cum seruis salomonis in ophir. Tuleruntque inde quadringenta quinq[ue]nta taleta auri: et attulerunt ad regem salomonem.

q Eginam quod Ca. IX. sabam cuius audisset famam salomonis: venit ut temptaret eum enigmatibus in hierusalim cum magna opib[us] et camelis quod portabant aromata et auri plurimum gemasque preciosas. Cum venisset ad salomonem locuta est ei quicunque erat in corde suo. Et expulsit ei salomon omnia quod posuerat: nec quod fuit quod ei posuerat non fecerit. Qod postquam vidit sapientiam salomonis: et domum quam edificauerat: neconon cibaria mensa eius: et habitacula servorum et officia mistroy eius: et vestimenta eius: pincernas quod et vestes eius: et victimas quod immolabat in domo domini: non erat per stupore ultra in ea sp[iritu]. **r** Dixitque ad regem: Ubi est sermo quem audieram in ter-

tria festa principia erat in lege: et quodlibet septem diebus extendebatur: quo cum primis et ultimis celebrabatur. **s** Tertia ritum quem Glo. Secundum quenam etiam ciuitatibusque ipsa in ecclesia disponit: ut viuisquisque ordo officio suo functus degeneretur. **t** In asiongaber et in abialath. Glo. insula dicta esse haud procul in mari rubro: ubi classis losaphat perire. **u** Regi. vlt. g. **v** In ophir. Glo. nomen est: puicium ab uno posterorum hebreo sic vocata. **w** Quadragesima quinta in quinque talenta auri. **x** Regi. ix. d. dicitur: quod dringentem virginem talentum. Sol. Serum est quod hic dicit: scilicet quod attulerunt quadringenta taleta aurum: quod nautae per laborem et expensum habuerunt inde trigesima taleta: et ita remanserunt quadringenta vires: ut dicit Regi.

y Expositio Ca. IX.

z Eginam quod. **aa** Eginam putat Sabam cuius audisset famam in Regi. **bb** Igitur: id est pelus. Sub lacu est hic confundens et pelus et latus. **cc** Tercium aureum: mundum est fiducium. Et refert hoc ad pelus: quod loca sunt quae sunt fiducia erant. **dd** In Regi. x. Et regis salomon dum loca auro perire: Secundus autem fiducia deducit ilamias lacus: et trecentos et sexaginta ex auro perire: Terciusque mihi vnum petam rebus: **ee** Et armariorum: i. dicitur: Quod sic dicitur: quod facta fuit sibi quod loca: quod loca sunt arboreos: quod loca sunt libani: Secundus: domus duae: per ipsum manu-

ram de virtute: **ff** rambus: dolem: videlicet probascet: **gg** p[ro]ficiunt tue: **hh** tam: Uicini a bus suis: **ii** beati serui: **jj** co[un]t sapientias: **kk** dominus: **ll** et super ihu[m]: **mm** de te: **nn** us: **oo** in eternitate super etias iudas: **pp** Dedit amanti taliter: **qq** tanta multa p[ro]ficiunt: **rr** aromata: **ss** dit regum: **tt** ni. Sed seruus salutis: **uu** autus de cibis: **vv** Et gemmas: **ww** dicit etiam Zophrus regiam deesse salomonis radice basilani: **xx** de fragante sunt in enadi vinee basilani: **yy** Et regis rotunda quae: sed nudo canadum et valde fuliginea: **zz** Et Gadias: **aa** In regis dicuntur fabri: graff: vel argillae: **bb** autem sabbat: **cc** interi: **dd** sabbat: **ee** que poterat: **ff** et ambi: **gg** reuersa: **hh** am cuius scit: **ii** tem pondrebatur salutis: **jj** singulos: **kk** tales: **ll** summa quae: **mm** reges araborum: qui: **nn** er argentei: **oo** cit ignitor: **pp** casas: **qq** in hastas: **rr** bantur: **ss** ta aurea: **tt** quibus tegi

per baptismum et fides considerat scripture testimoniis agnouit dilectionem portentam: et parvum ei visum est quod de eo audierat in comparatione pcepto gratiae: vni et admirando in laude eius erupit voces: **B**eni viri tui et ceterum. **T**ria genera electorum qui sunt in ecclesia dei distinguunt. **V**iri sunt predicatorum: fui pueri: assistentes/ contemplatores. Omnes habi beati: et oes hi signant ponunt in Luc. p. g. Quidam discubentes cum domino: Ecce viri: Martha misstrans: ecce serui: Maria sedens ad pedes domini: ecce assistentes. Plures non inueniuntur in ecclesia: attendat quilibet de quibus est. **E**t gemmas. Dicit etiam Josephus reginam dedisse salomonis radices balsami: unde propagatae sunt in engaddi vinee balsamite. **L**igna thina. **G**lo. Hec rotunda quasi pinea: sed multo candidiora et valde fulgentia. **G**radus. In regis dicitur scutula. gradus vel arydamenta. **D**ecas: De quibus non sicut mentio in Regl. **S**cuta: id est peltas. Sub scutis in hic comprehenduntur et peltate et scuta. **T**recentorum aureorum: id est scutorum. Et referat hoc ad peltas: quod scuta singulae quod scutorum scutorum erant. Unde. iij. Regl. x. c. Fecebat rex salomonum ducenta scuta auro purissimo: Sexcentos aurum scicos dedit in laminationes scuta unius: et trecentas peltas ex auro perbat: Trecentos minus aurum viam peltam vestiebat. **I**n armamentario. i. in domo salte: Quae sic dicta est: quod facta fuit de lignis salte libani: vel quod constita fuit arboribus ad modum salte libani. Et erat hec domus duplex. Inferior man-

ra mea de virtutibus et sapientia tua. Non credebatur narrantibus donec ipsa venisset: et vidissent oculi mei: et probassez vix medietatem sapientie tuae nubi fuisse narratam. Clicisti famam virtutibus tuis. Beati viri tui et beati serui tui hi qui assistunt coram te in omni tempore: et audiunt sapientiam tuam. Sit dominus deus tuus benedictus: qui voluit te ordinare super thronum regem domini dei tui: quia diligit deus israel: et vult seruare eum in eternum: Idcirco posuit te super eum regem: ut facias iudicia atque iusticiam. Dedit autem regi centum viginti talenta auri: et aromatica multa nimis: et gemmas preciosissimas. Non fuerunt aromata talia: ut hec quod dedit regina saba regi salomonis. Sed et serui byram cum seruis salomonis attulerunt aurum de ophir: et ligna thina: et gemmas preciosissimas: de quibus fecit rex: deligenis scilicet thiniis: gradus in domo domini: et in domo regia: citharas quoque et psalteria cantoribus. Nunquam visa sunt in terra iuda ligna talia. Rex autem salomon dedit regine saba cuncta que voluit et que postulauit: multo plura quam attulerat ad eum. Quae reuersa abiit in terram suam cum seruis suis. Erat autem pondus auri quod asserbatur salomonis per annos singulos: sexcenta sexaginta sex taleta auri: excepta et summa quam legati diversarum gentium et negociatores afferre posuerant: omnesque reges arabie et satrapes terrarum: qui comportabant aurum et argentum salomonis. Fecebat igitur rex salomon ducetas hastas aureas de summa sexcentorum aureorum: qui in hastas singulas expedebantur: Trecenta quoque scuta aurea tricentorum aureorum quibus tegebant scuta sin-

s gula: posuitque ea rex in armamentario quod erat positum nemore. Fecitque rex solium eburneum grande: et vestiuit ilud auro mundissimo: Hexagmus gradus quibus ascendebatur ad solium: et scabellum aureum: et brachiola duo altrisebus: et duos leones stantes iuxta brachiola: sed et alios duodecim leunculos statos super sex gradus ex vtracque parte. Non fuit tale solium in vniuersitate regnis. Diaque vasa quatuor regis erant aurea: et vasa domus saltus libani ex auro purissimo. Argentum enim in diebus illis per nihil reputabatur. Siqdem naues regis ibant in tharsis cum seruis byram: semel in annis tribus: et deseabant inde aurum et argenteum et ebur et similes et pauos. Magnificatus est igitur salomon super oes reges terre pre diuinitatis et gloria: Vndeque reges terrarum desiderabant facie videre salomonis: ut audiarent sapientiam quam derat deus in corde eius. Et deferebant ei munera: vasa argentea et aurea: et vestes et arma et aromata: eqs et mullos per singulos annos. Habuitque salomon quadraginta milia hominum curriliuum. **E**quorum et curruum: id est equorum curriliuum. Unde in Regl. dicitur quod salomon habuit quadraginta milia hominum curriliuum. **E**quum. i. equum equum. Ideo dicitur in Regl. **R**eliq. Glo. quod fecit postquam legem dei transgressus est: cum alienigenae uxores usque ad idolatriam eum traxerunt. **P**rocurum. Glo. quod fecit antequam peruanicaret: sicut est exempli dedicatio: varia sacrificiorum oblatio. **A**ddo videntis. Hieron. dicit addo: Ipse est qui redarguit his eroe. iij. Regl. xiiij. **E**xpositio Ca. x. **E**gnauit ac salomon regem. Quadraginta annis. Sed si salomonum quod draginta annis regnauit: cum puer esset perire regnare: quod dicuntur senex. iij. Regl. xi. Ad hunc dicendum quod secundum Josephum salomon vivit nonaginta quatuor annis: et regnauit lxxx annis. Sed divisa scriptura eos tria annos exprimit quibus regnauit ante praevaricationem mulierum.

Libri secundi Paralipomenon

La.

XI

a Profectus est.
lloc. iii. Reg. xii. a.
b Sichem: cuius
est. c Ante salo-
monem: id est a fa-
cie salomonis: qui vo-
luit eum occidere. d

5. Reg. 12. a. Elocaueruntq; fi-
lij israel. e Inuit:
roboam. f Cū se-
nib;. Glo. Hos aut̄
hebrei esse baniam
filium ioiadē: t achiel
filium achomoni: qui
et holihali vocabat:
Quorū consilio reli-
ctio tractare cepit ro-
boam cum iuuenib;:
id est aduraz: qui ī se-
quentibus lapidatus
dicitur. eo. ca. et simi-
lib;. Juuenē aut̄ non
erate sed animo sepe
dicim;. Non enī erat
roboam iuuenis etate
sed sensu: qui q̄drage-
simoprimo etatis sue
āno cepit regnare. iij.
Reg. xiiij. f. Esa. lev.
d. Puer centū anno-
rum morietur: t pec-
cator centum annō
maledic̄ erit. Ec̄cs.
x.c. Te terre cui⁹ rex
puer est. Et. i. Corl.
xiiij. d. Molite pueri
effici sensibus: sed ma-
licia paruuli estote.

B

g Scorpionib;:
id est virgis nodosis.
Glo. super Regl. di-
cit. Scorpion est gen⁹
flagelli: sicut de spinis
vel pomeris. Alia
Glo. Scorpion est fla-
gellū sarracenorum
habens glandes plu-
beas in fine: id est scu-
tica. h Qd ego:
Vel q̄ ego. i Erat
enī voluntatis
dei. Ergo voluntas
dei fuit causa q̄re non
acquieuit roboam po-
pulo: Sed b fuit pec-
catū: Ergo voluntas
dei fuit peccati causa.
Sol. Voluntas dei fu-
it: pmissionis scilicet.
k Per manū abie-
tū. Regl. xi. f. Re-
ge: roboā. m Ad
eum: scilicet roboam
n Non est nobis
pars tc;. Multū mo-
dis exponitur hoc in
Regl. S3 hec ē me-
lior expositio: Nō est
nobis ps in dauid tc;. id ē nō subiectum da-

C

5. Reg. 12. c.

Dormiuitq; cum patrib; su-
is: t sepelierunt eum in ciui-
tate dauid: regnauitq; p eo
a roboam filius eius. Pro-
fectus est autem roboam in
b sichem (Illuc enim cunctus
israel puererat) vt constitue-
ret eum regem. Qd cum au-
diasset hieroboam filius na-
bath: qui erat in egypto (su-
gerat quippe illuc ante salo-
monem) statim reuersus est.
d Elocaueruntq; eum: t venit
cum vniuerso israel: t locuti
sunt ad roboam / dicentes:
Pater tuus durissimo iugo
nos pressit: tu leniora impe-
ra patre tuo: qui nobis gra-
ue imposuit seruitutē: t pau-
lulum de onere subleua: vt
seruiamus tibi. Qui ait: Ps
tres dies reuertimini ad me.
e Cunq; abiisset populus/ in-
f īt consiliū cūm senib; q̄ ste-
terant coram patre eius salo-
mone: dum adhuc viueret/
dicens: Quid datis consiliū
vt respondeā populo: Qui
dixerunt ei: Si placuerit po-
pulo huic: t lenier eos ver-
bis clementibus seruient tibi
omni tempe. At ille reliquit
consiliū senū: t cum iuueni-
bus tractare cepit: qui cū eo
nutriti fuerant t erant in co-
mitatu illi⁹. Dixeruntq; ad eos:
Quid vobis videt⁹: vel re-
spondere qd debeo populo
huic: q̄ dixit mihi: Subleua
iugū qd imposuit nobis pa-
ter tuus: At illi rñderunt vt
iuuenes t nutriti cum eo in
delitijs: atq; dixerūt: Sic lo-
queris pplo q̄ dixit tibi: Ps
tuus aggrauavit iugū nrm:
tu subleua: t sic rñdebis eis:
Minim⁹ digit⁹ me⁹ grossior⁹ ē
lubis pris mei: Ps me⁹ im-
posuit vob⁹ iugum graue: et
ego mai⁹ pondus apponā.
Ps me⁹ cecidit vos flagell⁹:
s ego v̄o cedā vos sc̄rpioni-
bus. Venit ḡ hieroboam et
vniuersus ppl̄s ad roboam
die tertio: sicut n̄cepit eis.
Rñditq; rex dura/ derelicto
psilio semior⁹ locut⁹ ē iux-
ta iuuenū voluntatē: Ps me⁹

graue vob⁹ imposuit iugum:
b q̄liod ego graui⁹ faciā. Pat̄
me⁹ cecidit vos flagell⁹: ego
v̄o cedā vos sc̄rpioni⁹.
Et nō acq̄euuit populi p̄cib⁹.
i Erat enī voluntatē dei: vt cō-
pleret sermo ei⁹ q̄ē locutus
k fuerat p̄ manū abie silonis
ad hieroboam filiu nabath.
l Popul⁹ aut̄ vniuersus (rège
duriora dicete) sic locut⁹ est
m ad ēum: Non ē nob̄ pars in
dauid: neq; hereditas i filio
isai. Reuertere in tabnacula
o tua israel: tū autē pasce do-
mū tuā dauid. Et abijt isra-
el in tabnacula sua. Super
filios aut̄ israel q̄ habitabāt
i ciuitatib; iuda regnauit ro-
boam. Misitq; rex roboam
aduraz: qui herat tribut: et
lapidauerūt eū filiū israel: et
mortuus est. Ca. XI.

P Ooro rex roboā cur
timēs lapidari rex sic
aduram. s Ulo
ad diem hanc: id ē
semper. t Omnis
israel: id est decem
bus. v Reuersus:
de egypto. r Co-
stituerunt: cum sa-
licis. y Preter tri-
bum iuda solam:
supple t tribum benia-
min. z Ad semci
am prophetam. a

Hoc gestum est:
id ē regn diuisio. Iou-
tus diuisions multe
fuerunt cause: Pecca-
tum dauid in viam:
Diuisio possessionis
miphisoleth eū ser-
uo eius: vt dicit Glo.
super. i. Regl. xii.
Item alia causa fuit:
stulticia scilicet t sup-
bia roboam. Ille alia
causa scilicet volun-
tas dei: sed alit: Cau-
sa hec efficiēs: Ille me-
ritorū.

Factusq; ē sermo dñi ād se-
meiā hoiez dei dices: Loq;
re ad roboā filiu salomonis
regē iuda: t ad vniuersū isrl̄
q̄ est i iuda t beniamin: Hec
dicit dñs: Nō ascēdetl neq;
pugnabil̄ ē frēs v̄os: reuertat vnuſq; in domū
suā: q̄r mea b̄ gestū ē voluntate. Qui cū audissent
sermonē dñi: reuersi sunt: nec præterū ē hierobo-
am. Habitauit aut̄ roboā in hierusalē: t cōdifica-
uit ciuitates muratas in iuda: extruritq; bethleē t
ethan t thecue: bethsur q̄z et soccho et odollā: nec
nō et geth et maresa et ziph: s et aduraim t lachis
et asecha: saraa q̄z t abilon et hebron: q̄ erāt in iu-
da t beniamin: ciuitates munitissimas. Cūq; clau-
sisset eas muris: posuit ē eis p̄ncipes ciborūq; hor-
rea: hoc ē olei t vīni. S3 t in singulis v̄ib; fecit

uid t generis eius. q. d.
Non habebunt cūm
vel aliquem de gene-
re eius regem / quasi
ture hereditario: t ita
non tenemur seruare
regnus israel filio isai
iure hereditario: qd
idem ē. o Lu au
tem tc. q. d. et tu ro
boam rege tribum iu-
da. p Abijt isra-
el: id est decem trib⁹:
que propter multitu-
dinem nomen patris
sibi reseruauerunt. q

Super filios tc.
id est super tribus iu-
da t beniamin: q̄ due
tribus vocantur reg-
nus iuda / ob dignita-
tem tribus regie.

Expos. Ca. XI.

Oro rex
roboā tc.
Et fugit
timēs lapidari rex sic
aduram. s Ulo
ad diem hanc: id ē
semper. t Omnis
israel: id est decem
bus. v Reuersus:
de egypto. r Co-
stituerunt: cum sa-
licis. y Preter tri-
bum iuda solam:
supple t tribum benia-
min. z Ad semci
am prophetam. a

Cūc. dīc. Lō
tra. Supra dictū est
q̄ roboā recessit a bie
roboam. s. n. a. ad
admonitionē semeq;
ne pugnaret p̄tra bie
roboam. Sol. Puma
papa p̄buita fuit:
et tunc definir roboā
q̄ impugnione bie
roboam postea sp
fū bellum inter eos.
Item illa p̄buita
tota fuit p̄o genera-
tione legida: Qd
v̄o dīc. q̄ p̄
seruit aduersus se
ciuitates diebus: inel-
litorū bellis parti-
tus.

Expos. Ca. XIII.

Nō octa-
vī. or. Re
sunt ibia. t reg-
nū. v̄ib; Tribus
lēni: q̄ p̄
malle duc-
dū guncia mali-

Abiecesset eos: qz ipse fecit idola: qz cultui sacerdotum et levite domini nostrarum interesse. **b** Qui sacerdotio hieroboam.

Fecerat. **iij.** Regl. **xij.** f.

Exposit. **Ca. XII**

Anno autem quinto regni.

Nec erat numerus certus s. p. in-

titudine. **e** Libyes.

id est libya. **f** Co-

sternatio. **t.** pterri-

s Quia humiliati sunt. Simile. **iiij.**

Regl. **xvi.** g. **b** No-

stillabit. Stilla cito

cadit et evanescit: Et

est sensus: sesac non peni-

tus dstruer hierusalē.

De hac stilla dicitur

Amos. vii. d. Tu di-

cis: nō apphab super

isrl: et nō stillab sup do-

mū idoli. **g** Sub-

lati thesauri: frac-

to sedere qd pcessit i-

ter ipm et roboā: vt di-

cit. **iij.** Regl. **xiiij.** k

Fecit rex: roboā. **l**

Scutarij: nō scu-

ta facientur: s portantur:

un scutarij pro-

scutiferi accipit fere sp

in libro isto. **m** In li-

bris semieq. **blo.** q

superius. **xij.** roboam

et filios iuda de pec-

catis arguebat. **n**

Cūcl dieb. **o** tra.

Supra dictū est

q roboā recessit a hie-

roboam. **s. xi. a.** ad

admonitionē semieq;

ne pugnaret ptra hie-

roboam. **sol.** Prima

pugna phibita fuit:

et tunc delittit roboā

ab impugnatione hie-

roboam: sed postea sp

uit bellum inter eos.

Item illa prohibitio

facta fuit pro genera-

li pugna sedāda: Qd

autes hic dicit: q pu-

gnauerunt aduersuz se

cunctis diebus: intel-

ligitur d bellis parti-

cularibus.

Exposit. **Ca. XIII.**

Anno octa-

uodecimo

regni. **o** Re-

gnauit abia. **i.** reg-

re cepit. **p** Tribus

ānis: nō in integr.

q Dichaia: vei-

armamentaria scutoruz et ha-

starumi: firmavitqz eas sumi-

ma diligētia: et impauit sup-

vidam et beniam. Sacer-

dotes aut et levite q erat i vni-

uerso isrl: venerunt ad eū de-

cūctis sedib suis: relinquē-

tes suburbana et possessioes

suas: et trāseūtes ad iudaz et

hierusalē: eo q abiecisset eos

hieroboā et posteri ei ne sa-

cerdotio dñi fungeret: Qui

ostituit sibi sacerdotes excel-

soz et dēmonioz: ritulorūqz

qz fecerat. **g** et de cūcl tri-

tribub isrl: qz dederant cor-

suū vt qreret dñm deū isra-

el: venerunt hierusalē ad im-

molandas victimas domi-

no deo patrum suorum: et

roborauerūt regnū iuda: et

firmauerūt roboā filiū salo-

monis p tres ānos. Ambu-

lauerūt enī in vijs dauid et

salomonis annis tñ tribus.

Burit autē roboam vxorem

maalath filiam hierimuth fi-

lij dauid: abiall qz filiam he-

liab filij isai: q pepit ei filios

ieus et somoriam et coom.

p hāc qz accepit maachā

filiā absalon: q pepit ei abia

et ethai et q̄ca et salomith.

Amauit autē roboā maachā

filiā absalon sup oēs vxores

suas et q̄cubinas. **h**az vxores

decē et octo duxerat: cō-

cubinas autē sexaginta: et ge-

nuit. **xxvij.** filios: et **lx.** filias.

Constituit vo i capite abiam

filiū maachā ducez sup oēs

frēs suos: **j**hm enī regē face

re cogitabat: qz sapiētior fu-

it et potētior sup omēs filios

ei: et in cūcl finibus iuda et

beniam: et i vniuersis ciuitatib

murat. Prebuitqz eis

escas plurimas: et multas pe-

tuit vxores. Cūqz robora-

tū fuisset regnū roboā et con-

fortatū dereliqt legē dñi: et

ois isrl cū eo. **Ca. XII.**

Anno autē qnto regni

roboā ascēdit selac

rex egypti i hierusa-

lem (qz peccauerūt dño) cuz

mille ducēl currib: et sexa-

ginta milib: eqtū: Hēc erat

numer⁹ vulgi qd venerat cū

eo ex egypto: libyēs. s. et tro-

glodyte et ethiopēs: Cēpitqz

ciuitates munitissimas i iu-

da: et venit vlsqz hierusalem.

Gēncias autē ppba ingress-

sus ē ad roboā et pncipes iu-

da: qz pgregati fuerāt i hieru-

salē: fugiētes sesac: dixitqz

ad eos: Hēc dicit dñs: Vos

reliqstis me: et ego reliqz vos

i manu sesac. Cōsternatioz

pncipes isrl et rex dixerūt: Ju-

stus est dñs. Cūqz vidisset

dñs qz humiliati essent fact⁹

est sermo dñi ad semelā: di-

s cens: Quia humiliati sunt nō

dispdā eos: daboqz eis pau-

billuz auxiliū: et nōn stillabit

furoz me sup hierusalē per

manū sesac: Uerūtū seruit

ei: et sciāt distātiā seruitutis

meqz seruitū regni terraz.

Recessit itaqz sesac rex egypt

ti ab hierusalē sublati the-

sauris domus dñi et domus

regl: oiaqz secū tulit: et clype

os aureos qz fecerat salo-

mon: p qd fēcit rex eeneos:

et tradidit illos pncipibus

scutarioz q custodiebat ve-

stibulū palaciij. Cūqz introi-

ret rex domū dñi veniebant

scutarij et tollebant eos: ut

erumqz referebant ad arma-

mentariū suū. Uerūtū quia

humiliati sunt quersa ē ab eis ira dñi: nec deleti sunt

penit⁹. Siqdē et i iuda iuēta sunt opa bona. Cōfor-

tar⁹ ē igī rex roboā i hierothū atqz regnauit. Qua-

draginta autē et vniāni erat cū regnare cēpisset: et

decē et septē āni regnauit i hierusalē/ v̄be quā ele-

git dñs vt p̄fimaret nomē suū ibi de cūcl tribu-

bus israel. Nomenqz mris ei naqama āmanitis.

Fecitqz malū: et nō q̄pauit cor suū vt qreret dñz.

Opa vo roboā p̄ma et nouissima sc̄pta sunt i libris

semieq. ppbē et addo vidēl: et diligēt exposita.

Pugnauerūtqz aduersuz se roboam et hieroboā

cūcl dieb. Et dormiuit roboā cū p̄ib suis: se-

pultusqz ē in ciuitate dauid: et regnauit abia filius

anno octauo. **Ca. XIII.** eius p̄co.

decimo regl hieroboaz regnauit abia sup

lida. Tribūs ānis regnauit i hierusalēz:

Momeqz mris eius michāia filia v̄bel d gabaa:

Et erat bellū int̄ abiat hieroboā. Cūqz iussz abia

certamē et h̄et bellicosissimos viros et electoz xl.

milia hieroboā i struxit ecōtra aciē lxxx milia vi-

roz: qz ipsi electi erāt et ad bella fortissimi. Stetit

et igī abia sup mōtez somēron: q erat i ephrāi et ait:

maacha. **f** **F**ilia

v̄bel. **ij.** Regl. **xv.**

a. d. q maacha mat abie fuit filia abessalon:

Et mīgr dīc i hi-

storij: q fuit filia tha-

mar filie absalon. Ar-

chieps Lātuarieū. di-

cit q roboā duas vro-

res habuit: q̄rū v̄traz

vocata est maacha.

Una fuit filia absalon

filij dauid: vt dīc Jo-

seph: Altera fuit filia

v̄bel: q in Regl. d.

absalon: v̄l abessalon:

vt fuit aliq libri. **s**

Someron. **Glo.**

Libri secundi Paralipomenon **La.** **XIII**

31 Reg. 12. 5. *quō audetis dicere* ~~q~~

mū: Eq̄l pōderū erūt
oīa: Faciēq̄ thymia
ma compositū opere
vnguētarij/mixtū dili
genē t̄ puruz. Et sīḡt
thymiamia/ orationē:
Stacte / est myrrha:
Onycha / ē gūmi sua/
ue redolēs/ magnitudi
ne hūani vnguis: Gal
banū/ succus ē ferule:
Thus lucidissimū est
optimū: qđ òr mascu/
linū. K_otra vol:
imp̄cates vobis. I
Hec illo loquēte:
sc̄ abia. m_o Retro:
occulte. m_o Hōstū/
svorū / filiorū iuda

OTradidit eos:
id est israel. p. In
manu eoz. i. filiorum
iuda. q. Bethel:
ciuitas eius: q. p. vocata
e luca. i. amygdalon:
et cecidit in sorte ben/
jamin: Ita vult Glo.
RFilias. i. vitulos
ad eam pertinentes. s
Hielang. Glo. ciuitas
in tribu iuda. t
Quem percussit. s. abi-
am. Unus Glo. Non hie
roboam: i. cuius. xx. anno
fm librum Regum. im-
peravit ales filius abia
sun iudea et hierusalem:

四

Audi hieroboam et ois israel:
Num ignorat qd dñs de isra-
el dederit regnum dauid sup
israel in sempiternu ipsi t si-
lijs el in pactu salis: Et sur-
rexit hieroboam fili nabath /
seru salomonis filij dauid: et
rebellauit ptra dñz suu: Co-
gregatus sunt ad euz viri va-
nissimi / et filij bélial: et preua-
luerunt ptra roboam filium salo-
monis. Morro roboam erat
rufus et corde paucido: nec
potuit resistere eis. Nunc g-
vos dicit q resistere possit
reg dñi / qd possidet q filios
dauid: Habetisq gradem po-
puli multitudinem: atq virtu-
los aureos qs fecit vob hie-
roboam in deos: et eieclis
sacerdotes dñi / filios aaron/
atq levitas: et fecist vob sa-
cerdotes / sicut oes ppli terra
ru: Quicqz venerit / et initia-
uerit manus suu / i tauro / i bo-
bus / et in arietib septem / fit sa-
cerdos eoz q nō sunt dñi. Mo-
ster aut dñs de e: quem nō re-
linquim: Sacerdotesq q mi-
strat dño de filijs aaron: et le-
uita sunt in ordine suo: holo-
causta qz offerunt dño p sin-
gulos dies mane / et vespera: et
thymiam / iuxta legi hcepta
prefectum: et pponunt panes in
mesa muddissima: Estq apd
nos cadelabz aureu / et lucer-
na el: vt accedat sp ad ves-
pera. Mos qpppe custodim:
hcepta dñi dei nr / quez vos
reliquistis. Ergo in exercitu
nr dux de est: et sacerdotes
ei q clangut tubis / et resonat
ptra vos. Filii isrl / nolite pu-
gnare q dñz deu patru vio-
rū: qr nō vob expedit. Nec
illlo loquete / hieroboam retro
moliebat insidias. Cuz ex-
aduerso hostiu staret / igno-
rantem iudam suo ambiebat ex-
ercitu. Respiciensq iudas / vi-
dit instare belluz ex aduerso
et post tergu: et clamauit ad
dñz: ac sacerdotes tubis ca-
nere ceperunt: oesq viri iuda
vociferati sunt. Et ecce illis
clamantib pterruit de hieroboam / et oem isrl q stabat ex

aduerso abia et iuda. Fuge-
o rūtq̄ filij isrl̄ iudā: t̄ trādīdit
p̄ eos de⁹ in mānu eoz. Per-
cussit q̄ eos abia t̄ pp̄ls eius
plaga magna: t̄ corruerunt
vulnerati ex isrl̄ q̄nquaginta
milia viroz fortū. Humilia-
tisq̄ sūt filij isrl̄ in tpe illo: et
vehementissime p̄fortati sūt fi-
lij iuda: eo q̄ sp̄assent i dñō
deo patrū suoz. Persecut⁹
est aut̄ abia fugiētē hierobo-
q am: t̄ cepit ciuitates ei⁹ / bē-
ḡ thel t̄ filiās ei⁹: t̄ hiēsana cū
filiab⁹ suis: ephron q̄z et filias
ei⁹. Nec valuit vltra resiste-
re hieroboam in dieb⁹ abia.
¶ Quē pcussit dñs / t̄ mōrtu⁹ ē.
Igit̄ abia / p̄fortato imperio
suo / accepit uxores q̄tuor-
decim: p̄creauitq̄ vigintidu-
os filios: t̄ sedecim filias.
Reliq̄ aut̄ fīmonū abia / via-
rumq̄ t̄ operū ei⁹ / sc̄pta sūt
diligētissime i libro p̄phetę
addo. **C. XIII.**

Domiuit autem abia
cum patribus suis: et se-
te dauid: Regnauitque
In cuius diebus queuit terra amie
qdest bonum et placitum erat in spe-
tit altaria pegrini cultus et excē-
lucosus succidit: accepit iu-
num patrum suorum: et faceret legem.
Et abstulit de cunctis viribus iu-
regnauit in pace. Edificauit et
iuda: quod quietum erat: et nulla ty-
xerat: pacem domino largiente. Di-
mus ciuitates istas: et vallem
turribus et portis et serenis: donec
eo quod qasierim dominus deum patrum
pacem per gyrum. Edificauerunt
do impedimentum fuit. Habuit
suo portatum scuta et hastas: de
de beniamin vero scutario et
octoginta milia. Omnes isti ve-
sus erant protra eos cara ethiopis
cives centena milia: et curribus tre-
resa. Porro asa prexit obuians
bellum in valle sephata: quod est iuxta
dominum deum: et ait: Domine non est a
vtrum in pauci auxiliari an in plu-
dome deo noster. In te enim et in tuo no-
num hoc multitudinem. Domine
ualeat et te hoc. Exterruit itaque
asa et iuda. Fugeruntque ethiopis
asa: et populus quem cum eo erat: vsque
opere usque ad infinitum: quod di-

Expo. Ca. XIII

Dominus aet.
d tc. r. Sec
ala tc. Blo.
Hic eos sicut qm̄ in
cipiunt et male finiunt.
Rubuerunt alta
ria: abysses idolatri
am. 3. Et excelsa
Cotra. in. Regl. xv.
c. d. d. ala: Cerutis ex
celsa non abstulit. Sol.
Subuerunt excelsa ut
d. h. idola excelsorum:
Itē excelsa non abstu
lit. i. ritū immolati in
excelsis. a. Doyec:
id est dū. b. Eo q
quesierim⁹. q. d. nō
nris meriti. c. Per
gyru. i. vndic. d
Cotra eos. f. viros
iuda et beniamin. e
Ahabresa: vel mara
la: nomen ciuitatis.

21

1

三

a Diripuerunt vrbes: id est spolia virium.

Expo. Ca. XV.

b Zarias ait filius oded: vel obec. Un de Hiero. Obec ipse est addo: qui missus est ad hieroboam. iii. Reg. xiiij. a. **c** Do minus vobis: suple est vel fuit. d

d Si quiesceris: id est inquirendo pseuerae ris: e. Inueniet. Ergo p. qrit hō deū q iuentat: Ergo motus liberi arbitriū p. c. dit gratiam. Contra. Aug. dicit: Hia dei precedit ut velimus. Subsequit ne frusta velimus. Sol. In iustificatione pcedit gratia motum liberi arbitriū: i merito operuz similit: S; hic nō agitur de hoc: sed de inventione auxiliū dei in tribulatiō. Et p. rius querit homo orando/ seiuādo elemosynas dando: et postea seq/ tur auxiliū dei adiu/ uantis vel liberant.

f Absq; deo ve/ ro: id est absq; cultu veri dei: vt modo est: et fuit tempore capti/ vitatē: t ante. g

In tempore illo: in q scilicet erunt sine deo vero. **h** Terrores vndiq;. Hiero. in li. de heb. q. T radunt hebrei q. quinquaginta duob; annis nec ays volauerit: nec bestia transferit per bierusa/ lem. **i** Et dedica/ uit: id est initiauit: qz primus de p̄cda ho/ stū sacrificauit. Tel dedicauit: id est nouū altare fecit: Tū d' isto altari nec Josephus nec lib. Regl. facit mē/ tionē: S; Hiero. di/ cit q. altare a salomo/ ne p̄strucum renoua/ uit. k Altare: ho/ locastor. **l** Ante porticū: sub diuo.

m Et aduenas. Ile dicunt aduenie/ nō qui de alio popu/ lo sunt: sed qui d' alijs tribubus erant: qui re/ cesserant a dauid.

et exercitu illius p̄liante. Tu lerunt ergo spolia multa: Et pcusserunt oēs ciuitates p circuitū gerare. Brādis quippe cunctos terror inuaserat: Et diripuerunt vrbes: t multaz qdā asportauerunt: S; t caulas ouū destrūentes tulerunt pecoz infinitā multitudinē t camelorum: reuersi qz sunt in hierusalē. **Ca. XV.**

b Zarias ait fili⁹ oded: facto in se spū dei / egressus ē in occur/ suz asa: t dixit ei: Audite me asa: t oīs iuda et beniamin: **c** Bñs vobiscū: qz fuisti cum eo. Si qsliterū cū inueniet: Si aut̄ dereliq̄ritl eūz / dere linquet vos. Trāsibūt autez multi dies in isrl̄ abſq; deo vero / t abſq; sacerdote / abſq; doctore quoq; t abſq; le ge. Cuncz reuersi fuerunt in angustia sua ad dominum deū isrl̄ t qslierint eū / repersent. In tpe illo non erit par

b egrediēti t igrediēti: si terro res vndiq; i cūctis habitato rib; terrarū. Pugnabit enī gens ī gentē: t ciuitas ī ci uitatē: qz dñs p̄turbabit eos in oī angustia. Vlos ī for tamini: t nō dissoluant ma nus vīe: Erit enī merces ope ri vīo. Qd cūz audisset asa/ vba. s. et pphetiā aṣariē filij obed pphē / p̄fortatē: t abſ tulit idola de oī terra iuda et beniamin: t ex vrbib; qz ce pat mōt̄ ephraim: t dēdicauit altāre dñi: p̄gregauitq; vniuersum iudā t beniamin et aduenas cū eis de ephra im et d' manasse t d' symeon. Plures enī ad eū p̄fugerāt ex isrl̄: vidētes qz dñs de ilius esset cū eo. Cūz venis sent hierusalē mēse tertio: āno decimoqnto regni asa: imolauerunt dñs i die illa de manubijs / t qdā quā adduxerāt: boues septingētos: et arietes septē milia. Et intrāuit ex more ad corroborādū p̄ fedlis: vt q̄rerēt dñs deū pa trū suoz in toto corde: et in

tota aia sua. Si qz aut̄ inq̄t non qslierit dñs deū isrl̄ mo ria: t mōmo vſq; ad maxi mū / a viro vſq; ad mulierez. Juraueruntq; dñs voce mag na / i iubilo: t i clāgore tubē: et in sonitu buccinarū: oēs q erāt in iuda / cuž execratiō: In oī enī corde suo iuraue rut: t i tota voluntate qslierunt eū: t inuenerunt. Pr̄estitutq; eis dñs requiē p circuitum. **g** S; t maacham mātrem asa regis / ex augūsto deposituit i perio: eo q̄ secisset in luce si mulacrū papi: qd oē p̄truit: et in frusta cōmuniēs cōbus sit in torrēte cedron. Excel sa aut̄ derelicta sūt i isrl̄. At tñ cor asa erat pfectū cūctis dieb; ei: Eaq; q̄ youerat p̄su: et ipse itulit i domū dñi: argētū et aurū / vasorumq; di uersam supellectile. Belluz vō nō fuit vſq; ad tricesimū annū regni asa. **Ca. XVI.**

h Unō aut̄ tricesimo sexto regni ei ascen dit baala rex israel i iudā: t muto circūdabat rama / vt nullū tute possit egredi t ingredi de regē asa. Pro tulit aut̄ asa argētū t aurū d thesaurū domū dñi / t de the saurū regis: misitq; ad bena dab regē syrie q̄ habitabat i damasco / dices: Sed̄ inf me t te ē. M̄ qz me p̄ tu habuere p̄cordiā: q̄ obre misi tibi argētū t aurū: vt rūpto fēdere qd habes cū baala rege israel facias cū a me recedere. Quo cōpto / benadab misit p̄ncipes exercituū suoz ad vrbes isrl̄: q̄ pcusserūt ahion et dan t abelmāim / t vniuersas vrbes muratas neptalim. Qd cūz au disset baala / desit q̄ edificare rama: et inf misit op suū. Porro asa rex assūpsit vniuersum iudā / t tulerūt lapides de rama t ligna q̄ edificatiō p̄pau rat baala: edificauitq; ex eis gabaa t maspha. In tpe illo vēnit anani pphā ad asam regē iuda: t di rit ei: Quia habuisti fiduciā in rege syrie t non in dño deo tuo: idcirco euasit syrie regl exercitū d' ma nu tua. Nōne ethiopes t libyes multo plures erāt q̄drigl et eq̄tib; t multitudine numia: quos cūz dño credidisses tradidit i manu tua. Oculi enī dñi cō templant vniuersam terrā: et q̄bēt fortitudinē his q̄ corde pfecto credit in eū. Stulte igit̄ egisti: t p̄pter h̄ etiā q̄st̄ tpe aduersū te bella p̄lurgūt. Tra tusq; asa aduersus vidētē: iussit eū mutti i nerū. Galde q̄ppē sup h̄ fuit dñs indignat: t interfecit

n De manubijs: id eō spolijs manu ca ptis. o Et intra uit: bierusalez: vel ad populū. p Sed̄: dñi ad populū. q

Q Natrē asa. i. auiaz asa: m̄rem. s. abia. r

Augusto. i. nobili. v̄l augūstū imperiū dicē sacerdotiū. s. Cō minuens. Hiero.

Bunt hebrei asa cō minuisse idolum in pul uerem: t clam sparsis se in torrente: Qd vt palam fieret ignis ex aq̄ pcessit. t Ex/ cessa auct̄. i. ritus imolandi in excelsis.

Expo. Ca. XVI.

v Iano auct̄ xxxvij. tc.

W h̄b̄s. iij. Re gl. xv. c. t Rupto

fedē. Coniurauerat eū benadab cuž baas fa ī asa: lic̄ nō legat:

t̄ credis p̄ hoc qd di citur hic. y Cenit

anani. ppheta. iij. Regl. xvij. et xix. d̄i

hieu filius anani. z

o Syrie regl. Imo regis israel. Sol.

Rex syrie et rex israel p̄federati erāt p̄ regē iuda: Et dñs tradidis

set abos i manu asa / sūt in dño p̄fidissit. a

Uidentem. i. ppheta tam. b Interse cit d' populo: iuda.

B

C

ar. tanantas

C

2. Macha. 9. a.

3. Regl. 15. d.

4. Ben. 31. d.

1. Regl. 13. c.

Regnauit autem Iosaphat filius eius per eum: et in-
victus militum numerosi in cun-
ctis urbibus iudee quod erat valla-
re muri: praesidiisque dispositi in
tra iuda: et in civitatibus Ephra-
im quod cepit a saepe ei. Et fu-
erit dominus cum Iosaphate: qui abula-
uit in vijs dauid precis sui pro-
missis: et non spauit in baalim sed
in deo precis suis: et prexit in pre-
ceptis illis: et non invenit pecta iherusalem.
Confirmauitque dominus regnum in
manu eius: et dedit omnes iuda
mura Iosaphate: factaque sunt
ei infinitae diuinitate et multa glo-
ria. Cumque sumplisset cor eius
audaciaprecepit vias domini: etiamque
excelsa et lucos de iuda ab-
stulit. Tertio autem anno regni
sui misit dominus principibus suis be-
nail et obdiah et zachariam et
nathanael et michaem ut do-
cerent in civitatibus iuda: et cum
eis leuitas semeiam et natha-
niel et zabadiam: asahel quoque et se-
miramith et ionatham adoni-
amque et tobiam et tobadoniam
leuitas: et cum eis elisama et
ioram sacerdotes: Docebatque
populum in iuda: habentes libras le-
gis domini: et circumibant cunctas
urbes iuda: atque erudiebant
populum. Itaque factus est paupor-
tus super omnia regna terrarum quod
erat per gyrum iuda: nec audie-
bant bellare contra Iosaphat: sed
et philistae Iosaphat munera
deferebant: et rectigal argenti.

La. XVII XVI

Egit ḡ iōsaphat diues et in-
clytus multū: et affinitate p̄iūct̄ ē achab:
descenditq; post annos ad eū in samanā.
Ad cui⁹ aduentū mactauit achab arietes et boues
plurimos ipsi et pplo q̄ venerat cū eo: Persuasusq;
illi ut ascenderet in ramoth galaad. Dixitq; ach-
ab rex israel ad iōsaphat regem iuda: Vēni meū
in ramoth galaad. Cui ille respondit: Ut ego et
tu: sicut populus tu⁹ sic et populus me⁹: tecū eri-
mus i bello. Dixitq; iōsaphat ad rege isrl: Cōsule
obsecro ip̄ntiārū fīmonē dñi. Cōgregauit igis rex
isrl: pp̄haq̄ q̄drigētos viros: et dixit ad eos: In ra-
moth galaad ad bellādū ire debem⁹ an quiesceret.
At illi: Ascēdite inquiūt et tradet de⁹ in manū re-
gis. Dixitq; iōsaphat: Nunqđ nōn ē b̄ pp̄hetes
dñi: ut ab illo enī req̄ram⁹: Et ait rex isrl ad iōsa-
phat: Est vir vñ⁹ a q̄ possum⁹ q̄rere dñi voluntatē:
Si ego odi eū: qr̄ nō pp̄hetat mihi bonū si malū: oī
tpe. Est autē micheas filius iebbla. Dixitq; iōsa-
phat: Ne loq̄ris rex h̄ mō. Vocauit ḡ rex isrl vñū
de eunuchis: et dixit ei: Voca cito micheaz filium
iembla. Porro rex isrl et iōsaphat rex iuda vteros
sedebat i solio suo v estiti cultu regio: Sedebant
aut̄ in area iūē portā samarię: oēsq; pp̄bē vatici-
nabāt corā eis. Sedechias vō fili⁹ chanana fecit
sibi cornua ferrea: et ait: H̄ec dicit dñs: His vēn-
tilabis syriā donec p̄teret eā. Oēsq; pp̄bē similis
pp̄phetabāt atq; dicebāt: Ascēde in ramoth gala-
ad et p̄sp̄aberis: et trādet eos dñs in manū regis.
Hūci aut̄ q̄ terat ad vocandū micheā: ait illi: En-
vba oīum pp̄barū vñō ore bona regi annūciant:
Queso ḡ te: vt et sermo tu⁹ ab eis nō dissentiat: lo-
q̄risq; p̄sp̄a. Cui r̄ndit micheas: Vluit dñs: quia
qd̄cūq; dixerit mihi de⁹ h̄ loq̄r. Venit ḡ ad regez.
Cui rex ait: Quidchēa ire debem⁹ in ramoth gala-
ad ad bellādū an quiesceret: Cui ille respondit:
Ascēdite: Cūcta enī p̄sp̄era euueniet: et tradent:

Ca.

a Vidi enim: spiritu prophetico illustratus.
b Quicquid boni.
c Bonum quidem prophetabat micheas: sed non finit iudicium illius. c
d In solio. Glo. Rego. Solium domini angelorum prates: quibus deo altius presidet inferi cuncta disponit. d Et exercitus celum: ministrum angelorum multitudinem a dextris et a sinistris. Deus qui ita est intra omnia ut sit etiam extra oia nec dextra nec sinistra clauditur: sed dextra dei angelorum: sinistra reprobi. Non enim ministratur deo solummodo boni: qui adiuuat: sed et mali: qui redire nolentes grauit. de quibus: contra spiritualia neque in celibus. A dextra ergo et a sinistra angelorum exercitus stat: quod voluntas electorum spirituum divinitatis voluntati percordat: et reproborum sensus suorum malicie seruens iudicio districcio eius obtemperat: Unde spiritus fallax in mediis psalit: quod quem accepit decipitur exigitur meritis. Neque enim bonus spesus fallacie vult defuiri: vel esse spes mediorum in ore prophetarum: sed quod achab dignus erat tali decptione damnari: ut quod sepe volens ceciderat in culpam: quod nolens caperet ad peccatum. Iustus datur licentia malignis spiritibus: ut quod volentes in peccati laqueo stragulati in peccati peccatum etiam nolentes trahant. e A dextris boni. f A sinistris mali angelum. g Processit: a sinistris. n Rama. moth ciuitas. o Gallaad regio est. b Egregie. pmissum est non impatiuum. Ut abscondaris: non verecundia: tanquam de phesus medacio. k Si reuersus fuerit te. i. sic verum est quod dominus locutus est in me: ita verum est quod non reuerteris in pace. l Et ait: micheas.

hostes in manu vias. Dicitur rex: Iterum atque iterum te adiutor: ut non loqueris mihi nisi quod verum est in nomine domini. At ille ait: Vidi vniuersum israel dispersum in mortibus: sicut oves absque pastore: et dixit dominus: Non habuit isti dominos: Reuertat unusquisque in domum suam in pace. Et ait rex israel ad iosaphat: Nonne dixi tibi quod non apparet iste mihi quocumque bona: sed ea quod mala sunt. At ille: Idcirco ait: audite verbum domini: Ubi dicit dominus sedente in solidio suo: et oportet exercitum celum assistere ei a dextris et a sinistris: Et dixit dominus: Quis decipiet achab regem israel: ut ascendet et corruiat in ramoth galaad? Cumque diceret vnde habeo: et aliud: s. processit spes et stetit coram domino: et ait: Ego decipiatur eu. Cui dominus: In quod inquit decipies? At ille respondit: Egregiar et ero spes mediorum in ore omnium prophetarum eius. Dicitur dominus: Decipies et qualem: egrēdere et facita. Hunc igit ecce dedit dominus spiritum mediacum in ore omnium prophetarum tuorum: et dominus locutus est de te mala. Accessit autem se dechias filius chanan: et percussit micheam maxillam: et ait: Per quam viam transiuit spes domini a me: ut loqueretur tibi. Biritus micheas: Tu ipse videbis in die illo quoniam igit ingressus fueris cubiculum de cubiculo: ut abscondaris. Precepit autem rex israel dicens: Tollite micheam et ducite eum ad amon principem ciuitatis: et ad iacob filium amalech: et dicet: Hec dicit rex: Mittite hunc in carcere: et date ei panis modicorum: et aquam pauculum: donec reuertar in pacem. Biritus micheas: Si reuersus fuerit in pace non eloquitur dominus in me. Et ait: Audite populi oportet. igit ascenderunt rex israel et iosaphat rex iuda et rama. moth galaad. Biritus rex israel ad iosaphat: Mutabo habitum: et sic ad pugnandum vad: tu autem induere vestib' tuis. Mutatoque rex israel habitum: venit ad bellum. Rex autem syrius per-

XIX

cepit ducibus equm sui dicens: Ne pugnetis in minimo: aut in maximu: nisi in solu regem israel: Itaque cujus vidissent principes equm iosaphat dixerunt: Rex israel est iste: Et circuitede est eum dimicantes. At ille clamauit ad dominum: et auxiliari est ei: atque auertit eos ab illo. Cum enim vidissent duces equm quod non esset rex israel reliquerunt eum. Accidit autem ut unde est populo sagittam in incerto iaceret: et percutebat regem israel in cervicem et scapulas: et exiuit per stomachum et pulmonem. v At ille. s. rex israel. x Stabat: licet vulneratus. y Occidete sole. ilero. in li. de heb. q. Accepit vulnera mortali iussit se teneri: ne dephendere ab hostibus quod vulnerat esset: et eius ruina hostibus vicitur et populo periculum fugere incuteret. Occidente autem sole mortuus est: ut nocte pugnatio fugere sue populus haberet.

Expo. Ca. XIX
Eversus est autem iosaphat rex iuda domum suam pacifice in hierusalim. Cui occurrit hic filius anani videns: et ait ad eum: Impio habes auxilium: et his quod oderunt dominus amicicia iugiter: et idcirco ira quod de domini mereretur: sed bona opera inventa sunt in te: eo quod abstuleris lucos de terra iuda: et parauerit cor tuum ut requeres dominum deum patrum tuorum. Habitauit igit iosaphat in hierusalim. Tunc egressus est ad populum de bersabee usque ad montem ephraim: et renouavit eos ad dominum deum patrum suorum: ostentauitque iudeces terrae in cunctis ciuitatibus iuda muniti per singula loca: et habuerunt iudicibus: Evidete autem quod faciat: Non enim hois exercet iudicium: sed dominus: et quodcumque iudicauerit in vobis redundabit. Sit timor domini vobis: et cum diligenter iudicabam. c. Iniquitas: Ut propter odium iudicium peruerterat vel differat. d. Nec personarum acceptio: ut amore alium a rigore iudicij deflectatur. e. Nec cupidio munerum: ut propter pecuniam sententiam rediret. f. Ostendite eis: quid tenendum sit.

Roma. 2. b.
Eph. 6. b.
Act. 10. c.

m. Audite: quod si testes ei quod dico. p. Adabo: ne cognoscetur a syris: Et deferens iosaphat: fecit. q.

Clamauit ad do-

tor ad socios suos. r

Auerit eos: id est

syros. s. E popu-

lo: syrorum. t. Inter

cervicem. In Regi-

dicit: inter stomachum et pulmonem. Utrumque

verum fuit: quia sagitta intravit inter cervicem et scapulas: et exi-

uit per stomachum et pulmonem. v. At il-

le. s. rex israel. x

Stabat: licet vulneratus. y. Occide-

te sole. ilero. in li.

de heb. q. Accepit

vulnera mortali iussit

se teneri: ne dephen-

dere ab hostibus quod

vulnerat esset: et eius

ruina hostibus vicitur et populo pericu-

lum fugere incuteret. Oc-

cidente autem sole mor-

tuus est: ut nocte pug-

natio fugere sue populus

haberet.

Expo. Ca. XIX

Eversus est

autem et ceterum. s.

Videns. i.

prophetam. a. Sed bona opera i-

uenta sunt in te: eo quod abstule-

ris lucos de terra iuda: et per-

parauerit cor tuum ut requeres

dominum deum patrum tuorum. Il-

laborauit igit iosaphat in hierusalim.

Tunc egressus est ad populum de

bersabee usque ad mon-

tem ephraim: et cum diligenter iudicabam.

c. Iniquitas: Ut propter odium

iudicium peruerterat vel

differat. d. Nec per-

sonarum acceptio: ut amore alium a ri-

gore iudicij deflectatur.

e. Nec cupidio munerum: ut propter pecuniam senten-

tiam rediret. f. Ostendite eis:

quid tenendum sit.

Libri secundi Paralipomenon La. xx

B Expositio Ca. XX
28.10.2015

Posthuc cōgregati sūt
rē. a **D**e
āmonitis: id est idu
mēs. Illic autē scrip
tor: historię per āmo
nitas sīgt idumēos:
eo q̄ āmonitę eos ad
duxerāt. Unde Blo.
Idumēos sīgt: Sed
sc̄ptor maluit: qđ ge
rebaſ: a sociator̄ no
tare vocabulo: qđ im
pietatem impudenti
um publice diūlca-

Are. Et Hiero^r. dicit i
lib. de heb. questio.
Per amonitas vult
idumq[ue]os intelligi: qui
ob reverentiam fratp
nominis/nolebant in
pristinum arma mo
uere contra israel: sed
transfigurabant se in
habitu amonitarum.

b De his locis.
Blo. Illa loca sit̄ q̄
ultra mare salinarum
sunt: qd̄ als stagnum
asphalti v̄l mare mor-
tuum nominat. c

Al. tplacandū. Engaddi: quē pal-
ma interpretat. Glo.
Uocat vscz bodie vl
cūs iudeorum engad-
di iuxta mare mortu-
um: vnde opobalsia /
mū venit: quas salo-
mon nuncupat vine-
as engaddi. dicitur Lo
tū se cōtulit ad ro

B ecum erogem. non
sic sic q̄ relictis mūdi
rebus iterum ad eas
oculos mentis reflec-
tunt. e*Et hieru-*
salem; id est benia-

min: quia hierusalem
erat in sorte beniamin
s**A**trium nouū.
Slo. id est ipsum tem-
plum: qd̄ iōsaphat ab
idolatrię īmundicq̄s
purgauit et īnouauit:
Et qd̄ filij isrl̄ peccan-
do vetus fecerāt pē-
nitendo īnnouarūt.

Soritudo: resi-
stendi hostibus. **H**
Motentia: expug-
nandi hostes. **P**o-
pulo tuo: Israel. **I**

Propositio: traci. R
Hunc igitur $\tau\zeta$.
Ecce pater q̄ idum ei
venerūt cum āmon et
moab/ptra iofaphat.
Malon concessi/
st: Deut. ii. e.

III: Deut. q.e.

vt nō peccēt in dñz: t ne ye-
niat ira dei sup vos t sup frēs
vros. Sic ḡ agētes nō pec-
cabit. Amarias autē sacer-
dos t pontifex vester in his
q̄ ad dñm ptinent p̄sidebit.
Idoro çabadias filius is-
mahel q̄ est dux in domo iu-
da sup ea opa erit q̄ ad regis
officiū ptinet. Habetisq̄ ma-
gistros leuitas coraz vobis:
Cōfortamī t agite diligent:
et erit dñs vobiscū i bonis.

Osthec **Ca. XX.**
p **¶**gregati sūt filij mo
ab ⁊ filij āmon ⁊ cū
a eis de āmonit⁹ ad iosaphat⁹
vt pugnarēt ⁊ cū. Venerit⁹
nūcij ⁊ indicauit iosaphat⁹
dicētes: Venit ⁊ te multitu-
b do magna / dē his loc⁹ q̄ trās
mare sunt ⁊ de syria ⁊ ecce
q̄sistūt in asasonthamar ⁊ q̄ ē
engāddi. Josaphat autē ti-
more pterrit⁹ totuz se p̄tulit
ad rogandū dñz ⁊ q̄dicauit
ieiuniū i vniuerso iuda. Cō-
gregatusq; ē iudas ad dēp-
cādū dñz: H̄z ⁊ oēs d̄ v̄bi-
bus suis yenerūt ad obsecrā-
dum eū. Cūq; stetisset iosa-
phat in medio cētu iude⁹ et
hiērusalē in domo dñi ante
f atrī nouū ait: Dñe de⁹ pa-
trū n̄roz tu es de⁹ in celo: et
dñiarl cūcl regnis gentiu⁹:
s in manu tua est fōrtitudo ⁊
b pōtentia: nec quisq; tibi pōt
resistere. Nōne tu de⁹ nōster
interfecisti oēs habitatores
terre bū⁹ corā pōlō tuo isrl-

teret huius et a proposito illi.
et dedisti eam semini abraami
amicu*tui* i*n* semipitern*u*: *Ha*
bitauerutq*eis* in ea: et extruxer-
unt i*n* illa sanctuariu*m* no*n* tuo
dicetes: Si irruerint super nos
mala: gladi*u* i*n* dicij: pestilen-
tia et fames: stabim*u* cor*a* do-
mo bac*i* aspectu tuo: i*n* q*u* in-
uocat*u* e*n* nom*e* tu*u*: et clama-
bim*u* ad te in tribulati*o*ibus
n*ris*: et exaudiens nos saluosq*e*
facies. Hunc igit*e* ecce filij
amon et moab et mons seir/p
q*u* s*n* non p*re*cessisti filijs israel ut
transiret q*u* egredieb*u* d*omi* egypto: sed declinauerut ab eis/
et non infecerut illos: econ-

trario agū t enitunq eijcere
nos de possessiōe quā tradi-
disti nob/de^onī: Ergo nō iu-
dicab eos: In nob qdē non
tāta est fortitudo vt possim
huic multitudini resistere q
irruat sup nos. Sz cū ignore
mus qd agere debeam^o B so
lū habem^o residui vt oculos
nīros dirigamus ad te. Dis
vo illa stabat corā dñō cū
paruulis t vxorib^o t liberis
suis. Erat autē iaç hel filius

çacharię filij banaię filij iehi
hel filij mathanię leuites de
filijs asaph: sup quē fact⁹ est
spūs dñi i medio turbe: et ait:
Attēdite ois iuda: et q̄ habi-
tatū in hierusalē: et tu rex iosa-
phat: Hęc dicit dñs yobis:
Nolite timere nec paueatis
hāc multitudinē. Non ē enī
vía pugna: s̄ dei. Cras descē-
detl ḥ eos: Ascēsuri enī sunt
q̄ cliuū nō die leis: et inuenietl
illos in summitate torrenti q̄
est ḥ tra solitudinē hierubel.
Nō enī eritl vos q̄ dimicabi-
tis: s̄ tñmodo p̄fidēt state: et
videbitl auxiliū dñi sup vos.
O iuda et hierusalēm nolite
timere nec paueatis: Cras
egrediemini ḥ eos: et dñs erit
yobiscū. Josaphat ḡ et iuda
et oēs habitatores hierusalē
ceciderūt pni in terrā coraz
dño: et adorauerūt eū. Idor-
ro leuite de filijs caath et de
filijs chore laudabant dñm
deū isrl voce magna i excel-
suz. Chor mane surreverūsset

egressi sūt p deſtū thēcuē: p
phat i medio eoz dixit: Au
habitatores hierusalē: Credi
securi eritis: Credite pphet
pspera. Beditq̄ consiliū po
res dñi: vt laudarēt eum i tur
rēt exercitū: ac voce psonā di
qm̄ bon⁹: qm̄ in efnū miscdi
laudes canere: vt it dñis insidi
filioz scilicet āmon ⁊ moab ⁊
si fuerāt vt pugnarēt ptra iud
filij āmon et moab consurrex
bitatores montis seir: vt inter
Cūq̄ h ope pverassent: etiā
mutuis se pcidere vulnerib⁹.
nisset ad speluncā que respici
cul omnes late regionē plena

m Econtrario a
gut / i dunque. s. n
Omnis vo iuda. s.
omnis popul' terre. s.
Non est enim
vestra pugna. S.
mile Exo. viii. d. di-
xit morses ipso: No-
lite timere: State et
videte maglia domini et
domini pugabit p vobis
et vos faciebit. p
Moie seis. Blo. c.
et hierubel fin hebre-
os. Dicitur enim q' seis
id aliosque.

la et tebes vi olla ideo
dictus est: qz plurimi
ibi hostiuz multitudi-
cesa sit: sz ideo hieru-
bel.i.timor dei: qz de-
manifesto auxilio de-
qz prulit sperantibz i-
se icussus ē alienigena-
pauor vindig. Hie-
ro. etiā dicit in lib. 5
beb.q. Idē loc⁹ se-
et hierubel ab illa die
vocat⁹ ē. i. timor dei:
qz **D**iudiq. Viciu-
da tm⁹ p tribu iude ac-
cipif: z hierusalē p tri-
bu beniam. r **T**
mire: humane. 5
Payere: mūdane.
Hecke: vnde fu-
st mulier thecutes: qz
psolata ē dauid super
mortē ammō: Ita di-
cit Hiero. in lib. de
beb.q. v **L**onf
temini dño quo
niaz bonus. Hie-
ro. in lib. de heb. qz
stio. non ponit: quo-
niam bonus: Quod
ideo factum est: vt o-
cit: quoniaz in hac re-
nō mansuetudine suis

fectisq; eis stas iosa
lite me viri iuda: t o
ite in dno deo rgo: c
l ei: t cuncta euemen
pulo: t statuit canto
mus suis: t antecedet
ceret: Cofitemi dno
a ei. Cusq; ceppissen
ias cor i semetiplos
motti seir: qui egrel
la: t pcussi sūt. Haq;
erunt aduersum ha
rficeret t deleret eos
i in semetiplos veris
Morro iudas cui re
t solitudinem vidit p
in cadaveribus: ne

qua omnes tolerat: s*u* iudicium exercuit. a Spolia. Glo. Sc̄i doctores cū turba si delū colligunt de spoliis hostium: quia q̄c quid de physica ethica logica / legendo v̄l scribendo & docendo / vtiliter ediderūt / per sanctę trinitatis fidē / in vsum totius ecclē / sig conuertit: vt qd il li iniuste & inutilit pos sidebant fideles vtili ter possidentes / ad salutem animarū possi deant. b **Tallis** bñdictionis. Hie ro. in lib. de heb. q. Tallis benedictionis ipsa est ieruel: de qua s. dictum est. c **Fi** lia selachi. Hiero. in lib. de heb. questio. dicit: Selachi inter pierat missus: Ipse ē anani propheta / de q̄ superius dictum est. Qui idcirco missus vocatus est: quia ad asa patrem iosaphat / genēru suū ad prophetā dum missus est. d **Excella** non ab stultit: id est ritum i molandi in excelsis.

e **In verbis h. eu** Glo. Parte Regum bleu scriptis. f **Lum** ochoqia: filio achab s Et sacerēt. iūt a micinal dico: vt face rē. b **On asion** gab. In Regl. n̄ legitur q̄ classis facta fuerit in asiongaber: f tracta: S̄ qd mi nus dicitur ibi supple tur h. Uel sic lege: i **Fecerunt classez:** suple mittendam in asiongaber. Est au tem asiongaber insula mar. rubri: quā alexander incedo terre pti nuavit: t ē nūc illa ter ra q̄ suna vocatur.

Expos. La. XXI. d **Ormunt at** i **Iosaphat**, tc. k **Vē** bi tc. Quare repeti tur h. cū dixisset hos esse filios iosaphat: Ad hoc dicit Hiero. in lib. de heb. questio. q̄ ideo duplicit: quia dupliciter fuerunt fi lii eius: & per genera,

superesse quenq̄ qui necem potuisse euadere. Venit ergo iosaphat & omnis populus cum eo ad detrahenda spolia mortuoz: inuenientq̄ inter cadavera variā supellectilem: vestes quoq̄ & va sa p̄ciosissima: & diripuerūt: ita vt omnia portare nō possent: nec per tres dies spolia auferre / p̄ q̄c magnitudine. Bie aut̄ quarto gregati sunt in valle bñdictionis: Eteni qm ibi bñdixerūt dño vocauerūt locum illū vallis bñdictionis / vsq̄ in h̄sentez diem. Reuersusq̄ est omis vir iuda & habitatores hierusalē & iosaphat ante eos i hierusalē / cū leticia magna: eo q̄ dedisset eis dñs gaudi um de inimicis suis. Ingres siq̄ sunt in hierusalē cū psalterijs & citharis & tubis i domū dñi. Irruit aut̄ pauor dñi sup vniuersa regna terrarū / cum audissent q̄ pugnasset dñs ḡtra inimicos israel. Quieuitq̄ regnū iosaphat: & ḡbuit ei dñs pacez p circuitū. Regnauit igit̄ iosaphat sup iudā: & erat trigintaq̄ annorū cum regnare cepisset: Eliginti aut̄ & qnq̄ annis regnauit in hierusalē: Et nomē matris eius acuba filia selachi. Et ambulauit i via p̄s sui asa: nec declinauit ab ea / faciens q̄ placita erant corā dñi. Vleruntamē excella nō abstulit: & adhuc populus nō direxerat cor suum ad dñz deū patrū suo. Reliq̄ aut̄ gestor̄ iosaphat prior & nouissimor̄ scripta sunt in verbis hieu filii anani: que digessit in libro regū israel. Post hec iūt amici tias iosaphat rex iuda cum ochōcia rege israel: cui ope ra fuerunt pessima: & partis ceps fuit vt facerēt naues q̄ i irēt i tharsis. Fecerūtq̄ clas sem i asiongaber. Prophetauit aut̄ elieger fili⁹ dodande maresa / ad iosaphat / dicens: Quia habuisti fēdus cum ochoqia / percussit dñs

opera tua: Cōtriteq̄ sūt na ues: nec potuerit ire i tharsis. **Ormi. Ca. XXI.** d uit aut̄ iosaphat cū prib⁹ suis: & sepultus est cū eis in ciuitate dauid: Regnauitq̄ iorā filius eius p̄ eo: Qui habuit frēs filios iosaphat: acariā & iahibel / et q̄chariā et acariā et mucha l̄ el et saphathia. Om̄es hi filij iosaphat regis iuda. Beditq̄ eis p̄ suus multa mu nera argēti & auri / et p̄ensa tiōes / cū ciuitatib⁹ munitissi mis in iuda: Regnū aut̄ tra didit iorā / eo q̄ esset p̄moge nit⁹. Surrexit aut̄ iorā sup regnū p̄s sui. Cūq̄ se ḡfir masset / occidit oēs frēs suos gladio / & qsdā d̄ p̄ncipib⁹ israel. Trigintaduoꝝ annoꝝ erat ioram cum regnare ce pisset: et octo annis regnauit in hierusalē: Ambulauitq̄ in vijs regū israel: sicut ege rat dom⁹ achab. Filia quip pe achab erat vxor eius: Et fecit malū in conspectu dñi. Noluit autem domin⁹ dispere domū dāuid / p̄p̄f pa ctum qd inierat cum eo: & q̄ a p̄miserat vt daret ei lucernam & filijs ei⁹ / in omni tpe: In diebus illis rebellauit edom / ne esset subdit⁹ iude: et p̄stituit sibi regem. Cumq̄ trāssiſset ioram cū p̄ncipib⁹ suis / & cūcto eq̄tatu q̄ erat se cum surrexit nocte & percussit edom q̄ se circumdederat: et oēs duces eq̄tāt⁹ ei⁹. Attamen rebellauit edom ne eēt sub dicioē iuda / vsq̄ ad hāc diem. Eo tempore et lobna recessit / ne esset sub manu illi⁹. Bereliq̄rat enī dñm deum patrū suo: insuper & excelsa fabricat⁹ est in vrbib⁹ iuda: & fornicari fecit habitatores hierusalē & ḡuaricari iu dam. Allatē sunt aut̄ ei litterē ab helia propheta / in q̄ bus scriptum erat: Hec dicit dominus deus dauid patris tui: Quoniam nō ambulasti in vijs iosaphat patris tui / & in vijs asa regis iuda: sed in cessisti p̄ iter regum israel: & fornicari fecisti iu dam / et habitatores hierusalem / imitatus fornicar

tionē / & p̄ imitationē: et hoc innuit Interl.

que dicit: I filii: imitatores scilicet ope rum eius / fratre eorum toram semper i dete riora labēt. Unde ip se ioram legitur. i.eo: eos interfecisse cū p̄ncipib⁹ isrl. m **Pen** sationes: id est reditū quosdam. n

Occidit: ioram scz.

De principib⁹ iuda. Cōtra. Interl. supra dicit: q̄ int̄ fecit fratres suos cum p̄ncipib⁹ israel. Sol. Quando iorā interfe cit fratres / habebat se cum quosdam principes de israel / propter vxorem suaz / que fu it filia regis israel: qui tuerunt eum. Unde Interl. non dicit q̄ ipse interfecerit p̄ncipes israel: sed cum eis interfecit fratres suos: id est adiutorio eorū.

p **Filia** ḡppe tc. Hiero. in lib. d̄ heb. questio. Otholia erat vxor eius: que non filia achab: s̄ amri erat illi. Regl. viij. g. sed imitatiōe illi⁹ filia ei⁹ vocata ē. q **Quia** p̄miserat. in Regl. xi. f. r **Et consti** tuuit sibi regez. Cō tra: Habuerant pri us regem. Unde. iiiij. Ibidem Regl. iii. b. d: Per rexerunt igit̄ rex israel & rex iuda & rex edom: Ergo tūc non constituerunt regem. Sol. Rex edom ante tributari⁹ fuit regi iuda: et p̄stituerunt sibi regem qui nō esset tri butarius. s **Insu** per et excelsa. Hie ro. in lib. de heb. q. Pleriq̄ putant in domo dñi illum excelsa fabricatum fuisse q̄ sita est in monte moria: t **Deus** dauid: q̄li diceret: Non tu. v **Per** iter: idola colendo.

4. Regl. 8. e.

Libri secundi Paralipomenon La. XXII

a Mercutiet te. Glo. p philisteqz t arabez: q ei frā vastauerūt: t diripuerūt subaz ei t filios pīt t vroxes a illisi ioachac. Hiero. Joachac ipse est acharias p̄ iōas filius ioram: cuius soror fuit isabéth: non filia otholie: sed de altera vrore accepit eā ioram. b Eregas: regales. c Mo in sepulchro regū. i. sine regalib⁹ exequis.

Exposi. La. XXII.

Onstituerunt aūt habita tores hierusalem ochoqā: quiet acharias dī. e Filius xlii. annop erat. Hoc non videt posse stare: Patēt enī ochoqā s. ioram. xl. āntis vii. vt dictū est modo Et iste ochoqās. xl. annop erat cū cepit regnare: vt dicit hic: ergo ochoqās duob⁹ annis fuit nāt⁹ ante pī suus: qđ ridiculous est dicere. Ad h̄ dicit Hiero. in lib. d. heb. questio. q̄ ioram h. xl. annis vixisse dī. Tūxit. xl. annis: et. xxvij regnauit: Sed qz. xx. annis pessim⁹ fuit: t ī lāguore t tribulatio ne deduxit eos: nō cō putat ei ī regimē. viij p̄o ānos qbus regnauit ante frēs occideret: tñ copurat sc̄ptura: quia in illis bñ regnauit: Sz itez: q̄ error possit̄ historia p̄uenire: si illi. xl. ānti penitus omittent̄: iō vt dicit Hiero. filio eius ochoqā attribuuntur: q̄ nō ampli⁹ q̄ xxij. annos vixisse p̄hibetur: t vno anno regnasse: Lñ hic dicitur. q̄. xl. annop erat ochoqās q̄i cepit regnare: Et h̄ intelligēdum est cū additione illorum. xx. Ita soluit Hiero. in lib. d. heb. questio. Istum ochoqā t oēs reges q̄ se quīq̄ vsq̄ ad ioram p̄termittit matthe⁹. f

Filia amri: sup̄a dicit filia achab. g

Sed et ipse. s. ochoqās. b **A**lder vi 4. Regi. 8. f.

tionem domus achab: insuper t fratres tuos domū patris tui meliores te occidisti: ecce dominus us p̄cutiet te plaga magna / cum populo tuo: et filiis et vroxibus tuis: vniuersaqz substantia tua. Tu autē egrotabis p̄simō languore vteri: donec egrediāt vitalia tua paulatim per dies singulos. Suscitavit ergo dominus contra ioram spiritum philistinorum t arabum: qui confines sunt ethiopib⁹: et ascēderunt in terram iuda t vstaerunt eā: Diripuerūtqz cunctam substantiā/ que inuenta est in domo regis: insuper t filios eius t vroxes: nec remansit ei filius nisi iōachac: qui minim⁹ natu erat: Et super hēc omnia percussit cum domin⁹ alui languore insanibili. Cūq̄ diei succederet dies / t tempoz spa cia voluerēt / duorum annorum explet⁹ est circulus: et sic longa consumpt⁹ ētabe: ita vt egererēt etiā visera sua: languore pariter t vita caruit: Mortuusqz est in infirmitate pessima: t non fecit ei populus fm̄ morez cō bustionis exequias: sicut fecerat maioribus eius. Triginta duorum annorum fuit cum regnare cepisset: t octo annis regnauit in hierusalem: Ambulauitqz nō recte: t se pelierunt eum in ciuitate dauid: veruntamen nō in sepulchro regum. **C. XXII**

Onstituerunt aūt habitatores hierusalem ochoqām filiuz eius minim⁹ regem pro eo. Omnes enim maiores natu qui ante eum fuerant/ interficerunt latrones arabum: qui irruerāt in castra. Regnauitqz ochoqās filius ioram regis iuda. Quadraginta duorum annorum erat ochoqās cum regnare cepisset: et vno anno regnauit in hierusalem. Nomen matris eius otholia filia amri. Sed t ipse ingressus est p̄r vias do-

mus achab: M̄ater enī eius impulit eū: vt impie ageret. Fecit igitur malum in conspectu domini sicut domus achab. Ipsi enīm fuerunt ei consiliarii post mortem patris sui in interitu eī: Ambulauitqz in consiliis eoru: et perrexit cum ioram filio achab rege israel in bellum contra acharbel regēz syriæ in ramoth galaad: Tūlnera ueruntqz syri ioram. Qui reuersus est vt curaretur ī iērabel: Multas enim plagas acceperat in supra dicto certamine. Agitatur acharias filius ioram rex iuda: descendit vt inuiseret ioram filium achab ī iērabel egrotantē. **T**ūlūtatis quippe fuit dei aduersus ochoqām / vt veniret ad ioram: et cum venisset t egrēderetur cum eo aduersum hieu filium nampsi: quem vixit dominus vt deleret domū achab. Cum ergo euerteret hieu domū achab: inuenit prīcipes iuda et filios fratrū ochoqā: q̄ ministrabant eī: et interfecit illos: Ipsi perq̄rens ochoqām comprehendit latente in samaria: adductumqz ad se occidit: Et sepelierunt eū: eo q̄ esset filius iosaphat: q̄ quesierat dominum in toto corde suo. Nec erat ultra spes aliqua vt de stirpe q̄s regnaret ochoqā. Siquidē otholia mater eius videns q̄ mortuus esset filius suis: surrexit et interfecit omnem stirpem regiam dōmus ioram. Mōrro iosabeth filia regis tulit iōas filiū ochoqā: t furata est eum de medio filiorum regis cum interficerentur: absconditqz eum cum nutrice sua / in cūbiculo lectulorum. Josabeth autem que absconderat eum erat filia regi ioram: vrox iōiadē pontificis soror ochoqā: t idcirco otholia non interfecit eum. Fuit ergo cum eis in domo dei abscondit⁹ sex annis quibus regnauit otholia super terram.

as. i. idolatra fuit. t **I**psi enī. i. domus achab. **H**ulne rauerūt syri ioram: regē. s. israel. l. **I**gi tur acharias. Glo. q̄ sup̄ ochoqās. l. ap̄ p̄bendēs dñi. Acharias adiutoriū dñi. Ideoq̄ fm̄ bebēgos nomē mutat eī ī melius: quia fm̄ p̄ceptum dñi. ifirmū visitauit sc̄ ioram regēs israel. m. **T**ūlūtati om̄is s̄tis. n. **O**choqā am̄ regem iuda. o. **A**d ioram regēs israel. p. **E**gredereb̄: d. iērabel. q. **Q**uē vñtit dñi. Glo. per belisēum: Immo per vñū discipulū belisēi quē misit belisēi inuigere hieu / in ramoth galaad: vt patet. iij. Reg. ix. a. l. ec i lib. Reg. plen⁹ scrip̄ta sunt. iij. Reg. viii. et ic. r. **E**t filios fratrū ochoqā. Hiero. in lib. de heb. q. Filios fratrū ochoqā dicit psobeinos t cōsanguineos. s. **E**lli. ochoqā. r. **E**t interfecit hieu. v. **F**ilos. l. frēs ochoqā. **L**atensem in samaria. Lōtrū dī. iij. Reg. ix. s. scilicet q̄ hieu interfecit ochoqā fugientem in ascensiū gabē: q̄ vulnerat⁹ fugi ī mageddo: et ibi mortu⁹ est. Sol. Utruq̄ verum ē: Primo enī vīlo q̄ toram autūculus suis mortu⁹ esset: latuit in samaria: postea fugiebat: t inuenit⁹ est ī oscē su gabē: et ibi vulnērat⁹ ē: t fugiens in mā seddo mortu⁹ est ibi. **E**t sepelierunt eum serui sui deferentes eum in hierusalē. **D**omus ioram: viri sui. a. **A**poro iosabeth: vrox: iōas: dē sacerdoti. Et b. iōas qđ h̄ dicit̄ habes iī. Reg. xi. a. b. **F**ilia regis: scilicet ioram: de alia vrox. **C**ubiculo lectorū: id est ī domunculis hebdomadiorib⁹. d. **M**ō in terfecit eū. l. iōas.

g. i. idolatra fuit. t **I**psi enī. i. domus achab. **H**ulne rauerūt syri ioram: regē. s. israel. l. **I**gi tur acharias. Glo. q̄ sup̄ ochoqās. l. ap̄ p̄bendēs dñi. Acharias adiutoriū dñi. Ideoq̄ fm̄ bebēgos nomē mutat eī ī melius: quia fm̄ p̄ceptum dñi. ifirmū visitauit sc̄ ioram regēs israel. m. **T**ūlūtati om̄is s̄tis. n. **O**choqā am̄ regem iuda. o. **A**d ioram regēs israel. p. **E**gredereb̄: d. iērabel. q. **Q**uē vñtit dñi. Glo. per belisēum: Immo per vñū discipulū belisēi quē misit belisēi inuigere hieu / in ramoth galaad: vt patet. iij. Reg. ix. a. l. ec i lib. Reg. plen⁹ scrip̄ta sunt. iij. Reg. viii. et ic. r. **E**t filios fratrū ochoqā. Hiero. in lib. de heb. q. Filios fratrū ochoqā dicit psobeinos t cōsanguineos. s. **E**lli. ochoqā. r. **E**t interfecit hieu. v. **F**ilos. l. frēs ochoqā. **L**atensem in samaria. Lōtrū dī. iij. Reg. ix. s. scilicet q̄ hieu interfecit ochoqā fugientem in ascensiū gabē: q̄ vulnerat⁹ fugi ī mageddo: et ibi mortu⁹ est. Sol. Utruq̄ verum ē: Primo enī vīlo q̄ toram autūculus suis mortu⁹ esset: latuit in samaria: postea fugiebat: t inuenit⁹ est ī oscē su gabē: et ibi vulnērat⁹ ē: t fugiens in mā seddo mortu⁹ est ibi. **E**t sepelierunt eum serui sui deferentes eum in hierusalē. **D**omus ioram: viri sui. a. **A**poro iosabeth: vrox: iōas: dē sacerdoti. Et b. iōas qđ h̄ dicit̄ habes iī. Reg. xi. a. b. **F**ilia regis: scilicet ioram: de alia vrox. **C**ubiculo lectorū: id est ī domunculis hebdomadiorib⁹. d. **M**ō in terfecit eū. l. iōas.

A **Expo. Ca. XXIII.** **M**ono at. viij. **B**lo. **I**de*c* in libro Regum scripta et exposita sūt iiii. Regl. xi. a. b. **C**u*r* rege. f. ioas. c. **S**ermo quem: id est cui rē. d. **Q**ui veniuit: scilicet hebreos adorati. **H**ec plenius exposita sūt. iiiij. Regl. xi. e. **F**undamenti. Poeta fundamenti porta est scutariorum: id est custodum regis: per quam de domo regis ascendebatur in templum. **N**ec quisquam rē. qui impediret vocationem regis: vt dicit Rab. Uel q̄ ingredionis non deberet: vt dicit Hiero^o. in lib. de heb. q̄stio. g. **R**equiū vulgus. Hiero^o. Q̄ uis necessarij ad confirmandū regem: tamē obseruabant custodias dñi: ne quis ingrederef locuz quę ingredi non debet. Leuitæ autē q̄ illa hebdomada fuierat etiā debebat exire tūc. h. **E**t assumpserūt singuli: id ē leuite et sacerdotes. **N**ō dimiserat. imo retinuerat in dominib^z hebdomadario. rū. k. **E**t templo per circūtū: id ē in basilica grandi. l. Legem. Hiero^o. in lib. de heb. q̄stio. dicit. i. phylatheria: in quibus erant scripta decem verba legis. m. **I**m̄precati sūt Glo. Synecdoche: p solo cacharia: q p̄pheta erat: quem postea idē ioas occidit. i. xxiiij. f. n. **S**up ḡdū. Glo. columnā scilicet vel basim: quā prepauerat salomon: et posuerat in medio basilice: hñtem q̄ng cubitos longitudinis et q̄ng latitudinis: et tres cubitos i altū: supra. vi. b. o. **I**nside insidię. In Regum dicitur: contura. p. **E**t impoſuerunt: scilicet centuriones. q. **E**ius:

A **M**ono Ca. XXIII. autem septimo confortatus ioiada assūpsit centuriōes: acariam videlicet filium hieroam: et ismahel filium iohannam: acharia quoq̄ filii obed: et māsiam filii adiāe: et elisaphat filium čechri: et iniūt cum eis sedus. Qui circūtūs iudā aggregauerūt leuitas: dū cunctis vrbibus iuda: et principes familiarum israel: venerūtq̄ in hierusalē. Iniūt igit̄ omnis multitudo israel pacatum in domo dñi cū regē. Dixitq̄ ad eos ioiada: Ecce filius regis regnabit: sicut locutus est dñs super filios dauid. Iste est ḡ sermo quē facietis: Tertia pars vestrū qui veniunt ad sabbatū: sacerdotū et leuitaz et ianitorz: erit in portis: tertia vō pars ad domū regis: et tertia ad portam quę appellat fundāmenti. Omne vero reliquū vulgus sit in atrijs domus dñi: Nēc q̄squam aliis ingrediāt domū dñi: nisi sacerdotes et qui ministrāt de leuitis: Ipsi tñmodo ingrediāntur: quia sc̄ificati sunt: et omne reliquū vulgus obseruet custodias dñi. Leuite autem circūtū regem: habētes singuli arma sua. Et si q̄s alius ingressus fuerit templū: interficiāt: Sintq̄ cum rege et intrante et egrediente. Fecerunt ḡ leuite et vniuersus iuda: iuxta oīa quę p̄cep̄erat ioiada pontifex. Et asumpsiterūt singuli viros qui sub se erant: et veniebāt per ordinē sabbati: cū his q̄ iam impleuerāt sabbatū: et egressi erāt. Siqdē ioiada pontifex nō dimiserat abire turmas: q̄ sibi p̄ singulas hebdomadas succedere p̄sueverant. Deditq̄ ioiada sacerdos centuriōib^z lanceas: clipeos et peltas regis dauid: quas consecrauerat in domū dñi. Constituitq̄ omnes populum tenentium pugiones: a pte templi dextra v̄sq̄

XXIII

ad partem templi sinistram: coram altari et templo: per circūtū regis: Et eduxerūt filium regis: et imposuerūt ei diadema et testimoniu: dede runtes in manu eius tenetū dam lēgem: et constituerunt eum regem. Unxit quoq̄ ilū ioiada pontifex et filii ei: im̄precati sūt atq̄ dixerūt: Eliuat rex. Qd̄ cū audisset otholia: vocez scilicet currētiū atq̄ laudatiū regē: igrēsa est ad populū in templū domini. Cunq̄ vidisset regem stantem super gradum in introitu: et principes turmasq̄ circa eū: omnēq̄ populum terre gaudentes: atq̄ clangētes tubis: et diversi generis organis concinentez: vocemq̄ laudatiū scidit vestimenta sua: et ait: Insidię insidię. Egressus autē ioiada pontifex ad centuriones et principes exercitus: dixit eis: Educite illam extra septa templi: et interficiatur for gladio. Precepitq̄ sacerdos ne occideref in domo dñi. Et imposuerūt ceruicibus eius manus. Cunq̄ intrasset portam equorum dominus regis: interficerunt eaz ibi. Depigit autem ioiada sedus: int̄ se vniuersumq̄ populum et regē: vt esset populus domini. Itaq̄ ingressus est omnis populus domū baal: et destruxerūt eam: et altaria ac simulacra illius offrēgerūt: Nathan quoq̄ sacerdotem baal interfecit ante aras. Constituit autem ioiada prepositos in domo domini: et sub mānibus sacerdotum et leuitarum quos distribuit dauid i domo domini: vt offerrent holocausta domino: sicut scriptum est in librō moysi: in gaudio et canticis: iuxta dispositionem dauid. Constituit quoq̄ ianitores in portis domus dñi: vt non ingredieretur eaz in mundus in omni re. Assumpsitq̄ centuriōes et fortissimos viros ac p̄ncipes populi: et oē vulḡ terrē: et fecerūt descendere regē de domo dñi: et introire per mediū p̄rte superioris in domū regi: et colloquēauerūt eū in solid regali. Letatusq̄ ē oīs ppl̄s terē: et v̄b̄s q̄cūt. Porro otholia infecta ē gladio.

B

Distribuit dauid. i. Paral. xxiij. a. x. **In libro moysi: Leuit. pto/ tu: et Deut.** y. **In omni re. Hiero^o. vt nullatenq̄ ingredie/ tur aliquis de sacerdo/ tibus baal.** z. **For/ tissimos viros: q̄ in Regl. dicuntur ce/ rethi et pherethi.** a. **P**orte superiori: quę est porta scutario rum. b. **In folio: qd̄ fecerat salomon.** c. **L**etatusq̄: quia abstulerat dñs oppro/ brium: ne mulier reg/ naret super eos. d. **Quieuit ab idola/ tria: v̄l a tumultu illo.**

Libri secundi Paralipomenon La. xxiii

24 **Expo.La. XXIII.**

4 Reg. 12. a. 2 Eptem an
norum 26

**Epten an
norum tc.
Hoches. iiiij
Regl. xij. b. illo/
vix. m. t. d. h. s.**

men miris te. Ble-
ro. Idcirco nomen
patris non scribitur: qe
non fuit ita celebre ut
scribi potuisset. Quo-
rum enim nomina scribu-
tur / celebritate / aut po-
tentia / aut generosita/
te eorum sit. c. **Pri**
cipem / sacerdotum.
d Specunij. Glo.
De qua in Exo. xer.
b. Quando tulerit su-
maz filioz israel / iux/
ta numerum / debunt

**ta numerum / dabant
singuli preciū p ani-
mab⁹ dño cc. Qd̄ in
Exo. put potuim⁹ ex
posuim⁹. e Et si**

lij eius destruxerunt. Blo. et etiam Hiero⁹. in lib. de hebrai. questio. Hō q̄ si

llos habuit: qz ocho-
cia mortuo / eo q non
habuit filium / omne
semen regium interfici-
erat mulier a. f. + fili-

cere morta e. 53 mil/
os et^o sacerdotes ido/
lorum nominat/q tem
plum spoliauerit: et
et ornamenti et^o ido/

Precepit: scilicet

soas. g Singuli:
ituri ad bellum. h
Constituit moyses:
Ero. xxx. b. i **¶** p*ri-*
*mo*s*o*as** *¶* *co*n*st*it*u*it** *mo*y*o*s*e*s** *¶* *er*o** *xx*x** *b*

*mus sacerdos; id
est princeps sacerdo-
tum. **k**id cade
re ceperat in domo
pūl. **l** Industrie*

De qua facta sunt
vasa. Glo. Videntur
strariū qđ legitur in

lib. Regl. Clerum non siebant ex eadem pecunia hydrię templi et fuscinulę ręc. Sz

no h̄ d̄ q̄ d̄ eade pe-
cunia q̄ offerebatur a
pplo i tēplo dñi ad in-
stauratiōēz dom⁹ dei/
facta fuerunt sacra ya

sa in ministerium tem-
pli et ad holocausta: sed
de reliqua parte pecu-
niae: id est de ea quod ab aliis
donationibus collata
fuerat. Potuit enim
fieri ut in diversis tem-

14-Beg. 12.c. 116. Regl. Überwintn

C en p̄inceps iacerdotum. k*l*Qd cade

**recepserat in domo
dñi. l Industrie
id est prudentie. m
De qua facta sér**

**De qua facia fut
vasa. Glo. Tidetur
ptrariū qđ legitur in
lib. Regl. Verumtñ**

non fiebant ex eadem
pecunia hydrię tem-
pli & fuscinulę rę. Sz
nō h̄ dr q̄ d eadē pe-

cunia q̄ offerebatur a
p̄plo i tēplo dñi ad in/
stauratiōēz dom⁹ dei
facta fuerunt sacra va
sa in ministeriū tem /

ta in ministeriu tem
pli et ad holocausta; si
de reliqua parte pecu
nię; id ē de ea q d alij
donationibus collata
fuerat. Potuit enim
fieri ut i diversis tem

Epte^r **Ca. XXIII**
anno^r erat ioas cu^r
regnare cepisset: et
quadraginta annis regnauit in
hierusalē. Nōmē matris ei^r
sebia de bersabee. Fecitque
qd̄ bonū est corā dñō/ cūctis
dieb^r ioiadē sacerdoti. Ac-
cepit autē ei ioiada uxores
duas: qubū genuit filios &
filias: Post qu placuit ioas
vt istauraret domū dñi: Cō-
gregauitque sacerdotes & leui-
tas & dixit eis: Egredimini
ad ciuitates iuda & colligite
de vniuerso israel pecuniam
ad sartatecta templi dei ve-
stri/p singulos ānos: festina-
toque bea facite. Porro leuite
egere negligēt^r. Vlocauitque
rex iuda ioiadā principēti/et
dixit ei: Quare non tibi fuit
cure/ vt cogeres leuitas iſer-
re de iuda & de hierusalē pre-
cuniam qu prestituta est a moy-
se seruo dñi/ vt inferret eam
ois multitudō israel/ i taber-
naculū testimonij: Otholia
enī impreijssima & filij ei^r de-
struxerūt domū dei: & dominus
vniuersis qu sc̄ificata fuerant in
templo dñi ornauerūt phanū
baalim. Precēpit gra rex & fe-
cerunt arcā: posuerūtque eā
iuxta portaz dñi forūsecus:
et habdicatus est in iuda & bie-
rusalem/ vt deferrent singūli
bea preciū dñō/ qudominus moy-
ses seru^r dei sup oēz israel in
deserto. Letatique sunt cuncti
principes & ois pples: & ingre-
si prestulerūt in arcā dñi atque
misēt/ ita vt implerebea. Cūque
tempus esset vt deferrēt ar-
cam coram rege pre man^r leui-
tarū (Elidebat enī multā pe-
cuniam) ingrediebea scriba
regis & quē primūs sacerdos
prestituerat: effundebea pre
cuniā quē erat i arca. Por-
ro arcā reportabea ad lo-
cum suū: sicque faciebat pre sin-
gulos dies. Et cōgregata est
infinita pecunia/ quā dede-
runt rex & ioiada his qu h̄erāt
opibus domini dñi. At illi cō-
ducebea ex ea cōsores lapi-
dū & artifices operū singloque

vt instauraret domū dñi: fabros qz ferri t eris/ vt qd cādere ceperat/ fulciref. Ege runtqz bi qz opabant induſtrie/ t obducebat parietū ci- catrix p man⁹ eoz: ac susci- tauerūt domū dñi in statum pristinū: t firmif eam stare fe- cerūt. Cūqz cōplessent omia opera/ detulerūt corā rege t ioiada reliquaz partē pecu- nię: de quā facta sunt vasa templi in misteriū t ad holocauſta: phiale quoqz t cete- ra vasa aurea t argēta: Et offerebanſ holocausta in do- mo dñi iugiter/ cunctis die- bus ioiadę. Senuit aut̄ ioia- da plen⁹ dieruz: t mortu⁹ est cū centū triginta effet ānoz: Sepelieruntqz eū in ciuitate dauid cū regib⁹: eo qz fecis- set bonū cū israel t cū dōmo eius. Postqz aut̄ obiit ioia- da/ ingressi sunt pncipes iu- da t adorauerūt regē. Qui delinitus obsequijs eoz/ ac- quieuit eis. Et dereliquerunt templū dñi dei patrū suorū: seruierūtqz lucis t sculptili- bus: et factā ē ira dñi ḡtra iu- dam t hierusalē ppf b pec- catū. Mittebatqz eis pphe- tas vt reuerterent ad dñm: quos ptestantes illi audire nolebant. Spirit⁹ itaqz dei induct cāchariaz filiū ioiade sacerdōtl: t stetit in pspectu populi t dixit eis: Hec dicit q dōmin⁹: Quare transgre- dimini pceptum dñi quod vobis non pderit: t dereli- quist dñm vt derelinqueret vos: Qui cōgregati aduer- sus eū/ miserunt lapides iux- ta regis imperiū in ḡtrio do- mus dñi. Et non est recorda- tus ioas rex miscdie quā fe- cerat ioiada pāter illi⁹ secuz: sed interfecit filium ei⁹. Qui cū moreret ait: Videat dñs ⁊ et rēqrat. Cūqz euoluit⁹ effet ann⁹/ ascendit ḡtra euz exer- citus syrię venitqz in iudā t hierusalē et interfecit cun- bctos pncipes populi: atqz vniuersam p̄dā miserit rē- gi damascum. Et certe cum

porib⁹ pecunie obla-
te; diuersæ facture ma-
teriam præberent: Si
cur alia est doctrina q̄
rudes imbuunt ad
fidē: alia qua ipse
cri instruunt ad ple-
nitudinem. n. Cuz
domo el⁹. Hiero.
i lib. 5 heb. q̄st. dicit q̄
deo bonū fecit: qz ido-
la q̄ ad aspernationes
eius facta sūt: subuer-
tit cum domo eius: qz
scissuras et ruinas i s̄
rael restaurauit: Et qz
regnus domus dauid
restaurauit: amouens
inde idolatriam illam
que peccatis illorum
dñata fuerat. off. v.
cta ē ira. Glo. La-
dunt hebrei p̄ncipes
iuda regem adorasse
vt deum: et illum libē-
ter acceperisse: vnde ni-
mis dñm offendit: et
subito expert⁹ est ira
quaz meruit. Ob hāc
etiam culpaz herodes
legitur in Act. apo-
stolorū. xii. d. ab ange-
lo percussus. p. Za-
chariaz filii iosa-
dē. Matt. xxiij. v.
dicitur iste cachari-
asi fil⁹ barachie. Un-
de pater q̄ pater eius
binomius erat: scilicet
iotaia et barachias.
Tel p̄ vici q̄ Bat-
theus ponit nomē p̄
interpretatione. Bara-
chias enim interpre-
tatur benedictus dñi:
et iotaia benedictus
dñi erat: quia summ⁹
potifex erat. Hāc opi-
nionem ponit Glo. et
plures aſs. de hoc.
q. Hec dicit dñl.
Hiero. In lib. de he-
brei. q̄stio. dicit sic. x.
Hec dicit de⁹. Notā
dum q̄ non in alio lo-
co inuenit. Hec dicit
deus: nisi in hoc loco
tm̄. r. Sicut regi. l.
ioas. s. In atrio
dom⁹ int̄ cipit. l. et
altare. t. Pr̄ illi. l.
cacharie v. Qui. l.
cacharias. x. Aide-
at: inoccēta meaz. y.
Reclarat: vidicā. 5
Euolut⁹ a morte ca-
charie. a. Cōtra cu-
s. ioas. b. Pr̄incipes
pter regas et eoz ido-
latriā. c. Regi: syrie

B **I**gnominiosa
z. Hiero^o. in lib. de
hebri. q̄stio. Ignominiosa: siue quia res
turpes in euz egerūt:
siue quia filios ei^o in
terficienes; imprope
rabat scel^o q̄d i^o cacha
ria perpetrauerat. b

Filii iōiadē. Hiero^o. in lib. de heb. q̄/
stio. ponit: filior^o iōia
de: eo q̄ filii cācharie
cum eo interfici sue
runt. c **N**ō in se
pulchris regum:
eo q̄ occidisset p̄pbe
tam. d **A**mmō
nitidis. Glo. et etiā
Hiero^o. in lib. de he.
questio. dicit: Afferūt
hebrei amonitas insi
diatos esse regi iōas/
p̄ intuista nece cācha
rie ad exaggerādam
maliciam israelitarū;
qui v̄cisci noluerūt sa
cerdotes dei: quē vin
dicauerūt filii alieni/
genarūt. e **P**or
to filii ei^o. Hiero^o.
quos syri interfecserūt
coram eo. f **I**n li
bro reguz. iiiij. Re
gū. viij. et viij.

Exposi. La. XXV
B Egnauit at
z. Hiero^o. hoc ha
bes. iiiij. Re
gū. viij. h **I**oia
den: vel iōada. i
Fecit̄ bonum.
Glo. opinione homi
num qui videbant et
laudabant. k **N**ō
i corde perfecto.
Hiero^o. in lib. de he.
questio. quia presen^z
seculi dignitate nō p̄
futura patria labora
uit. l **O**ui occi
derat regez patre
suū. Hiero^o. Qz
illi dei timore et in vi
tione cācharie illū oc
ciderint: Idcirco tñ
ab eo occisi sunt iudi
cialiter: quia non ore
prophete: non consul
tu dñi: sed sua p̄sum
ptione illū occiderūt.

m **I**n libro legis
moysi: Deut. xxiiij.
c. Idem Hiero. xxiiij.
Idem Ezech. xvij. e
Cōtrariu. Ero. xx. a
n **E**gredentur:
id est egredi possent.
o **E**xercitus isra
el. Glo. decem tribu

permodicus venisset nume
rus syrorum: tradidit dñs i
manibus eoz infinitaz mul
titudinē: eo q̄ dereliquissent
dñm deum patrū suoz. In
a iōas quoq̄ ignominiosa ex
ercuere iudicia: et abeuntes
dimiserūt euz in languorib^z
magnis. Surrexerūt autē cō
tra cum serui sui in vltionez
sanguinis cācharie filii idia
de sacerdoti: et occiderūt eū
in lectulo suo: et mortu^o est:
sepelierūtq̄ eum in ciuitate
david: sed nōn i sepulchris
regum. Insidiati vo sunt ei
cābath fili^o semath āmoni
tidis: et iosabath fili^o sema
rith moabitidis. Mōrro fi
lij eius ac summa pecunie q̄
adunata fuerat sub eo: et in
stauratio domi^o dei sc̄pta sūt
diligēti^o in librō regum.

s **E**gnauit Ca. XXV
autē amasias fili^o ei^o
p̄ eo. Eligintiq̄ annoz erat amasias cū reg
nare cepisset: et vigintinouez
ānis regnauit in hierusalez.
b **M**omen m̄ris ei^o iōaden/ de
i hierusalez. Fecit̄ bōnū in
k p̄spectu dñi: verunt̄ nōn in
corde pfecto. Cunḡ robora
tum sibi videret imperiū/iu
gulauit seruos q̄ occiderant
regem patrem suū: sed filios
eorum non interfecit: sicut
scriptū est in librō legl moy
si: ybi p̄cepit dñs dicens:
Non occident patres p̄ fi
liis: neq̄ filii pro patrib^z su
is: sed vniusq̄s in suo pec
cato morietur. Cōgregauit
igitur amasias iudam: et cō
stituit eos p̄ familias: tribu
nosq̄ et centuriones in vni
uerso iuda et beniamin: et re
censuit a viginti ānis et sur
sum: Inuenit̄ triginta mi
lia iuuēnū: qui egrēderēt ad
pugnam: et tenerēt hastam et
clypeum. Mōrde q̄z p̄du
xit de israel centū milia robu
stop/ centum talentis argen
ti. Tlenit autē hō dei ad illū
et ait: O rex ne egredia te:
cum exercitus israel: Nō est
enī dñs cū israel: et cūctis fi

p̄ lijs ephrāim. Qz si putas i^o
robore exercit^o bella p̄sistere/
sugari te faciet deus ab ho
stib^z. Dei q̄ppe ē: et adiuua
re et i fugā querere. Dixitq̄
amalias ad hoiez dei: Quid
ergo fiet de centū talētis que
dedi militib^z israel: Et respō
dit ei homo dei: Habet dñs/
vnde tibi dare possit multo
bis plura. Separauit itaq̄
amasias exercitū qui vene
rat ad euz ex ephraim: vt re
uerteret in locum suū. At il
li cōtra iudaz vehementē ira
ti: reuersi sunt in regionē su
am. Mōrro amasias confi
denter eduxit populū suuz:
et abiit in vāllem salinaru^z:
percussitq̄ filiōs seir decē
milia. Et alia decē milia vi
rorum cēperunt filiū iuda: et
adduxerunt ad p̄cipiūtum
cūisdā petre: p̄cipitaue
runtq̄ eos de summo in p̄
ceps: qui vniuersi crepuerūt.
v At ille exercitus quē remise
rat amasias: ne secuz iret ad
p̄cipiūtum diffusus est in ciu
tatibus iuda: a samaria usq̄
bethoron: et imperfectis trib^z
milibus diripuit p̄dā ma
gnam. Amasias vero post
cedem idumēos: et allatos
deos filiōs seir: stātuit illos
in deos sibi: et adorabat eos:
et illis adolebat incensum.
Q̄obren irat^o dñs ī am
siam misit ad illū p̄pham q̄
diceret ei: Cur adorasti de
os qui non liberauerūt po
pulū suū d manu tua? Cunḡ
hec ille loqueretur: r̄ndit ei:
A q̄ es missus hec dicere?
Num p̄siliari^o regles: Qui
elce ne interficiat te: Disce
densq̄ p̄pheta: scio inq̄ q̄
cogitauerit dñs occidere te:
qui et fecisti hō malū: et insup
non acq̄euisti cōsilio meo.
Igit amasias rex iuda inito
p̄essimō p̄silio misit ad iōas
filii ioachac filij hieu regem
d isrl. dicēs: Tleni videām^o nos
mutuo. At ille remisit nūci
os dicēs: Cārdiuus q̄ est i li
sbanō misit ad cēdrū libanii
d dicēs: Da filiā tuā filiō mēo

um que idola colebat
et dō abominabiles
erant. p **E**phra
im. Glo. de quo hie
roboaz: q̄si nec cū sub
ditis nec cum p̄elatis
dñs est. q **A**ma
sias rex iuda. r

At illi. s. de ephra
im. s **I**n vallē
salinaru^z. Glo. vbi
sal fiebar: v̄l sēno salsa
ginis: vt muls in loc^z
dciso: et excato et in
cēso: v̄l aq̄s p̄teoruz
salsis feruefactis: et ad
salsis firmitatē coquē
do pducit: Tel aliter
vbi et iōab duodecim
idumēos milia pcus
fisse legitur. ij. Regl.
vij. d. Pro valle aut
salinaru^z vetus editio
quasi nomen regiōis
gemel aposuit. t

Filiōs seir: id est
idumēos. v **A**til
le exercitus: scilicet
israel. x **A**llatos
deos: id est idola.

y **S**tatuit illos z
Glo. Hiero^o. Quia
fm hebreos: cū p̄cipi
tarentē decē milia d
petra: r̄nderūt idola il
los iō infectos: qz in
cultu eoz negligētes
fuerūt. z **A**d illū p̄
pheta. Hiero^o. i lib.
d he. q̄st. Prop̄ha h
eleacer ē filius dodat
auiculi ei^o: d q̄. s. di
ctuz ē. a **D**ñs occi
dere te. Glo. q̄ nem
ne vult gire: s̄z cū q̄ in
p̄tō p̄seuerat iusto iu
dicio dānat: Ideo g
amasias p̄q̄t: qz admo
nit^o q̄. p̄phaz vt p̄niaz
ageret: n̄ obediuit: sed
v̄s q̄ ad finē in scelere
pmāst. b **C**ōsilio
meo. Hiero^o. Cōsili
o ei^o acq̄esceret: si de
os igne cōbureret: ve
stimenta dirūperet: cine
rē sup caput ei^o aspge
ret: et totū se p̄nitētē
daret: Hoc enī p̄sili
um illi p̄phetes dede
rat. c **D**ēsimo: si
bi. s. d **E**lideamus
nos: ad expiēdū nos.
e **A**t ille. s. rex isrl.
f **C**ārdiuus. i. rex
iuda. g **A**d cēdizi
s. regē isrl. h **F**ilio
meo. i. p̄lo iuda. i

Filiā tuā. i. p̄b̄z isrl
q̄si viliorē et iugis.

Libri secundi Paralipomenon La. XXVI

a Crorem: id est ferderatus. q.d. modo sit societas inter populum iuda et populum israel.

b Bestie. i. principes israel.

c Carduum. i. regem iuda.

f **Dixisti** o amasias. Glo. dicit: Hac silvadine inuita quod amasias nobilissimus ortus nata libus de stirpe dauid venies: propter idolatrię seditatem degener et vilis factus: propria me suram non considerat: sed ultra modum fastu superbie se eleuat.

In bethsames iude. Glo. In. liij. Regum xiiij. dicitur Bethsames esse oppidum iudee quod pertinet ad regnum iudee. ad duas tribus: quibus impagabat dominus dauid: sed fin locorum suorum pertinet ad tribum beniamin. Item alia Glo. Bethsames civitas sacerdotalis in tribu beniamin: altera bethsames est in tribu neptaliū ad regnum x. tribuum pertinet.

Filius ioachae: id est ochoe. **A porta ephraim.** a dicit porta vallis. i. xxvi. b

Apud obededom. Hiero in lib. 8. he. q. filii eius custodiebant: et ab eo discipula ibi permanebat.

In thesauri etiam regem. Glo. q. non solu vasa abstulit quod in domo domini repperit: sed etiam illa quod obfusabat ianitores et custodes templi. In Regum autem legitur quod dauid elegit de filiis obededom. lxxij. ad administrandum in domo dei: et ad custodiā templi. k. **Filiis ob**

sidiū: ut non rebellaret amasias. **Hoc** mortuus est. Hiero. i. lib. 8. he. q. Et postea regnuit in hierusalem: ubi et scribit: Sedecim annos erat oias cui regre cepisset. i. xxvi. m. **Hoc** recessit. t.c. Glo. dicit: Ex quo propheta sis. Sedecim annorum erat oias cui regnare cepisset: et quinquaginta duobus annis regnauit in hierusalem. Momen

vixit: Et ecce bestie que erant in silva libani transierunt et perculauerunt carduum.

Dixisti percussi edom: et idcirco erigitur cor tuum in superbiam: Sede in domo tua: Cur malum aduersum te pueras: ut cadas tu et iudas tecum: Noluit audire amasias: eo quod domini esset voluntas: ut traderetur in manus hostium proprius deos edom. Ascendit igitur iudas rex israel: et mutuos sibi prebuerere conspectus. Amasias autem rex iudee erat in bethsames iudee.

Corruit iudas coram israel: et fugit in tabernacula sua. Porro amasiam regem iuda filium iudas filium ioachaecepit iudas rex israel in bethsames: et adduxit in hierusalem: **Destruxit** murum eius et a porta ephraim usque ad portam anguli quod ringentis cubitis. Omne quoque aurum et argentum et universa vasa que repetererat in domo dei

et apud obededom: in thesauris etiam domus regie necnon et filios obsidius redurit in samariam. Vixit autem amasias filius iudas rex iudea postquam mortuus est iudas filius ioachae rex israel quod decim annis. Reliqua vero sermonum amasiae priorum et nouissimorum scripta sunt in libro regum iuda et israel. Qui postquam recessit a domino tetradecim ei insidias in hierusalem. Cunq; fugisset lachis miserunt et interfecerunt eum ibi: reportantesque super equos sepelierunt eum cum patribus suis in ciuitate dauid.

Omnis Ca. XXVI. autem populus iuda filius eius oiam annozimi sedecimi constituit regem pro patre suo amasias. Ipse edificauit ahaziah: et restituit eam dicioni iudee postquam recessit rex cum patribus suis. Sedecim annorum erat oias cui regnare cepisset: et quinquaginta duobus annis regnauit in hierusalem diuersi generis machinas quas in turribus collocauit et in angulis muroz ut mitteret sagittas et saxa gran-

matris eius hiccelia in hierusalem. Fecitque quod erat rectum in oculis domini iuxta omnia quod fecerat amasias pater eius: et exquisivit dominum in diebus chariae intelligentis et videntis deum. Cunq; requireret dominum dilexit eum in omnibus. Benignus egredens est et pugnauit contra philistij: et destruxit murum geth et murum iabni: murumque acoti: Edificauit quoque opida in acoto et in philistij: et adiuvuit eum deus contra philistij et contra aramas qui habitabant in gurbaal et contra amonitas. Expedebatque amonites munera oias: et divulgitus est nomen eius usque ad introitum egypti propter crebras victorias. Edificauitque oias tress in hierusalem: super portam anguli: et super portam vallis: et reliquias in eodem muri laterere firmauit eas. Extrixit etiam tress in solitudine: et effudit cisternas plurimas: eo quod haberet multa pecora: tam in campestribus quam in eremis vastitate. Ulineas quoque habuit et vinitores in montibus et in carmelo: Eratque homo agriculturam deditus. Sicut autem exercitus bellatorum eius qui procedebant ad philia sub manu iehabel scribere maasieque doctorum: et sub manu ananie qui erat de ducibus regis. Omnisque numerus principum per familias viororum fortium duo milia sexcenti: et sub eis universus exercitus trecentorum et septem milium quingenitorum: qui erant apti ad bella: et pro rege contra adversarios dimicabant. Preparauit quoque eis oias: id est cuncto exercitu clipeos et hastas et galeas et loricas arcusque et fundas ad iacentes lapides: Et fecit in hierusalem diversi generis machinas quas in turribus collocauit et in angulis muroz ut mitteret sagittas et saxa gran-

tata donec ad summationem perveniret. Idem dicit Hiero in lib. de heb. q. **Sup** eis. Hiero. in lib. sine causa adducti scriptura eius portatum super eis: quod deos edomi in eis portabant ad oravit: non super humeros homines: quod neglexit seruire deo israel: cuius mysteria super humeros caathitas portabat.

Expo. La. XXVI.

Omnis au te populus iuda filius eius oiam. Glo. Oias qui et acarias. Oias interptat pro domini: iacha rias auxilium domini: quod diu recte egit: omnia ope adiunxit: plura bella feliciter combatis: et de hostibus triumpavit: Sed post quod per superbiam militaria temptauit: leprosus nominis et honoris fuscauit dignitate: exclusus a populo usque ad diem mortis. **P** Dominiuit rex amasias. q

In diebus iacharie tecum. Glo. et Hiero. in lib. 8. he. q. Et hunc atum est filium iachaiae filium ioadae: qui post mortem patris natus. Unde. i. xxix. vocatur posthumus: et ob h. nomem patris sortitus est. Intelligens enim propter sacerdotium: videns propter prophetas dicit. **Dilexit** eum videns deum: Ergo prophetae vident deum. Cota. i. Job. iiiij. c. Deum nemo vidit vobis. Et adiunxit: vel audiuit. **In** gurbaal. Hiero. in lib. 8. he. q. Gurbal: ipsa est gerara: qua peregrinatus est abraham: Gen. xx. a. **E**xpendebant quod: id est soluebant.

Super portam

Ca.

Eg

Ruth

4. Reg. 14. c.

hortoꝝ p̄bz delitias) posita ara sacrificare dēmōibꝫ inefādoꝫ i gne liberos suos p̄secre re v̄l holocaustū offer re. Vallis ḡ beennō: id ē fili⁹ hennon: he braice gehēnon dicit: cui⁹ noīe i nouo testa mēto pena inferni ge henna vocat. Sic em̄ in valle ennon q̄ idolis seruierit: ap̄bis at testantibꝫ pierunt: ita p̄tōres ex eis q̄ pec cauerūt: eterna dānate pibūt. a ~~¶~~ Regis syrie. s. rasin.

B illit de hebreo. qmto.
dicit maasiam filium
moloch. i. filius idoli
ammon quod voca-
bat moloch. Ecclirco
autem filii ei dicitur; qz il-
li sacra instruebat et
cultum. Sille hys Hiero-
re. xli. a. de hisimaele:
qz describitur de genere
regio: cu no de genere
regio: s3 de terra sit ser-
uo egyptiacus: Ita di-
cit Hiero. **d** Se
cundum a rege. i. ma-
torem post regem. e
De fratribus suis: id
est de iuda. **f** Mois
obet. Hiero. in lib.
de heb. qmto. Ioseph est
pater acarieriq ala re-
gi. ppbhetauit. Ad p/
pberandum esu venerat
i samariam de iuda: id
non dixit: Hec dicit
dns: qz erat digni ser-
mone ppbhes. g

Qd nequaquam r̄c.
id est qd non oportet
fieri. b **Furoz;** id
est vindicta. i **P**V
misericordia viri bella
tores; exercit⁹ regis
israel. k **Coram**
principib⁹ sāma
rię. l **H**Steterunt
q̄ viri; sāmarię.
m **L**aptiuos; de
iuda. n **T**piqz re
uersi sunt. i. princi
cipes. o **T**pe illo
q̄ insurgebant hostes
i iuda. p **E**o q̄
nudazz. Sile Exo.
xxvij. f. Clides moy
ses q̄ nudat⁹ esset po
pul⁹ / spoliat⁹ a glia
dei r̄c. Eum. i. iuda
aurilio dei. q **C**o

Cles Q iudicat eni p*o*
pul*o*/z spoliat*o* a glia
dei z*c*. Eum.i. iuda
auxilio dei. q **C8**

quoqz / et thymiamam succede-
bat in excelsis / et in collub⁹:
et sub omni ligno frondoso.
Tradiditqz eū dñs deus ei⁹
a in manu rēgīs syrie: q pcus-
sit eū magnāqz p̄dā de ei⁹
cepit imperio: et adduxit in
damascū. **D**anib⁹ quoqz
rēgīs isrl traditus est / et pcus-
sus plaga grādi. **O**cciditqz
phacee filius romeli⁹ de iu-
da centū viginti milia in die
vno / oēs viros bellatores / eo
q reliqſſent dñm deuz patrū
suorū. **E**odē tempe occidit
cechri vir potēs ex ephraim/
māsiām filiū regis: et ecricā
ducē domus eius: helchanā
quoqz secundū a rege. **C**e-
perūtqz filij israel de fratrib⁹
suis / ducenta milia mulierū/
puerorū et puellaruz / et in-
finitā p̄dā: ptulerūtqz eam
i samariā. **L**a tēpestate erat
ibi ppbeta dñi mōie obed: q
egressus obuiā exercitui ve-
nienti in samariaz / dixit eis:
Ecce iratus dñs de⁹ patrū
vestrorū contra iudam / tra-
didit eos in manib⁹ vestris /
et occidistis eos atrociter: ita
vt ad celuz ptingeret vestra
crudelitas. **I**nsp⁹ et filios iu-
da et hierusalē vultis vobis
subiçere in seruos et ancil-
las: qd nēquaqz facto opus
est. **P**eccastis em⁹ sup hoc
dño deo vestro. **S**z audite
cōſilium meum: et reducite
captiuos quos adduxistis
de fratrib⁹ vestris: qr ma-
gnus furor dñi imminent vo-
bis. **S**teterunt itaqz viri de
principib⁹ filiorū ephraim:
açarias fili⁹ iohannā: bara-
chias fili⁹ mosollamoth: hie-
cechias fili⁹ sellum: et ama-
sias filius adali / contra eos
qui veniebāt de p̄lio: et di-
xerūt eis: **N**on introducetis
huc captiuos: ne peccemus
dño. **Q**uare vultis adiçere
sup peccata nostra: et vetera
cumulare delicta? **G**rande
quippe peccatum est / et ira
furoris domini imminent su-
per israel. **B**imiserintqz viri
bellatores p̄dā: et yni-

Paralipomenon

uersa q̄ c̄perat cōrā princi-
pibus et omni multitudine:
¶ Eteterūtq̄ viri quos supra
memorauim⁹: et apprehēdē
tes c̄ptiuos oēsq̄ q̄ nudi
erant vestierunt de spolijs.
Cūq̄ vestissent eos ⁊ calci-
assent: ⁊ refecissēt cibo ac po-
tu: vñrissernt q̄z pp̄ laborē:
⁊ adhibuissent eis curā: q̄cū
q̄ ambulare nō poterāt: et
erāt imbecillo corpe iposue-
rūt eos iumētis: et adduxe-
rūt eos hiericho ciuitatē pal-
marū ad frēs eorū: ipios rē-
uersi sūt in samariā. Tp̄ il-
lo misit rex achaç ad regē as-
syriorum postulās auxiliū.
Teneruntq̄ idumēi et per-
cusserunt multos ex iuda: et
ceperunt p̄edam magnaz.
Abilistijm q̄z diffusi sunt p̄
v̄rbes campestres: ⁊ ad me-
ridiē iuda: c̄perutq̄ bethsa-
mes ⁊ abilo et gaderoth/so-
cho quoq̄ et thamnā ⁊ gan-
ço cū viculis suis: et habita-
uerunt in eis: Humiliaue-
rat enim dominus iudam/
propter achaç reges iuda / eo q̄ nūdasset eum au-
xilio: et contemptui habuisset dñm: Adduxitq̄
contra eum theglatphalasar regem assyiorum:
qui et afflxit eum: et nullo resistente vastauit. Iḡi
tur achaç spoliata domo domini ⁊ domo re-
gum et principū dedit regi assyriorum munera:
et tamē nihil ei profuit. Insuper et i tēpore angu-
stie sue aurit cōceptū in dñm. Tp̄ p̄ se rex achaç
imolauit dijs dāmasci victimas p̄cussorib⁹ suis
et dixit: Bi⁹ regum syrię auxiliantur eis quos
ego placabo hostijs: et aderūt mibi: Cū ecōtra-
rio ip̄i fuerint ruinę ei⁹ ⁊ vniuerso israel. Direp-
taq̄ achaç omnibus vasis domus dei atq̄ con-
fractis clausit ianuas templi dei ⁊ fecit sibi alta-
ria in vniuersis angulis hierusalem. In omnibus
quoq̄ vrbibus iuda extruxit aras ⁊ ad cremanduz
thus: atq̄ ad iracundiam puocuit dominū dei
patrum suorū. Reliqua autem sermonū eius et
omnium operū suorum priorum ⁊ nouissimowiz
scripta sunt in libro regum iuda et israel. Bormi-
uitq̄ achaç cum patribus suis: et sepelierūt cum
in ciuitate hierusalem: Nēq̄ enim receperūt eum
in sepulchris regū israel.

Begnauitqe ezechias filius eius propterco. 35
tur ezechias regnare cepit cum vigintiquin-
que eliet annorum: et vigintinoue annis re-
gnauit in hierusalem. Name matris eius abia filia
ezechiae. Secutqe quod erat placitum in conspectu dominuo-
m*ixta oia quod fecerat dauid pater eius.* In ipso anno

Aperuit valvas tc. Glo. Nō aliter imitaret p̄ oīa dauid patrem suum: qui ab infante deo deditus ī principio regni sui cultum dei magni sicut. Doraliter autem admonet rectores ecclesiārū ne sint desides in officio sibi commisso: sed omnia diligenter agant. **b**

B Omnem immundiciam. Hiero. in libro de hebraicis q̄st. id ē Idola quē achaq posuerat ī tēplo: q̄ in modū mulieris menstruatae polluta erant: et polluebant. **c**

Atabernaculo. i. templo. **d** Prebuerunt dorsum adorantes versus orientem. **e** Et in sibulum: id est ī stuporem: duplice de causa: Cum p̄ priori gloria: sū p̄ plenti ignominia. **f** Vide negligere. Aliqui libri nō habent me. **g**

Et sacrificati sunt: id ē loti: V̄ abstinebant a mulierib⁹. **h**

Immundiciā: id ē idola. **i** Sancti cauius. Boduz sacrificatiōis nō determinat auctor: Forte oleo vel aqua lustrationis. **k** Expo sita: in locis suis posita. **l** Hircos septem. Hiero. in lib. heb. q̄stio. Cōtra monitum hoc factū est. In omnib⁹ em locis vñ p̄ peccato hircus offerri solebat. S̄z quia multa erat p̄tā: ideo septē hirci offerri debuerunt. **m** N̄dro regno: id est p̄ rege. **n** N̄dro sanctuarīo. i. p̄ sacerdotib⁹. **o** N̄dro iuda. i. p̄ populo. Et de hmoi oblatōib⁹ babes Leuit. iiiij. p̄ Super altare: Nō sup alte re achaq. **q** Sude runt illū. **r** Im posuerūtq̄. s. rex et populi principes. **s** N̄dro piaculo: id est p̄ expiatione. **t** Uniuersi israelis. Contra: Levit. iiiij.

a et mēse primo regni sui āperuit valvas domus domini: et instaurauit eas: adduxitq̄ sacerdotes atq̄ leuitas: et congregauit eos in plateam orientalez: Dixitq̄ ad eos: Audite me leuite et sanctificamini: mundate domum domini dei patrum vestrorum: et auferete omnem immundiciam de sanctuario. Peccauerunt patres nostri: et fecerunt malum in conspectu domini dei nostri: derelinquētes eū: Auerterunt fācias suas a tabernaculo domini dei nostri: et habuerunt dorsum: clauerunt ostia quē erat in porticu: et extinxerunt lucernas: incensūq̄ nō adoleuerunt: et holocausta non obtulerunt in sanctuario deo israel. Cōcittatus est itaq̄ furor dñi super iudam et hierusalem: tradiditq̄ eos in cōmotionē et in iteritū ēt ī sibulum: sicut ipi cernitis oculis vestris. En corruerunt patres nostri gladijs: filii nostri et filie nostræ et cōiuges captiue ducte sunt ppter hoc scelus. Nūc igit̄ placet mibi ut in eamus sedus cum dñs deo israel: et auertat a nobis furorem ire sue. Fili⁹ mei nolite me negligere: vos elegit dominus ut stetis corā eo: et ministretis illi colatis eum: et cremetis incensum. Surrexerunt ergo leuitæ: maath filius amasiæ: et iohel filius acharie de filiis caath. N̄dro de filiis merari: cis filius abdai: et acharias filius iaal-lebel. De filiis autē gerson: ioha filius iemima: et eden filius iohaa. At vero de filiis elisaphan: samri et iahibel. De filiis qz asaph: c̄acharias et mathanias: nēcnon de filiis hemā: iahibel et semei: Sed et de filiis idithun: semias et oçibel. Cōgregauitq̄ fratres suos: et sanctificati sunt: et ingressi iuxta mandatum regis et imperium dñi: ut expiarent domū dei. Sacerdotes quoq̄ ingressi templū dñi: ut sanctificarent illud: extulerūt omnē immundiciā quam intro rep̄ pererant in vestibulo domī domini: Quā tulerunt leuite: et asportauerūt ad torren tem cedron foras. Cēperūt autem prima die mensis prīmū mundare: et in die octaua eiusdem mensis ingressi sunt porticum templi domini. Expiaueruntq̄ templū diebus octo: et in die sexta decima mensis eiusdem qd cēperant impleuerunt. Ingressi quoq̄ sunt ad ezechiam regem: et dixerūt ei: Sanctificauimus omnē domū dñi et altare holocausti: vasq̄ eius: necnō et mensam ppositionis cum omnibus vasibus suis: cunctāq̄ templi superlectileni: quam polluerat rex achaq ī regno suo postq̄ p̄uaricatus est: Et ecce expōsita sunt omnia corā altari dñi. Cōsurgētq̄ diluculo ezechias rex: adunauit oēs principes ciuitatis: et ascēdit ī domū dñi: Obtulerūtq̄ simul tauros septē: arietes septē: et agnos septē: et hircos septē: p̄ peccato: p̄ regno: p̄ sanctuario: p̄ iuda. **p** Dixitq̄ sacerdotib⁹ filijs aaron: ut offerret super altare dñi. Mactauerunt igit̄ tauros: et suscepserūt sacerdotes sanguinē: et fuderūt illum sup̄ altare. Mactauerunt enā arietes: et illos sanguinē sup̄ altare fuderunt. Immolauerunt agnos: et fuderūt super altare sanguinē. Applicuerūt hircos p̄ peccato corā rege: et vniuersa milititudine: Impolueruntq̄ manus suas sup̄ eos: et immolauerūt illos sacerdotes: et asperserūt sanguinē eorū corā altare: p̄ iuda: p̄ piaculo vniuersi israelis. N̄dro omni quippe israel: cēperat rex ut holocaustū fieret et ppēccato. Cōstituit quoq̄ leuitas in domo dñi: cū cymbalis et psalterijs et citharīs: bim dispositionem dāuid et gād videntis regis et nathan p̄phetē: Si quidē dñi cēptū fuit per manū p̄phetarū eius. Steteruntq̄ leuitæ tenentes organa dāuid: et sacerdotes tubas: et iussit ezechias ut offerrent holocausta sup̄ altare. Cūq̄ offerret holocausta: cēperunt laudes canere dñi: et clangere tubis: atq̄ in diversis organis: q̄ dāuid rex israel reppererat cōcrepare. Omni autem turba adorante: cantores et hi q̄ tenebant tubas: erant in officio suo donec cōpleretur holocaustū. Cūq̄ finita esset oblationē: curuatus est rex: et omnes qui erant cō eo: et adorauerūt. N̄recepitq̄ ezechias et principes leuitas: ut laudarent dominū sermonib⁹ dāuid: et asaph vidētis. Qui laudauerūt cū magna leticia: et icuruato genu adorauerūt eū. Ezechias aut̄

Ga*Pauci erant: qz
disssi ab achaç inodū
redierat: Ul'qz pauci
sanctificati erat: ideo
sublūgik: Leuiti qz/
pe zr. b*Elt pel/
les zc. Iliero in lib.
heb. qstio. Hos erat
leuitic: vt illi detrahe
ret pellez holocausto
rū: z sacerdotibus qn
ppreccato siebat sacri
ficium: vt ipi detrahe
ret. Sz qz numer⁹ sa/
cerdotū min⁹ suffici/
ens erat ad hoc pagē/
dū: ideo eos iuuerunt
frēs eoz leuitē: qz le/
uitis recti⁹ erat sacrif/
ficare qz sacerdotib⁹:
eo qz tpe achaç ipi cō/
senserit qz exēplar al/
taris damasceni vrie
pontifici missum est.**

DExpo. Ea. XXX.
e **I**srl qz ece
Dchias; litte-
ras vñ nucios.
D **T**inuersi cetus
i hierusalē. Quidā
libri habet: in isrl: S^z
verior lra est: in hieru
salē: qz illi nō dū vene
rat de isrl. e **D**en
se secundo f. maio:
qz primo mēse nō po
terat fieri: qz nec tunc
potuit cōuenire i hie
rusalē: nec sacerdotes

Ateri fieri: q. nec tunc
potuit cōuenire i hie-
rusalē:nec sacerdotes
purificati erāt. T amē
tata fuit multitudo: q
multi nō purificati co-
mederūt pascha: et tā-
ta copia victimarū: q
in multis leuite sup-
pleuerūt officiū sacer-
dotum. f **I**n tpe
suo. i. in pmo mense:
s. aprilii. g **Suffi-**
cere: ad imolandū.
h **Hermio**: cōsilij. s.
i **Elos dan**: Duo
termini iudee sunt. k
In lege: Exo. xij.
Dredicantes:
vt veniret i hierusalē.
m **Reuertet**. s. do-
min⁹. n **Sicut pa-**
tres vestri: pseuerā-
tes in malo. o **Ad**
sanctuarū. i. ad tē-
plū in hierusalē. q

Frēs vestri: q̄ sunt
i captiuitate ultra cas-
plos mōtes. Et est ar-
gumentū q̄ aliqs me-
ret alq̄ bona t̄palia.
Si em̄ vos re-
uerſi fueri. Zach.
1. a. Cōvertimini ad

etiam hec addidit: Implestis
manus vestras domino: Accedi-
te et offerte victimas et lau-
des in domo domini. Obtu-
lit ergo vniuersa multitudo
hostias et laudes et holocau-
sta mente deuota. Porro nu-
merus holocaustorum quod obtu-
lit multitudo hic fuit: Tau-
roes septuaginta: arietes centum:
agnos ducetos. Sanctifica-
ueruntque dominus boues sexcen-
tos: et oves tria milia. Sacer-
dotes vero pauci erant: nec
poterant sufficere ut pellentes
holocaustorum detraherent.
Unde et leuites fratres eorum
adiuuerunt eos: donec imple-
retur opus et sanctificarent
antistites. Leuites quippe fa-
ciliori ritu sanctificantur quam sa-
cerdotes. Fuerunt igitur holo-
causta plurima: adipes pa-
cificorum et libamina holo-
caustorum: et cibopletus est cul-
tus domus domini. Letatusque est
ezechias et omnis populus
eo quod ministerium domini esset ex-
pletum. De repente quippe
hoc fieri placuerat.

Quis est ecclias ad omnem
israel et iudam: scripsit
quod epistolas ad ephraim et
manassen: ut veniret ad do-
num domini in hierusalim: et fa-
cerent phase domino deo israel.
Inito ergo consilio regis et
principum: et vniuersi celum hie-
rusalem decreuerunt ut facerent
phase mensi secundo. Non
enim occurrerat facere in tem-
pore suo: quia sacerdotes qui
possent sufficere: sanctificati
non fuerant: et populus nec dum
congregatus fuerat in hieru-
salim. Placuitque sermo regi
et omni multitudini: et decre-
uerunt ut mutaret nuncios in
vniuersum israel: de bersa-
bee usque dan: ut venirent et
facerent phase domino deo israel
in hierusalim. Multi enim non
fecerunt sic in lege acceptum est.
Perrevereruntque cursores cuius
epistolis ex regis imperio et
principum eius in vniuersum
israel et iudam: iuxta id quod rex

Iussuerat h̄ dicantes: Filij israel reuertimini ad dñm deum abraā: et isaac et israel: et reuertet ad reliquias q̄ effugerunt manus regis assyriorum. Nolite fieri sicut p̄t̄res vestri et fratres: qui recesserunt a dño deo patrū suorū: et tradidit eos in interitū: vt ipi cernitis. Nolite indurare ceruices vestras sicut patres vestri. Tradite manus domino: et venite ad sanctuarium eius: quod sanctificauit in eternū. Seruite domino deo patrū vestrorū: et auertet a vobis ira furoris eius. Si em̄ vōs reuersi fuerit ad ritulad dñm: et frātres vestri et filij habebūt misericordiam corā dominis suis qui illos duxerūt captiuos: et reuertetur in terrā hanc. Pius em̄ et clemens est dñs deus vester: et nō auertet faciē suam a vobis si reuersi fuerint ad eum. Igitur cursores pergebant velociter de ciuitate in ciuitatē per terraz ephraim et manasse: usq; ad cabulon: illis irridēntib; et subsamnātibus eos. Attamen quida-

et ad utilitatem eorum.
¶ Que sanctifica-
ta non fuit, ad unum,
laudes phase. ¶ Scri-
ptus est: Num. ix.
b. q nemo nisi sanctifica-
tus ficeret phase; si ce-
pectaret ponitus visus
ad secundum mensum.
cerent solennitatez acymorū in mēnse secundo: et
surgetes destruxerūt altaria quā erant in bierusalē:
atq vniuersa in quibus idolis adolebat incensio;
subuertētes piecerūt in torrentē cedron. Immo-
lauerūt autē phase quartadecima die mensis secu-
di. Sacerdotes quā atq leuitē tandem sanctificati
obtulerūt holocausta ī domo dñi: steterūtq in or-
dine suo iuxta dispositionem et legē moysi hois
dei. Sacerdotes vero suscipiebat effundendum
sanguinē de manib⁹ leuitarū: eo q multa turba
sanctificata non esset: Et idcirco immolarēt leuitē
phase his qui non occurrerāt sanctificari domino.
¶ Dagna etiā ps populi de ephraim et manasse et
isachar et cābulō quā sacrificata non fuerat comedit
phase non iuxta quā scriptum est. Et oravit p̄ eis
ezechias dicens: Domini bon⁹ ppiciabit cunctū q̄ i to-
putabit eis q̄ min⁹ sacrificati sunt. Que exaudiuit

B **a** **H**abacuc est populo. Hiero. i. li. be. qst. Aut nemine pol luti potuisse comedere pbase: quoniam statim mo rere: Et in eo dñs pla catu cognovit: quod co mederes exticti non sunt. **b** **S**olennitate acy morum. xv. luna ap. lis. **c** **A**llios dies septem: Et ita. xv. diebus fecerunt festa. **d** **F**requentie. i. mltitudo. **e** **H**aboclytorum. His licet erat facere phase: ut legi. Mne. ix. c. **f** **C**Urbe schierim. **g** **H**erue nit qsi nunc fidelis et pudentes.

Expo. La. XXXI.

Q **U**nqz hec fuisse rite. **a** **F**regerunt simu. i. alio locis: qz p. frigerent ea in hierusal. Et est argumentum quoniam pacia penitentia potest hoc accedere ad eionem corporis dñi. **b** **L**ucus voluptria. **c** **E**xcelsa curiositas. **d** **E**t altaria: vanitas sine cupiditatibus. Hoc enim triplici funiculo trahit diabolus post se ferre totum mundum. De quod Eccl. viii. b. Funiculus triplex difficile rupit. **e** **E**la. v. c. Ue que trahit. **f** **M**enitus euer. Glo. Post adventum saluatoris non solum in hierusal et in iuda: sed in cunctis nationibus orbis destruxit est idolatria: et diabolica corruuit sapientia. Et cresce numero fidelium: decrescit cultura demonum: donec in fine mundi obviam nos non uissimus. i. Cor. xv. d. et regnabit dñs solus in die illa. Esa. xix. a. Ascendet dñs super nubes. c. in. **G**astrop. i. tēpī et atrij. qz vocat casa: qz ibi excubabant sacerdotes et leuiti: ut solet fieri in castris. **n** **I**n legem moysi: Le. viii. xxiiij. et Num. xviij. b. **D**ar les: sacrificiorum quas dcepit moyses eis dñi. **E**xpo. xxv. et Le. viii. viij. **p** **F**ru menti ois cibi. q

a dñs: et placatus est populo. Feceruntqz filii israel qui inueniuntur in hierusalē solennitate acymoz septem dieb⁹ in leticia magna: laudates dñm p singulos dies: Leuite qz et sacerdotes p organa qz suo officio cōgruebāt. Et locutus est ezechias ad cor om̄i leuitarū qz habebat intelligentia bona sup dñm. Et comedebūt septem diebus solennitatis immolantes victimas pacificorum: et laudates dñm deus patrū suorū. **H**abacuc vniuersē mltitudini ut celebra ret etiā alios dies septem: qd et fecerunt cū ingenti gaudio. Ezechias autē rex iuda prebuerat mltitudini mille tauros: et septem milia ouium. Principes vero dederūt populo tauros mille: et oves decem milia. Sanctificata est ergo sacerdotū plurima multitudo: et hilaritate perfusa ois turba iuda tā sacerdotū et leuitarum: qz vniuersē frēc quētē qz venerat ex isrl: pse lytoz qz de terra israel et habitantū i iuda. Factaqz est grandis celebritas in hierusalē qualis a diebus salomonis filij dñi uid regis israel i ea urbe non fuerat. Surrexerunt autem sacerdotes atqz leuite benedicētes populo: et exaudita est vox eorum: peruenientqz oratio i habitaculū sanctū celi.

Q **U**nqz **Ca. XXXI:** hec fuisse rite celebra tā egressus est ois israel qz inueniuntur fuerat in urbib⁹ iuda: et frigerunt simula bra: succideruntqz lucos demoliti sunt excelsa: et altaria destruxerunt: non solum de vniuerso iuda et beniam: sed et de ephraim qz et manasse: donec penitentia euerteret. Reuersiqz sunt oes filij israel in possessiones et ciuitates suas. Ezechias vero cōstituit turmas sacerdotales et leuiticas p divisiones suas: vnuquēqz in officio pprimo tā sacerdotū videlicet qz leuitap-

ad holocausta et ad pacifica vt misstraret et cōsisterent: canerētqz i portis castroz dñi. Mars autē regis copia erat: ut de propria eius substantia offerret holocaustū manes p et vespere: sabbatis qz et calendas et solennitatib⁹ ceteris: sicut scriptū est in lēge moy si. Precepit etiā populo habitantū hierusalē: ut darent partes sacerdotib⁹ et leuitis: ut possent vacare legi domini. Qd cū perebruisset i aurib⁹ multitudinis plurimas qz obtulere pmitias filii israel: frumenti: uini et olei: mellis qz et omnium qz gigant humus decimas obtulerūt. Sed et filii israel et iuda qz habitabāt in urbib⁹ iuda: obtulerūt decimas boum et ouium: decimas sc̄toz qz voverāt dñs deo suo: atqz vniuersa portantes fecerunt aceruos plurimos. **M**ense tertio ceperunt aceruos fundamenta: et mense septimo compleuerūt eos. Cuius ingressi fuisse ezechias et principes eius: viderūt aceruos et benedixerūt domino ac populo israel. Interrogauitqz ezechias sacerdotes et leuitas: cur ita iacerent acerui. Respōdit illi acarias sacerdos primus de stirpe sadoch dicens: Ex quo ceperūt offerri primus i domino domini comedimus et saturati sumus: remāseruntqz plurima: eo quod benedixerit dominus populo suo: Reliquiarū autē est

copia ista quaz cernis. Precepit igitur ezechias: ut prepararent horrea in domo domini. Quod cū fecisset intulerunt tam primicias qz decimas: et qz cunqz voverāt fidēlēt. Fuit autē pfectus corū chōnenias leuita et semei frater eius secundus: post quem iehiel et acarias et naath et asahel et hierimoth: iobasbat quoqz et beliel et iesmachias et math et banaias ppositi sub manibus chōnenie et semei fratris eius: ex imperio ezechie regis: et acariē pōtificis domus domini: ad quos omnia pertinebant. Chōre vero filius iemna leuites et ianitor orientalis portae ppositus erat his qz spon te offerebantur domino: primisqz et consecratis in sanctis sanctoz: et sub cura eius eden et beniam: iesue et semeias: Amarias qz et sechenias:

Tinuōis potus. **r**

Oleuōis pulmenti.

s **A**bellis. In Le.

+ Lemire. 2.c.

vitico phibitū est of

ferri mel i templo. Sol.

Decimas mellis phibitū est offerri: sed nō

pmitias. **t** **E**t oīm

tc. Argumentū qz de

oībus terē nascētib⁹

dūt dari decime. **v**

Decimasqz sc̄to

rū. i. oblationes voti

uoz. Vel sic: Ipsi pri

us obtulerūt decimas:

qz sim legē debet da

ri: postea de residuo

gratis decimas obtu

lerunt. Tel decimas

sc̄toz dicit: qz pertinet

ad sancta. **w** **D**or

tates. Argumentū:

qz decimas agricole

debet ferre in horreū

ecclesie: qd nō seruat

hodie. **y** **A**ceruo

rū. i. domoz in qbus

reponebant acerui.

z **A**ceruos sege

tū vel domos aceruo

rū. a **i** **S**acerent in

terra: si reposui i hor

reis. b **P**rimi: id ē

summ. **c** **In do**

mo. i. in atrio domus

dñi. **d** **C**omedi

mūs sufficienter. e

plurima: de primis

oblati. f **B**en

edixerit. i. abūda

resecit bona ei. g

Reliquiarū. i. eoz

qz remāserunt nobis. h

Intulerūt in hor

reis. i **i** **S**ideliter

intuleri. k **S**ecundus

. i. post eū. l

Ad qz. l. regē et pō

tificem. m **In** sc̄to

sc̄toz. i. i sc̄ta de nu

mero sanctorum.

a In cunctis sacerdotiis; q.s. i. in habitabat; non possidebat. **b** **F**ratribus suis, s.l. sacerdotibus et leuitis dispensis in iudea. **c** **E**xceptis mari- id est propter illos inclusi- ue; quod distribuebat illis sic alios maribus. i. leuitis habitantibus in hierusalim. Et nota quod non vacat quod dicuntur mari- bus; quod quando oblationes erant de quibus comedebat tunc mares; ut legitur **L**euit. vi. b. Alio ve- ro de quibus comedebat oves: tunc mares quod feminis de familia sacerdo- tium; ut legitur **L**euit. xxiij. **d** **A**tribus annis et supra; quod minores nec in templo intrabat; neque portio- nes oblationum recipie- bant. Si autem inuenitis aliquibus quod leuita vniuersitatis accipiebat por- tionem quam alerebat; dispen- satio fuit. **e** **I**ngre- diebas; ad ministram ducere. **f** **E**t supple di- stribuerunt quicquid re- bat. **g** **C**onduce- bat in munere; i. venie- re in ministracionem.

A 4. Regl. 18.c. **V**er. 1. anno i*u*l
pra: quia leuitate circa
x. annū nō obserua-
bat ad tēplū: Immo
qñ tabernaculū por-
tabat d̄ loco ad locū:
eligebat leuitate a. xxx.
anno i supra: vt legit
supra. litij. Postq̄ s̄o
tēplū factū fuit suffi-
ciebat eligere leuitas
a. xx. annis et supra: qz
nō tant⁹ erat labor: ne
qz tāta fortitudine exi-
gebat vt a. **53**
¶ filiorū qz p̄ter p/
dictos. **54** Bonū/
charitate. **55** Rectū/
spe. in **56** Clerū/ fide.
Itē bonū sibi: rectuz
pxio: verū deo. Ad
57 Littū. ij. d. Sobrie et
iuste et pie viuam⁹ in
hoc seculo **58**. Bonū/
est op⁹: qz ex gratia ē
vel cū grā: **59** Rectū: qz
sine inclinatioē inten-
tionis: Clerū: qz sine
vanitate simulatiois.
60 Fermo fa. **XXVII.**

B **O**st qz hu
p. iuscemodi.
Boc. nq. Re/

a in ciuitatibus sacerdotu: vt
b fideliter distribueret fratrib⁹
suis partes/minoribus atq^s
c majorib⁹: excepti m⁹rib⁹ ab
d annis trib⁹ et supra:cunctis q^s
e ingrediebatur templuz dñi:
f Et quicqd p singlos dies cō
s duccebat i ministerio/atq^s ob
seruationib⁹/iuxta dimisiōes
suas:sacerdotib⁹ p familias/
b et leuitis/a.xx.anno et supra/
per ordines et turmas suas:
vniuersaq^s multititudini/tam
virorib⁹ q^s liberis eoz vtrius
q^s sexus/fideliter cibi de his
q^s sanctificata fuerat/habebā-
tur. Sed et filiorū aaron per
agros et suburbana vrbiz
singularū dispositi erat/viri
q^s partes distribueret vniuer-
so sexui masculino de sacer-
dotib⁹ et leuitis. Fecit ergo
ezechias vniuersa q^s dixim⁹
k in oī iuda: opatusq^s ē bōnū
et rectū et vērūz coram dñio
deo suo:in vniuersa cultura
misterij dom⁹ dñi/iuxta legē
et ceremonias: volēs req̄rere
deum suū in toto corde suo:
fecitq^s et prosperat⁹ est.
Ost q^s **(Ca. xxxii.**
p Et huiuscemōi verita-
tem/venit sēnacherib
rex assyrioz: et ingressus iudā
obsedit ciuitates munitas/
volēs eas cape. Qd cuz vi-
disset ezechias: venisse. s. sen-
nacherib/et totu^s bellū impē-
riu^s verti cōtra hierlm: inito
cū principib⁹ cōsilio/virisq^s
fortissimis/ut obturaret capi-
ta fontiu^s q^s erat extra vrbē: et
hoc oīm decernēte sentētia/
cōgregauit plurimā multitu-
dinē: et obturauerūt cūctos
fontes et riū^s q^s fluebat i me-
dio terre/dicētes: Ne vēniāt
reges assyrioz/et inueniāt
aqru^s abundātiā. Edificauit
q^s agens indūstrie/oīm mu-
rum q^s fuerat dissipat⁹: et ex-
truxit turres desup: et forin-
sec⁹ alterū muruz: Instaura-
uitq^s mēllo i ciuitate dauid:
et fec⁹ vniuersi generis arma-
turā/et clypeos: Cōstituitq^s
principes bellatoz i exērcitu:
Et cōuocauit vniuersos in

platę portę ciuitatis: ac locutus est ad cōr eorū dices: Viriliter agite et cōfortamini: nō lice timere: nec paueatis regē assyrioz / tūnīs multitudinē q̄ ē cū eo. Quid to em̄ plures nobiscū sūt q̄ cū illo. Cum illo em̄ est brachiū carneū: nobiscum dñs de⁹ nr̄: q̄ auxiliator ē noster: pugnatq̄ p nob̄. Confortat̄ q̄ ē ppl̄s huiuscemōi v̄bis ezechie regi iuda. Quę post q̄ gesta sūt milis sennacherib rex assyrioz fiūos suos hierlin (Ipe em̄ cuz vniuerso exercitu obsidebat lachis) ad ezechial regē iuda t ad oēm ppl̄m q̄ erat in vrbē dices: Hęc dicit sennacherib rex assyrioz: In quo habet fiducia: Sedetis obsessi in hierlin: Num ezechias decipit vos vt tradat morti i fame t siti: affirmas q̄ dñs de⁹ vester liberet vos de māu regis assyrioz: Nūqd nō iste ē ezechias: q̄ destruxit excelsa illū et altaria: et h̄cepit inde et hierusalē dices: Corā altari uno adorabit̄: et in ipso cōburebit̄ incēsum: An ignoratis q̄ ego fecerim et patres mei cunctis terrarū ppl̄is: Nūqd quāluerūt dij gentiū om̄q̄ frāz liberare regionē suā de māu mea: Quis ē de vniuersis dijs gentiū q̄s vastauerūt p̄ies mei: q̄ potuerit eruere populū suū de manu mea: vt possit etiā de⁹ vester eruere vos de hac māu: Nō vos ḡ decipiāt ezechias: nec vanā p̄suāsione deludat: ne q̄ credatis ei. Si em̄ nullus potuit de⁹ cūtarū gentiū atq̄ regnoz liberare ppl̄m suū de māu mea: t de manu patrū meo: cōsequēt̄ nec de⁹ vester potenti eruere vos de hac mānu mea. Sz t alia multa locuti sunt serui ei⁹: dñs deū: t h̄ ezechia fūu ei⁹: Epistolaz q̄z sc̄ripsit plenas blasphemie in dominū deuz isrl̄: t locut̄ est aduersus eū: Sicut dij gentiū ceteraz nō potuerit liberare poplos suos

gum. xvij. c. et. xir.
id ē post edificationē
répli: et celebrationē
phase. xiiij. anno regni
ezechie: ut legit. xij.
Reg. xvij. o

Imperitū: vel impe-
tū. p. Obturaue
rūt: vt n curreter aq.
q. Et rūt. i. iorda-
nē sūm qdā: quē dicit
obturasse. t. extintū eius
extinisse v exticasse.

Reveniant. i. ne
cūl venerint. s. In-
dustrie. i. prudenter.

Melilo. s. voragi
ne sion. v In ex-
ercitu. Cōtrānū v-
det. iiij. Reg. xvij.
c. Ibi enī legis grec-
chias misit mūera mī-
ta et magna sennache-
rib lachis: vt recede-
ret ab eo: Et iposuit
ei sennacherib tribunū
ccc. talenta argenti: et
xxx. aurii: et iuravit ei
sennacherib q nō no-
ceret ei. Seru est: sed
nō tenuit iuramentū:

Immo rupto fēdere
iuramēti misit obside-
re hierlm̄ tharhan et
rabsacē. t. Ad cor
corū. i. exhortatio
et solatiorie. v Cliri
liter agite: Ecce ex-
hortatio. 3. Holis-
te ti. Ecce cololio.
a. Multo em̄ tē.
Sile dixit belis̄ pue-
ro suo. iiij. Reg. vi.
d. b. Que postas
tē. Turre. s. edifica-
tē et munire. c. Ser-
uos suos: tharhan
et rabsacen: quē dicit
fuisse filiū eliae: s apo-
stasse. o. An w-
be: hierlm̄. c. An q-
babe. tē. Slo. Nec
oia i. Reg. et in Elala
apha plenī sc̄pta sūt
iii. Reg. xvij. et
xir. et Es. xxvi. l

Excelsa ill̄. In b-
mētū sennacherib: qz
illa nō erat excelsa de-
sed idolo: s. g. Et
hierusalem. i. bema-
min. b. Altari: qd
fecit salomo. i. An
igno. Herba sūt sen-
nacherib. k. Et hac
manu. q. Non.

Cōsequēter. Ar-
gumentū est a sūt. in
laabanu. i. potestare.

Serui cl̄. s. ser-

nacherib. a Qui p/ cussit. Glo. Nec in Esaiā fīm planicē hī storē plane glosau/ mus. b In igno/ minia. Hiero. i. lib. heb. q̄st. Dicunt he/ brei ei barba et caput rāsum: in ignominia: Iux illud Esā. viij. d. In illa de rāder dñs ī rege assyrioz caput et barba. c Ingres/ sus: ip̄e. s. sennache/ rib. d Domū dei/ sui: q̄ fuit in iniue. e Sili. i. adramelech 4.3.19. g. et serarar: qb̄ p̄posue/ rat filū minorē. f De vtero eius: q̄s sennacherib ip̄e genu/ es. 7. d. rat. g In dieb̄ il/ lis. t. Glo. Nec i li/ bro Regū plenī sūt sc̄pt̄. iii. Reg. xvij. et. xx. a. b Eleḡ ad mor. fīm causas/ iſteriores. i Ora/ uit; p filio habedo: i q̄ p̄missio facta dāuid īpleret: et etiā p l/ beratiō ciuitat. k Signū: q̄r exaudit/ esser reditū. s. solis. i Retribuit. i. gratias renuit. m Eleua/ tū: de fuga sennache/ rib: et de nece hostiū. n Cōtra cū: Nō tū/ tpe ezechie. o Po/ stea: p̄cūlū. s. infir/ mitate. p Iccircō: q̄ hūliar. q Ar/ getū eloquēt̄. s. r Et aurī. i. sapientie. s Lapidis p. i. vir/ tū. t Aromatū: id ēbone fame. v Armoriū: sincerita/ tis et veritas. x Clā/ sorū: sc̄tō: vēderiō rū. y Frumēti di/ lectiōis. z Elipi de/ votiōis. a Olei/ pietatis. b Dre/ sepiā oīm. iii. cōso/ latiōes miseriōz. c Caulas: cōfilia sum/ pliciuz. d Ul̄beres/ sex: sex opa misdeie. g Yon: nomē son/ tis. f Es. i. aq̄s. Subter: in tēplū/ s. et sion. h De/ portēto. Glo. So/ lis reditū significat p/ linea. i Dere/ liqt̄ eu. Glo. i. nō co/ bibuit p̄ pp̄b̄t̄ ne/ ostenderet thesauros/ suos et thesauros do/

de manu mea: sic et deus eēc/ chie eruere nō poterit pp̄līm/ suū de māu ista. Insup̄ cla/ more magno lingua iudai/ ca ī pp̄līm q̄ sedebat in mu/ ris hierlm̄ p̄sonabat: vt ter/ reret eos et capet ciuitatē. Lo/ cutusq̄ est ī dēu hierlm̄: sic/ aduersuz deos pp̄lōz terre/ opa manuū hoim. Drauerit/ igit̄ eēchias rex: et esaias fi/ lius amos pp̄hetes aduers/ sus hāc blasphemā: ac vo/ ciferati sunt vsq̄ in celū. Et/ misit dñs angelū: qui p̄cul/ sit oēm virū robustū et bella/ torē et principē exercit̄ regl̄/ assyrioz. Reversusq̄ ē cūm/ ignominia ī terrā suā. Cūq̄/ igrēssus esset dōmū dei sui/ filij q̄ egressi fuerāt de vtero/ eī: interfecerūt eum gladio. Saluauitq̄ dñs eēchias et/ habitatores hierlm̄: de māu/ sennacherib regis assyrioz: et de manu oīm: et p̄stitut ei/ q̄tē p̄ circūtū. Multi etiāz/ deferebant hostias et sacri/ ficia dñs in hierlm̄: et munera/ eēchiae regi iuda: Qui exal/ tāt̄ est post hēc corā cūctis/ s gētib̄. In dieb̄ illis egrota/ uit eēchias vsq̄ ad mortē: et/ drāuit dñm: Exaudiuitq̄/ eū: et dedit ei signū: Sz non/ iuxta bñficia q̄ accepat rētri/ buit: q̄r eleuatū est cor eius: Et facta est ī eū ira: et cōtra/ iudā ac hierlm̄. Hūliatusq̄/ ē p̄osteā eo q̄ exaltatū fūissz/ cor eī: tā ip̄e q̄ et habitato/ res hierlm̄: et idcirco nō ve/ nit sup eos ira dñi ī dieb̄ eēc/ chie. Fuit autē eēchias di/ ues et inclyt̄ valde: et thesaу/ ros plurimos sibi cōgrega/ uit ārgēti et āuri et lāpidis p̄/ ciosi: arōmatū et ārmōz vni/ uersi generi et vālorū magni/ p̄cij: Apothecas q̄z frūmē/ tiūni et olei et p̄sepiā oīm/ cūmetor: cāulasq̄ pecori/ bus et vrbēs sex edificauit. H̄abebat q̄pp̄e greges ouīn/ et armētor innumerabiles: eo q̄ dedissz ei dñs substātā/ multā nimis. Ip̄e est eēchias/ q̄ obturauit supiore ſon/ tem aquarū gyōn: et auertit/ s eās subtēr ad occidentē vr/ bis dāuid. In oīb̄ opibus/ suis fecit p̄sp̄e q̄ voluit. At/ tñ in legatione principū ba/ bylonis q̄ missi fuerāt ad eū/ vt interrogaret de p̄ortento/ qd̄ acciderat sup̄ trā dērel/ q̄t eū dē vt tēptaret et nota/ fierēt oīa q̄ erāt in cōrde eī. Reliq̄ autē fīmonū eēchiae/ et misericordiarū eī: scripta/ sūt ī vīſiōne esaiē filij amos/ pp̄hetē: et in librō regū iuda/ et israel. Dormiuitq̄ eēchiv/ as cū patrib̄ suis: et sepelie/ rūt eū supra sepulchra filio/ rū dāuid: Et celebrauit eius/ exequias vniuersus iuda: et/ oēs habitatores hierlm̄.

Egnā Ca. XXXIII.

Ruit manasses filī eī: pro eo. xij. annōrum/ erat manasses cū regnare ce/ pisset: et q̄nquaq̄intaquinq̄/ annis regnauit ī hierlm̄. Fe/ cit autē malū corā dñs iuxta/ abominationēs gentiū: quas/ subuertit dñs corā filijs isrl̄: et cōuēr̄ istaurauit excelsa/ q̄ demolit̄ fuerat eēchias/ p̄ eī: p̄struxitq̄ aras baali:/ et fec̄ lucos: et adorauit oēm/ v militā celi: et cōluit eā. Edifi/ cavit q̄z altaria ī domo dñi: de q̄ dixerat dñs: In hierlm̄/ erit nomē meū ī ēternū. Edi/ ficit autē ea cuncto exerci/ z tui celi: ī duob̄ atrijs dom̄/ dñi: Trāsireq̄ fecit filios su/ os p̄ ignē ī valle bēnēnon. Obseruabat somniā: secta/ bat auguria: maleficē artib̄/ iſuiebat. H̄abebat autē secū/ magos et incātatores: multa/ q̄ mala opat̄ ē corā dñs: vt/ irritaret eū. Sculptile q̄z et/ cōflatile signū posuit ī dō/ mo dñi: de q̄ locut̄ ē dñs ad/ dāuid et ad salomonē filium/ eī: dices: In domo hac et ī hierlm̄ quā elegi d̄ cū/ cīl tribub̄ isrl̄: ponā nomē meū ī sep̄tūnū: et moue/ re n̄ faciā pedē isrl̄: de tra quā tradidi patrib̄ eōz: ita dūtaxat si custodierint facere q̄ p̄cepi eis: cun/ ctāq̄ legēr̄ cerimōias atq̄z iudicia: q̄ mādaui p̄ ma/ nū moyli. Agit̄ manasses sedūxit iudā et habitatores/ hierlm̄: vt facerēt malū sup̄ oēs gētes: q̄s subuerte/ rat dñs a facie filiorū isrl̄. Lōcutusq̄ ē dñs ī dēu et/ ad pp̄līm illī: et attēdē nolue fūt. Idcirco sup̄idurit/ eis p̄ncipes exēc̄ reglassyrioz: cep̄t̄q̄ manassē:

mus dñi alienigenis.

k In corde. Glo. Oculta elatio men/ tis. l In vīſiōne esaiē: i. libro vbi cō/ tinent visiones Esā. xxvij. m In li/ bro re. iii. Reg. xx.

n Sup̄a se/ pulchra. Glo. q̄ se/ pulchru eī ē excelsi/ p̄zerogatiua meriti et/ pietatis.

Expo. La. XXXIII.

o Egnauit q̄c/ p̄ Duodecum/ annorum. Hoc habet. iii. Reg. xxi. a. q Con/ uersus: ad malū. r Excelsa. i. phana in/ excelsis. s Adora/ uit corpē. t Mili/ tā. Hiero. i. li. he. q̄/ stio. dīc. i. xij. siḡ q̄ sūt/ in codiaco vt tradūt.

y Colūt̄ mēte. x Altaria idoloz. y Exercitū celi. Hiero. in li. heb. q̄st. id est sub noīe stellarū demonia coluit. z

A 4. Reg. 21. a.

In duob̄ atrijs: interiori et exteriori. a Beennō. Hiero. Qui alio loco dicit̄ gebennō. i. vallis filio/ rū emon. b Son/ minia T. Quē dia p/ hibent. Deut. xvij. b.

c Signū. i. simula/ crum: vnu quidē scul/ ptum et aliud cōfla/ tum. d In domo/ dñi. i. in atrijs dom̄/ dñi. e Sedurit/ exēplo. f Habito/ res hierusalē: id ē/ beniamitas. g Lo/ cutusq̄ p̄ pp̄b̄t̄: marime p̄ esaiā. h

Ad eum. s. manas/ sen. i Et noluerūt/ attē. Hiero. i. li. heb. q̄stio. Tradūt̄ hebrei/ cūdē manasse fuisse fi/ liū filiē esaiē. Sz hai/ mo dīc in p̄logo qdā

B

Acōmentarijs: ad est cicerarij. b
Instauren̄t. i.
Rum̄as reperant. c
Illata. i. oblata. d
Reliquijs: q̄ remā/
 serat a captiuitate. e
Sartirēt: vñ dicitur
 sartatecta. f **A**d cō/
 tignationē. i. ad cō/
 positionē et cōnexio/
 ne. **V**el cōtignationē:
 id ē ad facienda tigna/
 dom⁹ et cōnectenda ī/
 edificio dom⁹. g
Ad cōmissuras. i.
 interrupturnas. **E**st cīn/
 pōe cōmissura ptiun/
 cula secta ī toto. **U**n/
 in Regis in hoc loco
 dīcū est: vt edificare/
 tur qđ interrupturn est.
Quas. i. domoi.
Oui. i. oparij.
Fideliter: qz fi/
 dei coꝝ sine rōne red/
 dēda dabat pecunia.
Gregebāt. i. festi/
 nabat. m **H**egle.
 pdicti. l. n **S**cri/
 be: scriptores: vt nō/
 sit hic nomē dignita/
 tis sed officij: qz scri/
 bebat expēsas. o
Adagistri operū.
Librū. i. deutero/
 nomiū: quē moyses
 fecerat reponi ī arca:
 Deut. xxxi. g. q
Ad regē. i. iofia. r
Sille. i. rex. **S**ci/
 dit vesti. h timore et
 stupore. Audiuit em̄
 maledictiones qz fece/
 rat moyses Deut. xx/
 vii. in transgressores
 legl: et crebras dñi cō/
 minatiōes si sequerēt
 idola: qz ejaceret eos
 de tra: Et mirabat qz
 adhuc essent in terra:
 et verebat immunitate
 captiuitatē. Prēterea
 Deut. xvii. d. p̄cipit
 vt rex faceret sibi scri/
 bi deuteronomiū: et le/
 geret illū: **U**n qz hoc
 omiserat timuit. t
Orare. i. psulite: vt
 dicit in Regl. quid. s.
 facere debeam⁹ ne ira
 dñi veniat sup nos.
Stillauit. i. pau/
 latim venit. x **A**d
 holdan. S̄z querit:
 Quare nō iuerunt ad
 bieremij. p̄phetā: R̄f/
 sio. Forte nō iuenerit
 eū. **E**el pon⁹ qz null⁹
 momentū adhuc erat.

a ioha filium ioachāq acōmēn/
 b tarījs: vt instauraret domū
 dñi dei sui. Qui venerūt ad
 helchiam sacerdotem ma/
 gnū: acceptāq ab eo pecu/
 niā q̄ illata fuerat in domū
 dñi: et quā cōgregauerat le/
 uitę et ianitores de manasse
 et ephraim: et vniuersis reli/
 quijs israel: Ab omni qz iu/
 da et beniamin et habitatori
 bus hierusalē tradiderūt in
 manib⁹ eoz: qui ḥerāt ope/
 ribus ī domo dñi: vt instau/
 rarent templū: et infirma qz
 sartirēt. At illi dederūt eam
 artificibus et cemētarijs: vt
 emerēt lapides de lapicidi/
 s nis: et ligna ād cōmissuras
 et edificij: et ad contignationē
 b domorū quas destruxerant
 k reges iuda. Qui fidēliſ cun/
 cta faciebat. Erāt aut̄ ḥpo/
 siti opantiū: iabath et abdi/
 as de filijs merari: ḥachari/
 as et mosollā de filijs caath
 q̄ vrgēbant opus: Omnes le/
 uitę sc̄iētes organis canere.
 Sup eos vero qui ad diuer/
 sos v̄sus onera portabant/
 erant scribē et magistri de le/
 uitis ianitores. Cūq̄ efferrēt
 pecuniā q̄ illata fuerat in tē/
 plum dñi: repperit helchias
 p sacerdos librū legis dñi q̄
 dat⁹ fuerat p manū moysi:
 et ait ad saphan scribam: Li/
 brum legis inueni in domo
 dñi: Et tradidit ei. At ille in/
 q tulit volumen ad regē: et nū/
 ciauit ei: dices: Omnia q̄ de/
 disti ī manus seruorū tuorū/
 ecce cōplentur. Argentū qđ
 repertū est in domo dñi: con/
 flauerunt: datūq̄ est ḥfectis
 artificiū: et diuersa opa fabri/
 cātū: Prēter ea tradidit mi/
 hi helchias sacerdos hūc li/
 brū. Quē cū rege ḥsente re/
 citasset audissetq̄ illē verba
 legis: scidit vestimenta sua:
 et ḥcepit helchiq̄ et aichā fi/
 lio saphan: et abdon filio mi/
 cha: saphan qz scribē et asaī
 seruo regis: dices: Ite et ora/
 te dñi p me et p reliquijs is/
 rael et iuda super vniuersis
 sermonibus librū istū qui re/
 pertus est. **M**agnus em̄ fu/
 ror dñi stillauit sup nos: eo
 q̄ nō custodierit pres n̄ river/
 ba dñi: vt faceret oia q̄ scri/
 pta sunt ī isto volumine. Abiit
 igit helchias et hi qui simul
 a rege missi fuerant ad hōl/
 dan p̄phetē vxorē sellūm fi/
 lij techuath filij hasra: custo/
 dis vestū: q̄ habitabat hie/
 rusalem in secunda: et locuti
 sunt ei verba q̄ supra narravi/
 mus. At illa r̄ndit eis: Hec
 dicit dñs deus israel: Dicite
 viro q̄ misit vos ad me: Hec
 dicit dñs: Ecce ego inducā
 a mala sup lōcū istū: et sup ha/
 bitatores ei⁹: cūcta q̄ male/
 dicta q̄ scripta sunt in libro
 hoc: quē legerūt coram rege
 iuda: qz dereliqueat me et sa/
 crificauerūt dijs alienis: vt
 me ad iracundiā puocarent
 in cūctis opibus manū sua
 rum. Idcirco stillabit fūror
 meus sup locū istū: et nō ex/
 tinguet. Ad regē aut̄ iuda q̄
 misit vos p dño dep̄cādo: sic
 loquimini: Hec dīc dñs de/
 israel: Quia audisti v̄ba vo/
 lumonis atq̄ emolliū ē cor/
 tuū: et humiliat⁹ es in cōspe/
 ctu dei sup his q̄ dicta sunt
 cōtra locū hunc et habitato/
 res hierusalē: reueritusq̄ fa/
 ciem meā: scidisti vestimenta
 tua: et fleuisti coram me: ego
 qz exaudiui te dicit domin⁹.
 b **S**ā em̄ colligā te ad patres tuos: et ifereris ī sepul/
 chrū tuū in pāce: nec videbūt oculi tui om̄ne malū
 qđ ego inductur⁹ sum sup locū istū: et sup habita/
 tores ei⁹. Retulerūt itaq̄ regi cūcta q̄ dixerat. At
 ille cōuocatis vniuersis maiorib⁹ natu iuda et hie/
 rusalem ascēdit in domū dñi: vnaq̄ oēs viri iuda et
 habitatores hierusalē: sacerdotes et leuitę: et cun/
 ctus popul⁹: a minimo v̄sq̄ ad maximū. Quib⁹
 s audientib⁹ ī domo dñi: legit rex oia verba vol/
 unis: et stans in tribūnali suo: pcussit sedus co/
 rā dñi: vt ambularet p̄st eū: et custodiret ḥcepta
 et testimonia et iustificatiōes ei⁹: ī toto corde suo:
 et in tota aīa sua: faceretq̄ q̄ scripta sunt in vol/
 mine illo qđ legerat. Adiurauit qz sup hoc oēs q̄
 repti fuerat in hierusalē et beniamin. Et fecerit ha/
 bitatores hierusalē iuxta pactū dñi dei patrū suor̄.
 Abstulit q̄ iofias cūcta abominatiōes de vniuer/
 sis regiōib⁹ filiōib⁹ isrl̄: et fecit oēs q̄ residui erāt ī is/
 rael seruire dñi deo suo. Cunctis dieb⁹ vite eius
 nō recesserit a dñi deo patrū suor̄. **Ca. XXXV.**

4 Reg. 24.4.

G

E

Sellū. Glo. quē
 hebrei ānunciāt auun/
 culū ēē hieremij: p̄ies
 ananeel: a q̄ emit hie/
 remis agrū ī anathot

Unde. **H**iere. xxxij. b
 dixit dñs ad hiere: Ecce
 ananeel fil⁹ sellū: patruel tu⁹ vēiet ad te

dīcēs tibi: Eme agrū
 meū ī anathot. **G**lo. In se/
 cūda pte. l. muri. p q̄
 vēt editio h̄z ī masse/
 na: quasi nomen loci.

Massena q̄ ippe terp/
 ta sc̄a: a **L**ocū
 istū. l. h̄ierusalē. a

Stillabit. i. paulat̄
 veniet. b **F**uroe
 .i. pena. c **P**on/
 extingueſ: qz q̄ du/
 rabit: sicut captiuitas
 p.tribuum adhuc du/
 rat. d **J**ā em̄. i. in/
 breui. e **J**n pace.

Qđ nō ē intelligēdū
 de pace ipius regis:

Iphe enim occisus a
 pharaōe nechao. līj.

Regl. xxiij. f. sed de
 pace pp̄li: Et ē sens⁹:

Infereris in pace. i.
 p̄us q̄ hec mala q̄ cō/
 minat⁹ ē de⁹ sup hie/
 rusalem et ei⁹ habitato/
 res sc̄iat. **D**ixerat:

holda. s **L**egit: ipē
 met. b **J**n tribū/
 nali. i. sup gradum li/
 gneū quē fecerat salo/
 mō. **M**ōst eū:
 imitās eū et p̄q̄as mā/
 data eius.

Ecit autem
Iosias rc.
a Capensis

Primi. I. apostol. **Dominus ornatur arca conseruatur.** **Dominus ideo in licto. dominus hebrews. quistondon,
Notandu qui arca dominis elata de templo fuerat:
quaz modo induci in
templum iostas preci-
pit. **E**pe enim achaq
qui simulacha in tem-
plo missa sunt clara est
inde et ducta in domum
sellam auunculi hiere-
miae: vbi primansit visus
ad ipsi*s* iosie. **M**on em-
poterat arca dei esse:
vbi erant simulachra
introducta et gentilis
ritus obseruabat. **C**on-**

Descripsit Salo. Supra dictū ē q[uod] dauid fecit descriptiōēs istā. Sol. Dauid instituit leuitas et sacerdotes: sed salomon singulis p[ro]priū locum assignauit: et ita dauid descripitionē sacerdotū et leuitarū inchoauit: et salomo consummavit.

Dignuent⁹ in so-
lēnitāte. i. ad facien-
dū solennitātē. e
Hec supple fuerunt.
Flōuerat. i. pmi-
serat. **G**obtule-
rūt. i. dederūt popu-
lo/ ut haberet qđ offer-
ret. **H**omūrum:

Bret. h. **C**omixtum:
Et volebant. id est communiter. 1

Sanguine agni. k
Separauerunt ei.
s. holocausta. l. Ut
daret zc. Sed quō
poterat hoc fieri/ cūz
holocausta tota deo
cremēt: Sol. Holo-
caustū hic large acci-
pitur p sacrificio: de
quo siebat tres pres.
Era dei altera facer

Ena dei: auera iacer
dotu: tertia offerentu.
min libro: Levit.
nophale. i. agnum
patchalem. o **S**cri
ptu: vel pceptu.
Parauerit: levit
l. q **D**rophetaꝝ
regl dauid. biero.

regi dñi. Et tunc.
ili. de heb. q̄st. Ideo
ppherz regl dicebā/
tur; qz cū dauid rege
canebat. r At nec
in p̄ucto zc. In q
notak diligētia lacer/
dotū. Argumentū cō
tra illos; qz fādiū a su/
is ecclēsijs se absētāt.

Ecit autem iohannes in iherusalem phase dho: quod immolatus est quarta
a decima die mensis primi. Et constituit sacerdotes in officijs suis: hortatusque eis ut ministraret in domo domini. Leuitis que ad quorum eruditionem ois israel sacrificabat domino locutus est: Domine arcum in sanctuario templi quod edificauit salomon filius dauid rex israel. Nequamque enim ultra eam portabis. Hunc autem ministrate domino deo vestro et populo eius israel: et preparate vos per dominos et cognationes vestras in divisionibus singulorum si-
c utcepit dauid rex israel: et
e descripsit salomon filius eius:
Ministrate in sanctuario eius per familias turmasque leuiticas: et sanctificati immolate phase: Fratres etiam vros ut possint iuxta verba quam locutus est dominus in manu moysi facere: Preparate. Dedit preterea iohannes omni populo qui ibi fuerat inuenient in solennitate phase agnos et hedges de gregibus et reliquo pecore triginta milia: bouum quoque tria milia.
e Hec de regis universa substantia. Duces que eius sponsi te quod invenerat obtulerunt tam populo quam sacerdotibus et leuitis. Porro helchias et zacharias et iehihel principes domus domini dederunt sacerdotibus ad faciendum phase pecora commixtum duo milia sexcenta: et boues trecentos. Chonarias autem et semieas etiam et nathanael fratres eius necnon asabias et iahibel et iocabad principes leuitarum dederunt ceteris leuitis ad celebrandum phase quingentos milia pecorum: et boues quingentos. Preparatusque est ministerium: et steterunt sacerdotes in officio suo: leuitique quoque in turmis iuxta regis imperium: et immolatus est phase. Asperseruntque sacerdotes manus suas sanguine: et leuitique detraxerunt pelle holocaustorum: et separaverunt ea ut darent per domos

et familias singulorū: et offer-
rentur dño sic scriptuz est in
librō moysi. De bob⁹ qđ se-
cerunt similiter: et assauerūt
n̄ phāse sup ignē: iuxta qđ ille
o ge scriptū est. P̄dificas
verò hostias coixerūt in lebe-
tis et cacabis et ollis: et festi-
nato distribuerunt vniuersē
plēbi: sibi aut̄ et sacerdotib⁹
p̄ postea p̄aauerūt. Nā in ob-
latiōe holocaustoz et adipū-
vſqz ad noctē sacerdotessue
rūt occupati: vñ leuitē et sibi
et sacerdotib⁹ filijs aarō/pa-
rauerūt nouissimus. Porro
cantores filij asaph stabant
in ordine suo iuxta h̄ceptuz
david et asaph et hemā et idi-
a thun / pphētarum regis da-
uid. Janitores vero p̄ por-
tas singulas obseruabāt ita
vt nec i p̄lūcto quidē disce-
derent a ministerio: Q̄d obrē
et fratres eoz leuitē para-
uerūt eis cibos. Dis igitur
cultura dñi rite cōplerat ē in
die illa vt facerent phase: et
offerret holocausta sup alta-
re dñi iuxta h̄ceptum regis
iosie. Fecerūtqz filii israel q̄
reperti fuerāt ibi phase in tē-
pore illo: et solēnitatē acymo-
rum septē diebus. Non fuit
phase simile huic in israel a-
diēb⁹ samuelis pphete: sed
nec quisqz de cūctis regibus
israel fec̄ phase sicut iosias:
Sacerdotib⁹ et leuiti et om̄i
iuda et israel q̄ repertus fue-
rat et habitantib⁹ in hierusa-
lem: octauodecimo anno re-
gni iosie hoc phase celebra-
v̄ tū est. Postqz istārauerat
iosias tēplū ascēdit nēchao
rex egyp̄ti ad pugnandū in
charchamis iuxta eupratē:
et pcessit in occursum ei⁹ io-
sias. Et illē missis ad eū nū-
cijs ait: Quid mihi et tibi ē rex
te hodie venio: si cōtrā alia pu-
me de festinato ire h̄cepit. D
facere qr̄ meū ē ne iterficiat
uerti: sed p̄parauit h̄ eū bellū:
bus nechao ex dñe dei: Uerū p̄
cāpo mageddo. Ibiqz vulnera-
dixitqz pueri suis: Educite m
vulnera! sū. Qui trāstulerit eū

a In mausoleo. i. in sepulchro. b Lamentatiōes: siue threnos lamentabiles quaduplici alphabeto describēs;

dicens: Quomodo se

der sola ciuitas plena

populo ē. Zbren. i.

a. Hoc aut̄ q̄druplici

alphabeto hieremias

prophetice deplozat

uit q̄tuor captiuitatis:

Quarū p̄ma sub

the gladphalasar. iiiij.

Regl. xvij. a. xvij. b.

Tertia sub nabuchodonosor

iiij. Re. vij. Quarta

sub tito et respasione:

Ecclesiastica historia.

Quē significat quat-

tuor captiuitatis: q̄

bus diabol⁹ captiuat

āiam peccatrice. Pri-

ma est in delectatione

cogitationis. Sc̄da in

psens opis. Tertia i

ī ope. Quarta i cō

suetudine. Tel certe

prima est in consen-

su: sc̄da i ope: tercia in

cōsuetudine: q̄rta i de-

speratio. De quib⁹

Amos. ii. a. Sup tri-

b⁹ scelerib⁹ moab ē.

c Mūsia et no-

hiero. i lib. de he. q.

Mūsima i hoc loco

dicit eo q̄ nō cōsuluit

dominū virū deberet

pgere ē nechao.

Dix. Ca. XXXVI.

d Utit ḡ po-

pulus ter-

re ioachaç:

mediu. i. nūliu iosię.

e Amouit a reg-

no: q̄ sine ei⁹ auctoritate fuerat sublimat⁹.

f Uerit nomen:

in signū subiectuōis.

g Reliq⁹ autē ē.

Blo. q̄ deū opib⁹ ir-

ritauit; verba p̄phe-

tarū q̄ ad se missi sunt

querrit; et librū hiere-

mīc scalpello scindēs;

in ignē piecit. Hiere.

xvij. e. b Abo-

mitiones. Blo.

Hiero. Sc̄m hebre-

os caput i rotūdū to-

tondit; sup mortū sti-

gnata i corpe suo fe-

ci. q̄ in corpe mortui

inuicta sunt: Un p̄z q̄

fecit ē legem: Leuit.

xij. f. Mō incideret car-

nes vestras: neq̄ figu-

ras aliq̄ et stigmata

faciel̄ vob. i In-

uēta sūt i eo: i q̄b⁹

currū qui sequebat eū more regio: r asportauit eū i hie-

rusalē. Mortuusq̄ est et se-

pult⁹ in māuseolo patrū suo

rum: r vniuersus iuda r hie-

rusalē luxerūt eū: hieremias

maxie: cui⁹ oēs cātores atq̄

cātartices v̄sq̄ in h̄sentē dīc

b lamētatiōes sup iosiā repli-

cant: r q̄si lex obtinuit in iſrl:

Ecce scriptū referit i lamēta-

tionib⁹. Reliqua aut̄ sermo-

nū iosię et misericordiarū

eiū q̄ lege h̄cepta sunt dñi:

op̄a q̄z illi⁹ p̄mā et nouissia-

scripta sūt in libro regū iſrl r

iuda. Ca. XXXVI.

C **A** Utit ērgo popul⁹ ter-

re ioachaç filiū iosię:

et cōstituit regē p pa-

tre suo i hieusalē. Eliginti

trū annoz erat ioachaç cū

regnare cepisset: r trib⁹ men-

sibus regnauit i hieusalē.

f Amōuit autē eū rex egypti

cum venisset hieusalē: r cō

deminauit terrā centū talēt̄

argēti: et talēt̄ auri: Con-

stituitq̄ p eo regē eliachim fra-

trē ei⁹ sup iudā r hieusalē: r

v̄rtit nomen eius ioākīm.

Ipm̄ vero ioāchaç tilit se-

cum: r adduxit i egyptum.

Eliginti quinq̄ annorū erat

ioakim cum regnare cepis-

set: r vndecim annis regna-

uit i hieusalē: Fecitq̄ malū

corā dñi deo suo. Contra

hūc ascēdit nabuchodonosor

rex chaldeoz: et vinctū

catenis duxit i babylonē:

Ad quā et vasa dñi tam

maiora q̄ minorā: et thesa-

ros tēpli r regis r principū

trāstulit i babylonē. Incē-

derūt hostes dñm̄ dei: de-

struxerūtq̄ murū hieusalē:

vniuersas turrēs combusse-

rūt: et quicqd̄ p̄ciosū fuerat

demolliti sūt. Si q̄s euaserat

gladiū duct⁹ i babylonē ser-

uiuit regi r filijs eius: donec

imparet rēx persaz: r cōple-

retur sermo dñi ex ore hiere-

a mīc: et cēlebraret fr̄a sabbatā

ta sua. Cunctis em̄ diebus

desolatiōis egit sabbatum,

XXXVI

mortu⁹ est. Hoc dīc ad differentiā manasses: q̄ mītas fecerat abomiatiōes: s̄ nō fuit iuēt⁹ i morte. k In libro re.

lij. Regl. xxij. l

l Joachin fili⁹ ei⁹.

Blo. Hiero. Scien-

dū aut̄ q̄ nomē istius

ioachin i q̄ alio noīe

iechōias dñi nō ex eis/

dē elemēt̄ i fine apud

hebreos scribit q̄b⁹ r

p̄is ei⁹ ioachim/q̄ et

eliachim: s̄ priorē i.

patrē i fine noīs per

cap̄ et mem. i. p̄ k/r

m. Sc̄m aut̄. i. filiū

ḡ kupb et nun anno-

tāt. i. p̄ a/cū aspiratiōe

et n. Us̄ nō put̄ i

dñi. i. a. esse ioachin

q̄ in Ezech. exordio

ioakim scribit. Iste

extremā syllabā kim

h̄z ille chin. Et iōo ē

euāgelio f̄z Matth.

vna videt deesse ge-

neratio: q̄ sc̄da telle-

redacas deficit i ioa-

kim filio iosię. Ter-

tia incipit a ioachin

filio heliachim: quod

ignorās porphyri⁹ i

calūntā struit ecclie:

suā oīdēs imperitiā,

dū euāgelistē mathēi

arguere nīt̄ falsitatē

m. **D** Isit nabu-

clauso āno: s̄ nō a p̄i-

cipio regni. n. **R** e-

cessit: fracto federe

suramēti q̄d̄ cū eo ha-

buerat: q̄d̄ multū di-

splicuit deo. **O** In-

durauit: cogitans

q̄ aliud haberet regi

egypti. p. **Q** uā

sc̄tificauit: dñs. iij.

Regl. viij. s̄ salomo-

ne. q. **D** e nocte. i.

studiose. r. **R** egen-

chal. s. nabuchodo-

nosor. s. **S** uuenes:

q̄s hieremias deflet i

threnis. t. **D** ibl̄:

dñs. v. **E** l. s. nabu-

chodonosor. x. **P** o-

m̄ dei. i. tēpl̄. y

Quicqd̄ p̄. Zbren

j. d. Dñu suā misit

hostis ad oīa deside-

rabilia: q̄ vidit gētes

ingressas i sanctuarī

suū. z. **R** ex psaz:

id ē cyr⁹ q̄ babylonē

destruxit. a. **L** ele-

brare t. i. cessaret ab

agricultura. Blo. Do-

nec. s. i. pleaf. lxx. ān̄:

Hiere. xxv. c. r xxix. c.

De hoc etiā sabbatis

mo dñr Leuit. xxvij. f.

Ca. XXXVI.

B

Oratio

Placebit terra sabbata sua: Luctis dieb⁹ qb⁹ fueritis i fra
 hostili / sabbati caput et reges et in sabbato solitudinis sue.
a. Dū cōplerent: Iux⁹ pphetiā lliere. xxv.c. b. **S**u
 scitauit. i. dedit ei voluntate faciendi qđ pphetiē pdixerat.
c. Hec dicit cyrus r̄c. Glo. lliero. Finis libri Paral.
 silis est pncipio libri
 esdrē sacerdotis. Uñ
 qđ expoſui⁹ ibi / hic
 replicari nō est opus.
 Ex hac Glo. pars qđ li
 ber Esdrē recte seq̄t et
 continua ad librum
 lliere. 25.c. **D** Paralipomeno. d
 et. 29.c. **Q**uis ex vobis ē:
 id ē si qđ ex vobis iu
 deus ē / reuertatur: et
 dñs sit cum eo. e
 1. Esdrē. 1.a **A**scēdat: in terrā p
 missionis. loq̄t s̄m
 sitū terrē. Nota qđ h̄
 explicit Paralipome
 non: qđ vero sequit ē
 orō manasse.
Expli. Expositio li.
 scđi Paralipomeno
Incipit Expositio
 orōnis Manasses.
Omne r̄c.
d Glo. Inuo
 cat deuz: quē
 dñm oīpotēte suis ē
 ruinis expertus. g
Abraā isaac et ia
 cob. Glo. Justorum
 oīpotēs de⁹ est: nō im
 pioz qđ sibi noua fig
 mēta cōponunt. Cur
 istoz triū tm̄ de⁹ ēiet
 nō etiā alioz: Quia i
 stis christiani mysterij figurata est plenitudo: Per abraā/
 christi nativitas: qđ Isaac cōgregatio credule plebis: p̄ iacob/
 resurrectio intimata est saluatoris. h. **S**emini eoz yel
 seminis: Utroq̄ dñ dic̄t: et de⁹ illi et de⁹ illi. i. **C**elū et
 terrā: Ad lnam. Glo. dīc̄t: Visibilē et inuisibilē creaturā: Ul
 celū: sc̄os: terrā: carnē: quā in suā gloriā fecit de⁹. k. **C**ū
 omni or. eoz. Glo. Propriū ornatū habētia. l. **Q**ui
 signasti r̄c. i. lūntasti. Terminos em̄ posuit mari: ne limi
 tib⁹ motis: possit vteri evagari. Uñ Job. xxxvii. a. Quis
 cōclusit ostijs mare: qđ erūpebat qđ de vulua pcedēs. Uel
 mystice p̄ mare accip̄t lex: qđ amara fuit: quā signit dñs: qđ
 amicis reuelauit: et inimicis abscondit. Quod em̄ sub signo
 ponit: claudit inimicis: et reuelatur amicis. Unde Esa. viii.
 c. **L**iga testimonij i discipulis. Dañ. xij. b. Claude fmoēs/
 et signa librū. Uel signasti mare. i. amaritudinē tribulatio
 nis. m. **V**erbo p̄cepti. i. p̄cepto. Ps. Qui singis
 dolorē i p̄cepto. Uel signasti mare. i. inuidū: qđ ita signat̄ est
 qđ nō apparet qđ in eo lateat. Foris em̄ apparet pulcher et
 aliquid esse: intus aut̄ turpis est et nihil. Unde lliere. iiij. f.
 Asperi terrā: et ecce nihil erat. n. **C**ōclusisti abyssum.
 Glo. Matrix vniuersarū aquarū clausa est diuino p̄cep
 pto. o. **E**t signasti. Glo. subaudis: Ista creasti ad laudē/
 videlicet nois tui. p. **O**mnis pauent. Glo. Uniuersa
 rationalis creatura: et si nō omnis respicit creatorē virtutem
 tñ eius agnoscit omnis. q. **T**remūt. Glo. Tremūt ange
 li p̄sentia cōtemplates: Pauent homines / iudicium expe
 ctantes: Formidat demōes / virtutē ingentissimā sentiētes:
 quia vultus dñi circumspicit vniuersa. r. **I**nſufficientabi
 lis. i. intolerabilis: s. **I**ra / cōminationis. t. **S**uper
 p̄tōres. Nō dicit aduersus p̄tōres: qđ minus est: In p̄/
 senti em̄ venit ira dei aduersus p̄tōres: sed in futuro veniet

Manasses

sup peccatores. Uñ Matth. xxi. d. Qui ceciderit sup lapide
 cōfringet: qđ fit in p̄sentia: Sup quē vero ceciderit: cōteret eis:
 qđ fieri i futuro. v. **I**mmesa. Glo. Immesa misericōdia dñs
 dicit: qđ euāgelica pmissa nullā hñt mētūrā: Legalia hō mē
 surata fuerat: Uñ: Replebo cellaria vñ trinco et vino et oleo
 r̄c. x. **I**nuestiga/
 bil: p̄uatue sumit. x. **P**romissiōis tuę. 6. 1. 1. 1.
 Glo. Infirmita infirma
 cogitam⁹: qđ. 1. imensa
 et inuestigabilis miseri
 cordia r̄c. Nō em̄ re
 ferit ad hāc dictioñes
 infirma: sed ad ea qđ i
 textu ponunt: qđ ou
 lus nō vidit r̄c. Esa.
 lixij. b. y. **S**uper
 oēm r̄c. Glo. Mir
 mirū est i laudib⁹ dei
 cui dictū ē: Lu es de
 us altissim⁹ sup omnē
 terrā: cū et celi et ange
 li altiores sint terra:
 nisi mirabilis intenda
 mus: **H**ysterio ni
 mirū christi qđ dictū: qđ
 cū fuisset caro: qđ ver
 bū caro factū ēt ba
 bitavit i nobis: Joh.
 j. b. altissimus est sup
 oēm carnē: qđ no
 mine nuncupat. 5
Loganius. Glo.
 p̄tōres ad penitētiā
 differēdo: nec delici
 tēpore puniēdo. a
Multum miseri.
 Glo. Quoties pecca
 uerl / vñmā pollicēdo.
Itē Glo. Si qđē si semel idulgētiā tribuissit misericōdias: nūc
 aut̄ frequēter delinquētiā frequēter misericōdias impedit:
 mltū misericōrs appellat. b. **E**t penitētiā r̄c. Glo. Qđ te
 statut lliere. ostendēs deum / pmissere bona bonis / et mala
 malis: sed tñ posse vltro citraḡ cōuerit / si cōmutatio fuerit
 insecura: Nec de bona pollicitatiō securior videaris: cū fa
 cias mala: Nec de mala cōminatione diffidas: sed conver
 sus facias meliora. lliere. xvij. b. dicit. Si penitētiā egerit
 gens ista a malo suo: ppter qđ locū sum aduersus cū: agā
 et ego pgnitētiā sup malo qđ cogitauit vt facerē. c. **M**a
 licias. i. afflictōes. d. **P**enitētiā re. pec. i. pgnitētiā
 et remissionē peccatorū. Uel sic. i. pgnitētiā in remissionē
 peccatorū. Glo. Audiant pgnitētes: intelligent cōtempto
 res: pmissa ē penitētiā remissiōis p̄tōp: si deserat peruersi
 tas improborū. e. **E**t tu deus r̄c. q. d. Lu deus mis
 ERICORS pmissisti penitētiā in remissionē peccatorū: sed nō
 illis qui peccauerūt: sed peccantibus. Uel Glo. Remedius
 peccatorū est penitētiā: Justis vero nō est pgnitētiā cōstitu
 ta: quibus per gratiā donata est culpa. Item. i. Timo. i. b.
 Justo non est lex posita: sed iniustis et imp̄is et non subdi
 tis r̄c. f. **N**on peccauerūt. Glo. Peccauerūt vñq; et i
 delicto nati sūt genitali: H̄eredes nimirū adē: sed gratia grā
 tis p̄fuenti / sine peccato sunt cōstituti: qui erant de peccato/
 rum semine propagati. g. **M**arene maris. Marene ma
 ris cōparant maiora et grauia pcta: Marena hō capillis ca
 pitis. Ps. Multicōpate sunt super capillos capitis mei. b
Incuruatus sum. q. d. Moueat te domine pena mea.
 In vinculis em̄ erat manasses quādo sic orabat. Unde in eo
 punitus est in quo deliquit: quia ppheta domini mīserat
 in neruum. h. **C**linculo ferri: Ad litterā. Uel nomine fer
 ri / peccatū accipitur. Unde Esa. xliij. a. Scio quia dur⁹ co